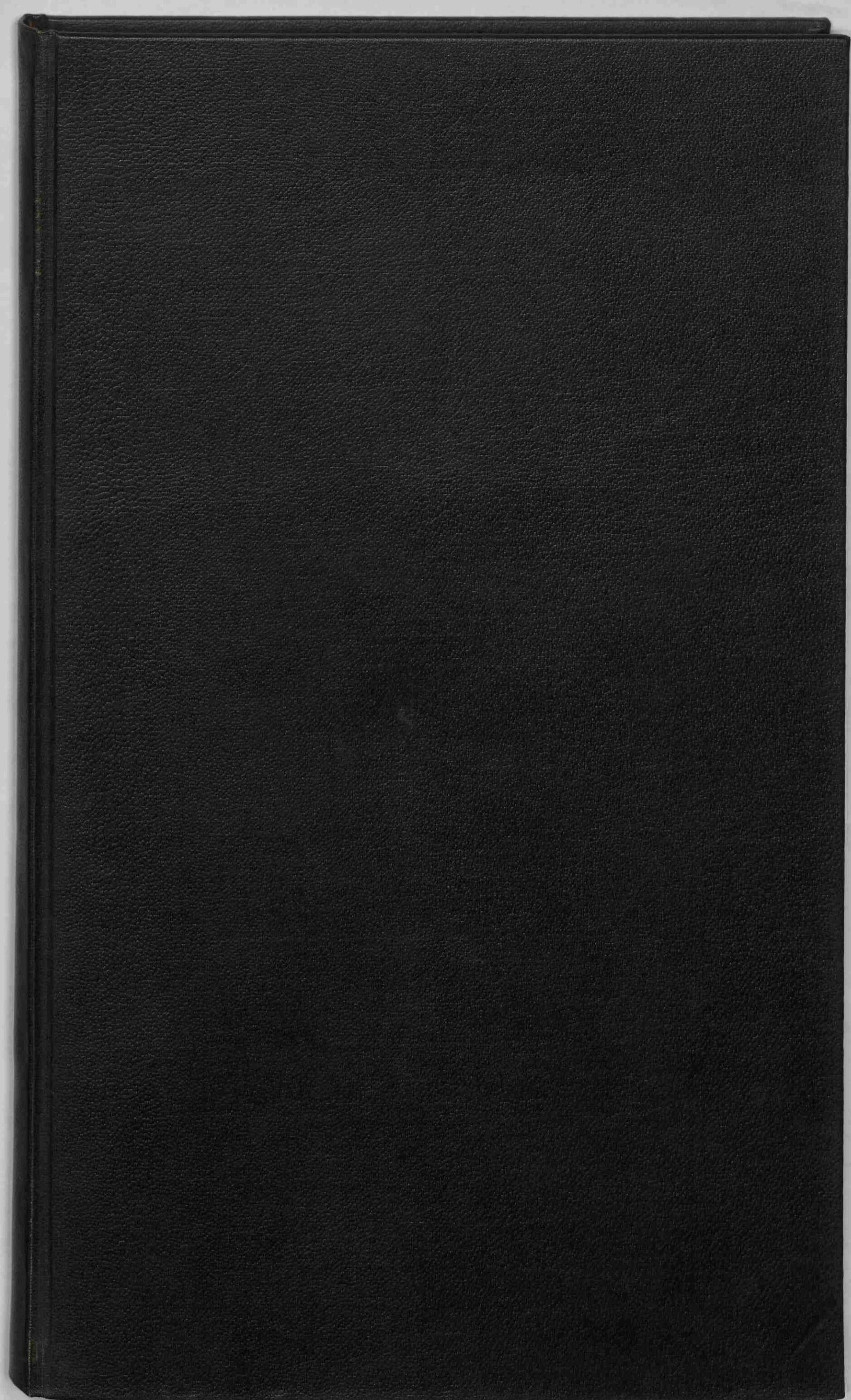

Bos' schoolatlas der geheele aarde.

<https://hdl.handle.net/1874/334286>

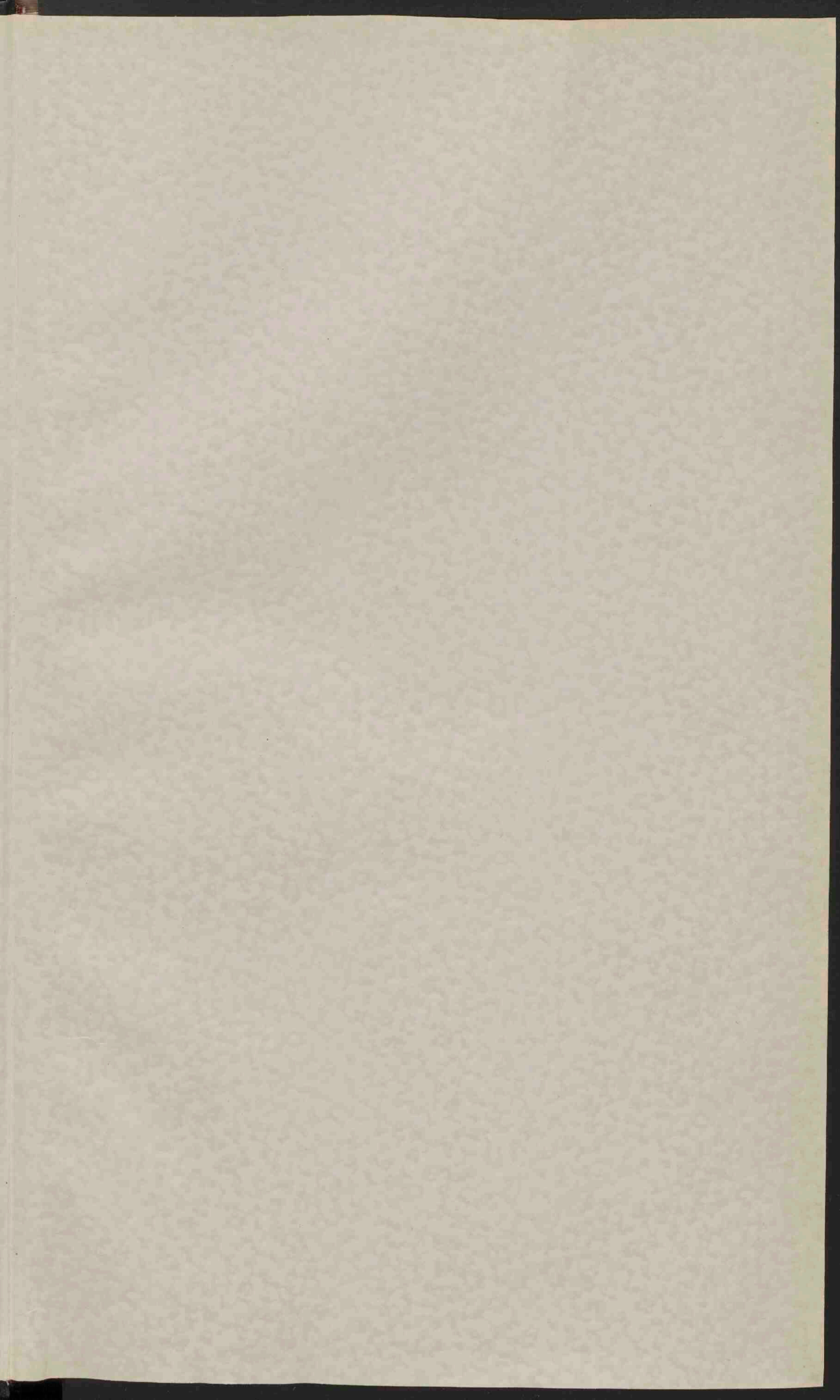

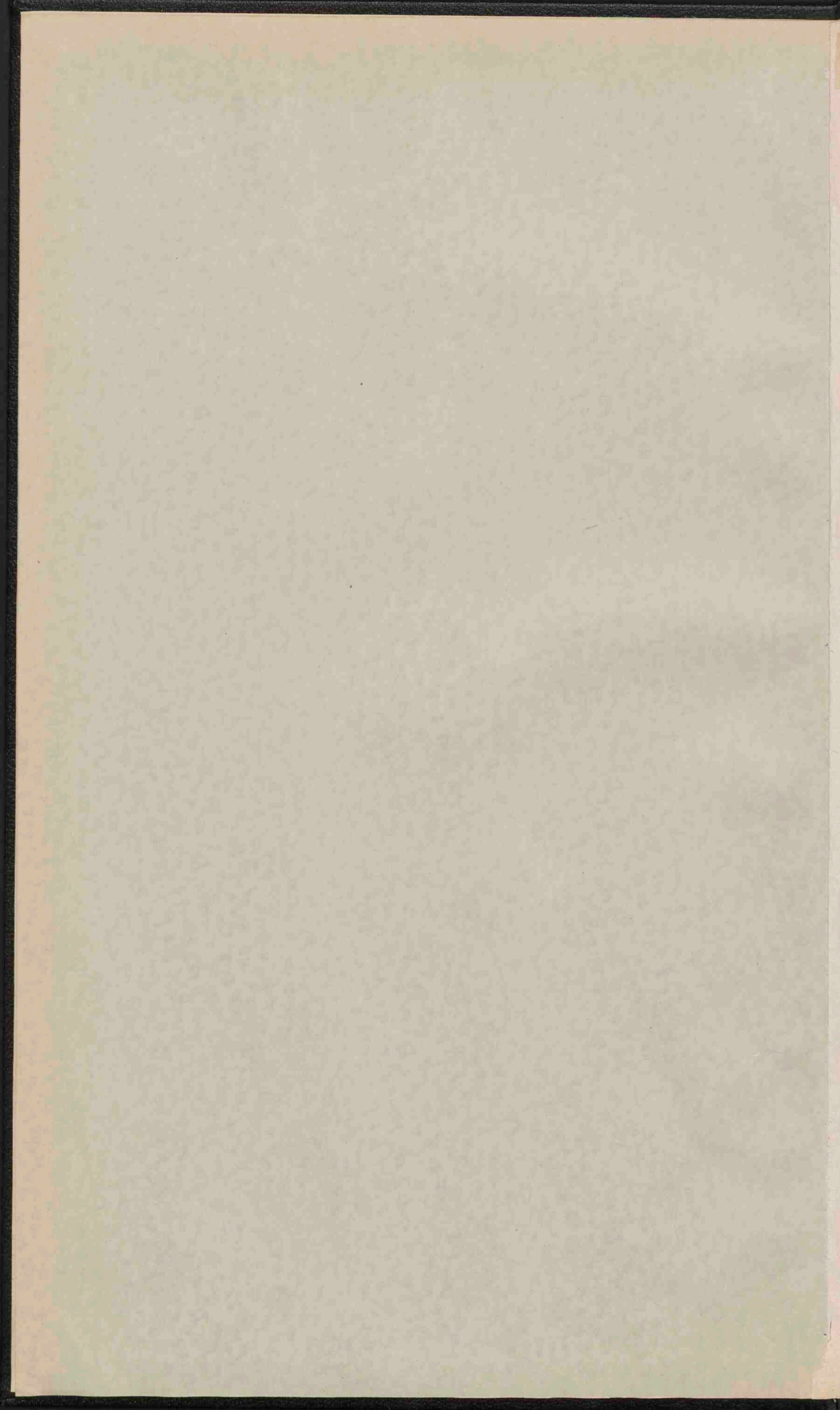
Kaartenzool.

~~I-4-D-3~~

~~V-5-A-3~~

I-7-C-3

Waarboek

B O S

SCHOOLATLAS

DER

GEHEELE AARDE.

DERDE HERZIENE EN VERMEERDERDE DRUK.

TE GRONINGEN BIJ J. B. WOLTERS, 1881.

m66-3051

.....
Stoomdrukkerij van J. B. Wolters.
.....

E. D. Dijksterhuis

H. D. Dullaender

Kaarten zaak.

BERICHT VOOR DEN DERDEN DRUK.

„De behoefte aan duidelijke atlassen, die niet met namen zijn overladen, doet zich steeds meer gevoelen, nu men het over de methode, die bij het onderwijs in de aardrijkskunde moet worden gevolgd, en het doel, 't welk met dat onderwijs moet worden beoogd, vrijwel eens is geworden. Bij de groote massa stof, die met den dag nog toeneemt, wordt beperking tot het noodige steeds meer een vereischte. Zal echter dat noodige door den leerling gemakkelijk worden opgenomen, dan moet het formaat der kaarten zoo groot mogelijk zijn, terwijl het oog niet door onnoodige kleuren en namen moet worden afgeleid. Daarbij moeten de kaarten echter meer geven dan de oro-hydrographische gesteldheid der landen, de grenzen, de verdeeling en de plaatsen; ze moeten, met het leerboek, het land en zijne bewoners leeren begrijpen in den waren zin des woords; ze moeten den leerling opwekken tot nadenken over de betrekking tusschen Land en Volk.

„Die eischen stonden mij voor den geest, toen ik mij op verzoek van den Uitgever aan het werk zette, om een' Schoolatlas ten gebruike bij mijn Leerboek en mijn Beknopt Leerboek der Aardrijkskunde te vervaardigen. Aan die onderneming waren voor den Uitgever en den Ondergeteekende beiden geene geringe moeilijkheden verbonden. Groot formaat, nette uitvoering en geringe prijs moesten samen gaan, iets, wat in den tegenwoordigen tijd niet zoo gemakkelijk te verkrijgen is. Eene goede keuze uit het vele, waarbij alleen het noodige werd gegeven, zonder dat aan banden wordt gelegd de zelfwerkzaamheid des leerlings, waarbij hij meer kan vinden dan de kaart hem geeft, — dat was het vraagstuk, 't welk door mij moest worden opgelost. In hoeverre wij in een en ander zijn geslaagd, laten we ter beoordeeling over aan hen, die dezen Schoolatlas zullen willen gebruiken.”

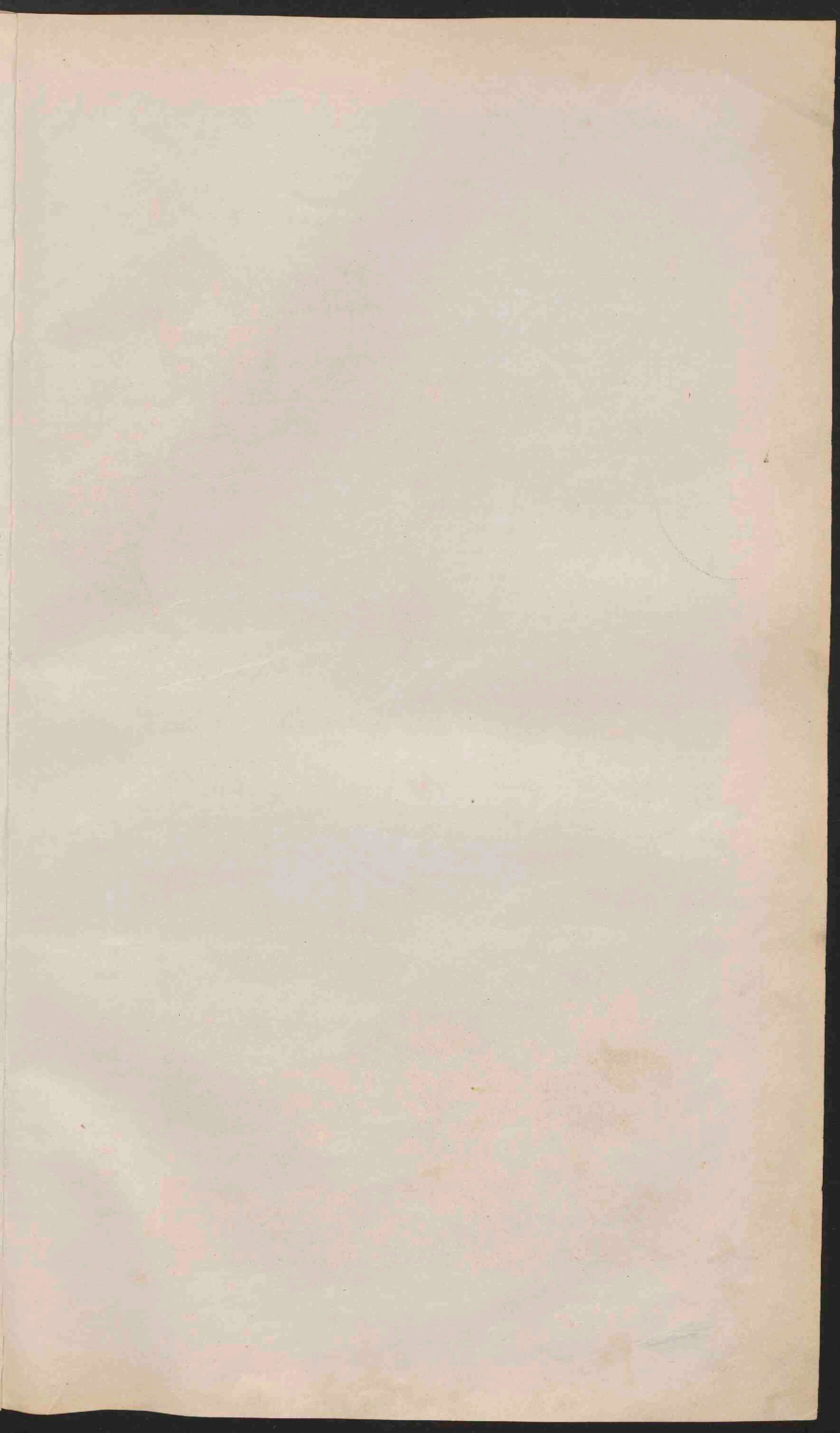
Met deze woorden opende ik het Bericht voor dezen atlas, die in Januari 1878 compleet verscheen. Dat zoo spoedig een derde druk noodig zou worden, had ik niet kunnen verwachten.

Deze derde uitgave is, zoowel wat teekening als kleur betreft, aanzienlijk, en, naar ik hoop, in haar voordeel veranderd. Enkele kaarten en bijkaarten zijn geheel of gedeeltelijk nieuw bewerkt, andere zijn aanzienlijk verbeterd. Geene enkele kaart is onveranderd gebleven. Daarbij is het aantal kaarten met drie vermeerderd, de provincien van Nederland op de schaal van $\frac{1}{500\ 000}$ voorstellende. Ik meen den gebruikers hiermede geen ondienst te hebben gedaan. Verder is eene verandering aangebracht in de verdeeling van hoog- en laagland. Waren in de vorige uitgaven hoog- en laagland in 't algemeen aangegeven, in den derden druk heb ik overal, althans voorzover doenlijk, het land beneden 200 Meter lichtbruin, het land tusschen 200 en 1000 Meter donkerbruin gekleurd en dat boven 1000 Meter door eene groenachtige bronskleur doen aangeven. Op de kaart van Zwisterland vertoonen de gewesten der eeuwige sneeuw eene nog donkerder tint.

Op de kaart van Noord-Amerika zie ik staan „Plateau van Anahuac” in plaats van „Anahuac”. Voor deze en andere verkeerdheden verzoek ik verschooning. Van de opmerkingen, die mij van verschillende zijden werden, heb ik zooveel mogelijk gebruik gemaakt. Opnieuw wordt deze Schoolatlas in de belangstelling van Leeraren en Onderwijzers aanbevolen.

LIJST DER KAARTEN.

- I. WERELDKAARTEN (Westel. en Oostel., Noordel. en Zuidel., Land- en Water-halfronde).
- II. ISOTHERMENKAART VOOR HET JAAR, en REGENKAART.
- III. ZEESTROOMINGEN, GESTELDHEID VAN DEN BODEM, WERELDVERKEER.
- IV. WINDEN, DE VOLKEN DER AARDE, WERELDVERKEER.
- V. EUROPA natuurkundig (met bijkaart: Noordelijke grens van eenige gewassen).
- VI. EUROPA staatkundig (met figuren voor de betrekkelijke grootte der staten en hunne bevolking).
- VII. NEDERLAND.
- VIII. NEDERLAND (Hoogtekaart).
- IX. NEDERLAND (Geologische kaart en Landbouwkaartje).
- X. NOORD-HOLLAND, ZUID-HOLLAND en UTRECHT.
- XI. ZEELAND, NOORD-BRABANT en LIMBURG.
- XII. GRONINGEN, FRIESLAND, DRENTE, OVERIJSEL en GELDERLAND.
- XIII. MIDDEL-EUROPA natuurkundig.
- XIV. DUITSCHLAND (met drie bijkaarten: 1. Ethnographische kaart, met aanduiding van de plaatsen waar steen- en bruinkool wordt gevonden en de streken waar aan wijnbouw wordt gedaan, 2. de Thüringsche staten, 3. Lippe en Waldeck).
- XV. ZWITSERLAND.
- XVI. BELGIË en LUXEMBURG.
- XVII. FRANKRIJK (met vier bijkaarten: 1. Spoorwegkaart, 2. Corsica, 3. Parijs en omstreken, 4. Steenkoolbeddingen en Talen).
- XVIII. OOSTENRIJK—HONGARIJE (met twee bijkaarten: 1. Ethnographische schets van O.-H., 2. Oostenrijk-Hongarije en het Donaugebied).
- XIX. RUSLAND (met eene figuur voor de betrekkelijke grootte van Europ. Rusl., het Russische Rijk en Europa).
- XX. SKANDINAVIË.
- XXI. DENEMARKE (met drie bijkaarten: 1. IJsland, 2. Bornholm, 3. de Fär-öer).
- XXII. GROOT-BRITANNIË en IERLAND (met twee bijkaarten: 1. Steenkool en ijzer en Talen, 2. de industriestreken van Middel-Engeland).
- XXIII. SPANJE en PORTUGAL (met drie bijkaarten: 1. Spoorwegen, 2. Figuur voor de betrekkelijke grootte van Spanje en de streken waar Spaansch wordt gesproken, 3. Jaarlijksche hoeveelheid regen).
- XXIV. ITALIË (met twee bijkaarten: 1. Spoorwegen in Italië en het Alpengebied, 2. Golf van Napels en Vesuvius).
- XXV. STATEN VAN HET BALKAN-SCHIEREILAND.
- XXVI. AZIË natuurkundig (met eene bijkaart: de Syrische kust).
- XXVII. AZIË staatkundig (met twee bijkaarten: 1. Russische grensgewesten, 2. Voor- en Achter-Indië).
- XXVIII. NEDERLANDSCH OOST-INDIË (met Nederland op dezelfde schaal).
- XXIX. JAVA (natuur- en staatkundig).
- XXX. AFRIKA (met vijf bijkaarten: 1. Britsch Zuid-Afrika, 2. Sierra-Leone-kust, 3. Goud- en Slavenkust, 4. Senegambië, 5. Algerië).
- XXXI. NOORD-AMERIKA natuurkundig.
- XXXII. NOORD-AMERIKA staatkundig (met eene bijkaart: Middel-Amerika en West-Indië).
- XXXIII. REPUBLIEK AMERIKA (met twee bijkaarten: 1. de Stroomgebieden, 2. de Steenkoolbeddingen in de Republiek Amerika).
- XXXIV. ZUID-AMERIKA natuurkundig.
- XXXV. ZUID-AMERIKA staatkundig (met eene bijkaart: schetskaart van de kolonie Suriname).
- XXXVI. AUSTRALIË.
- XXXVII. NIEUW-ZEELAND, HAWAII, ZUIDOOSTELIJK NIEUW-HOLLAND.

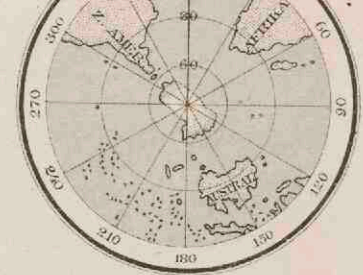

WERELDKAARTEN.

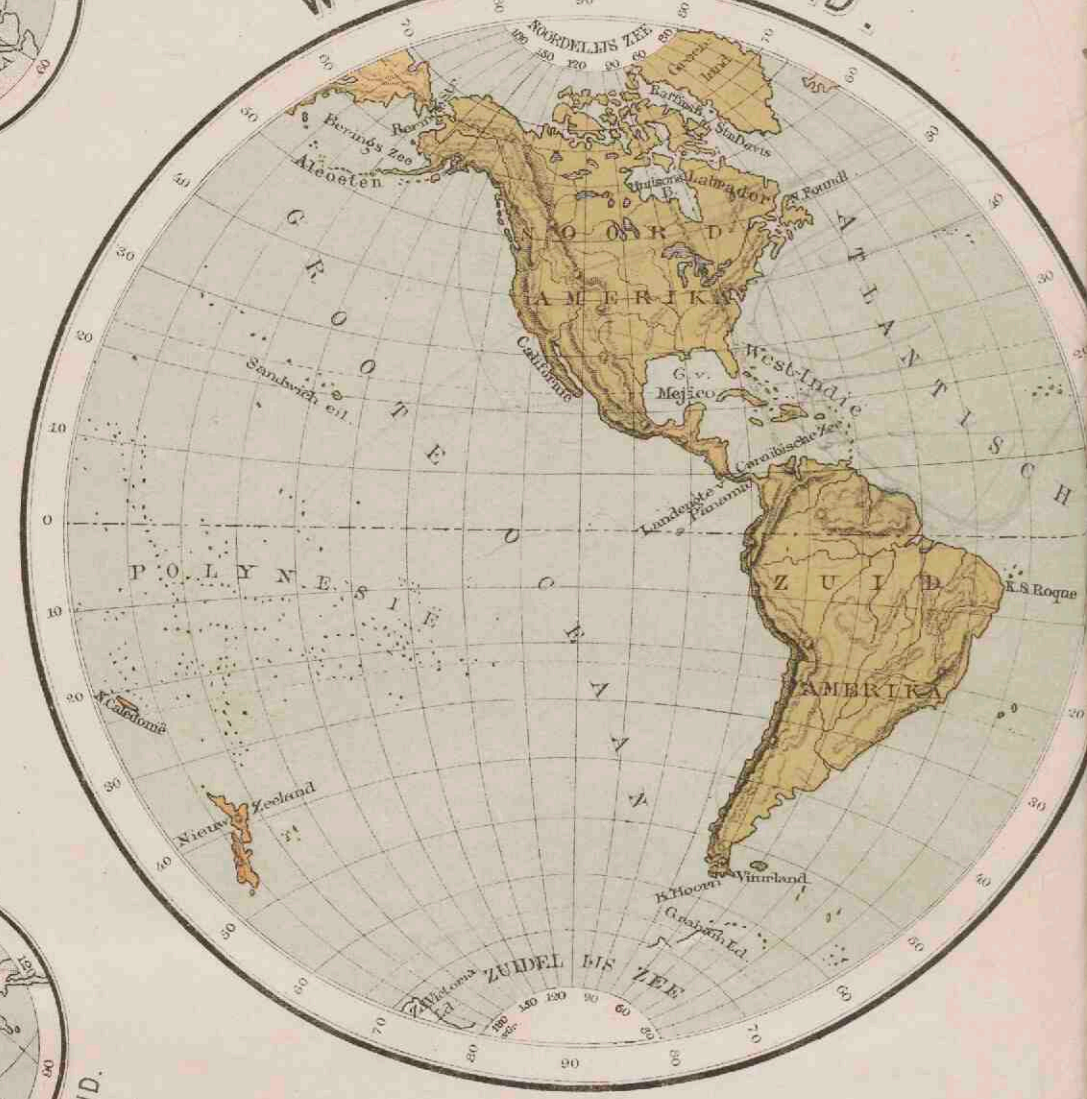
NOORDELIJK HALFROND.

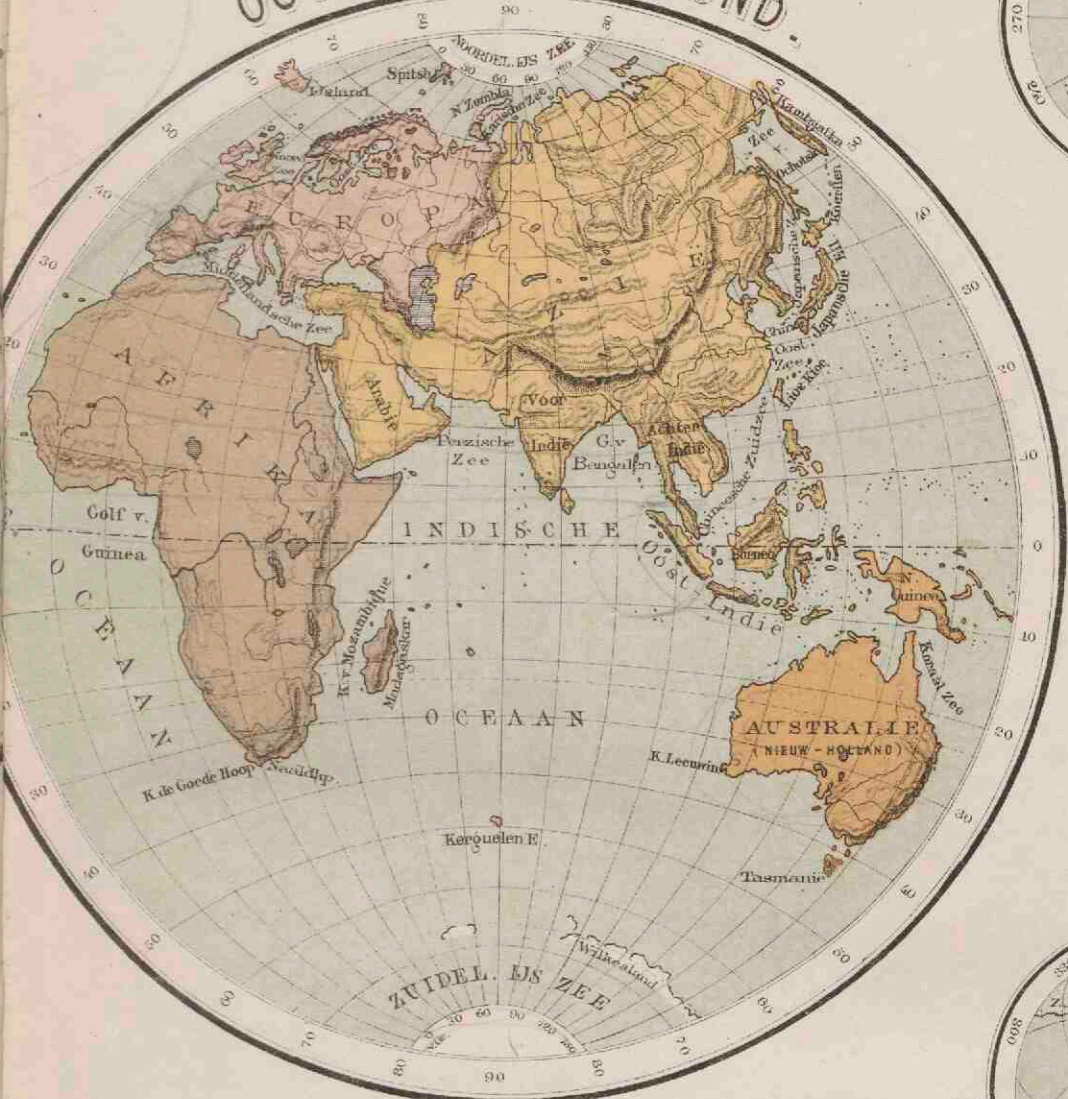
ZUIDELIJK HALFROND.

WESTELIJK HALFROND.

OOSTELIJK HALFROND.

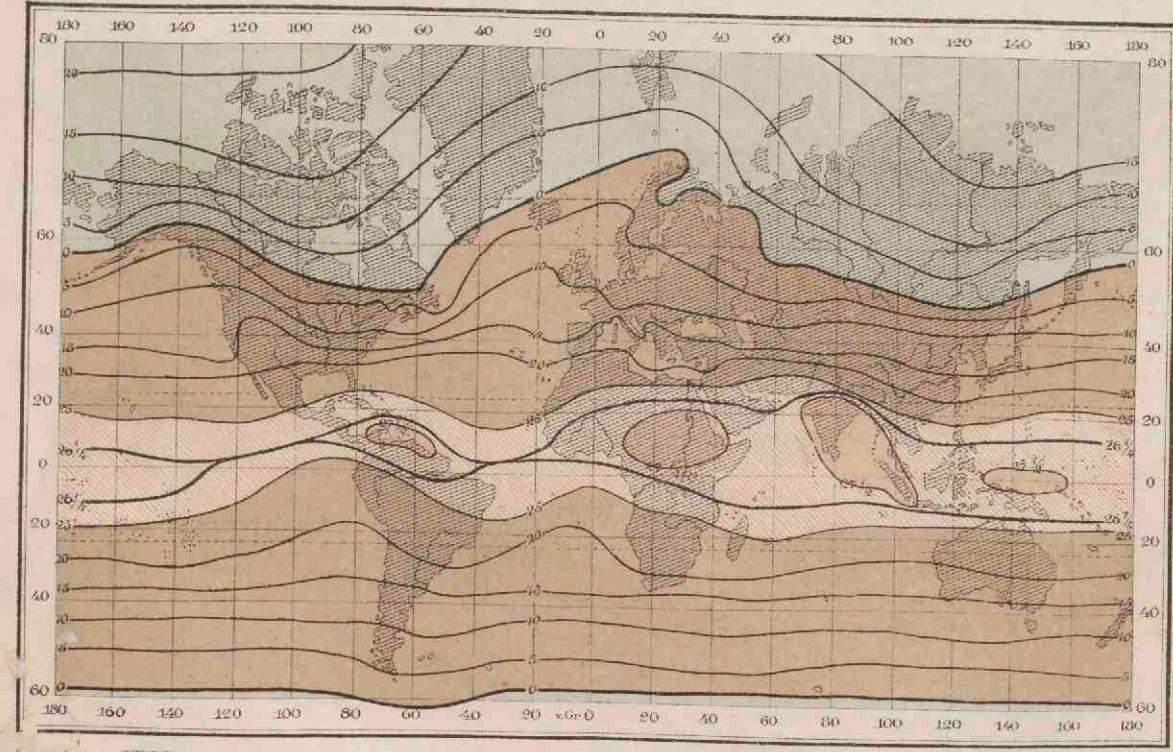
HALFROND MET DE GROOTSTE MASSA LAND.

HALFROND MET DE GROOTSTE MASSA WATER.

ISOTHERMENKAART voor het jaar (Mercators projectie).

ISOTHERMENKAART.

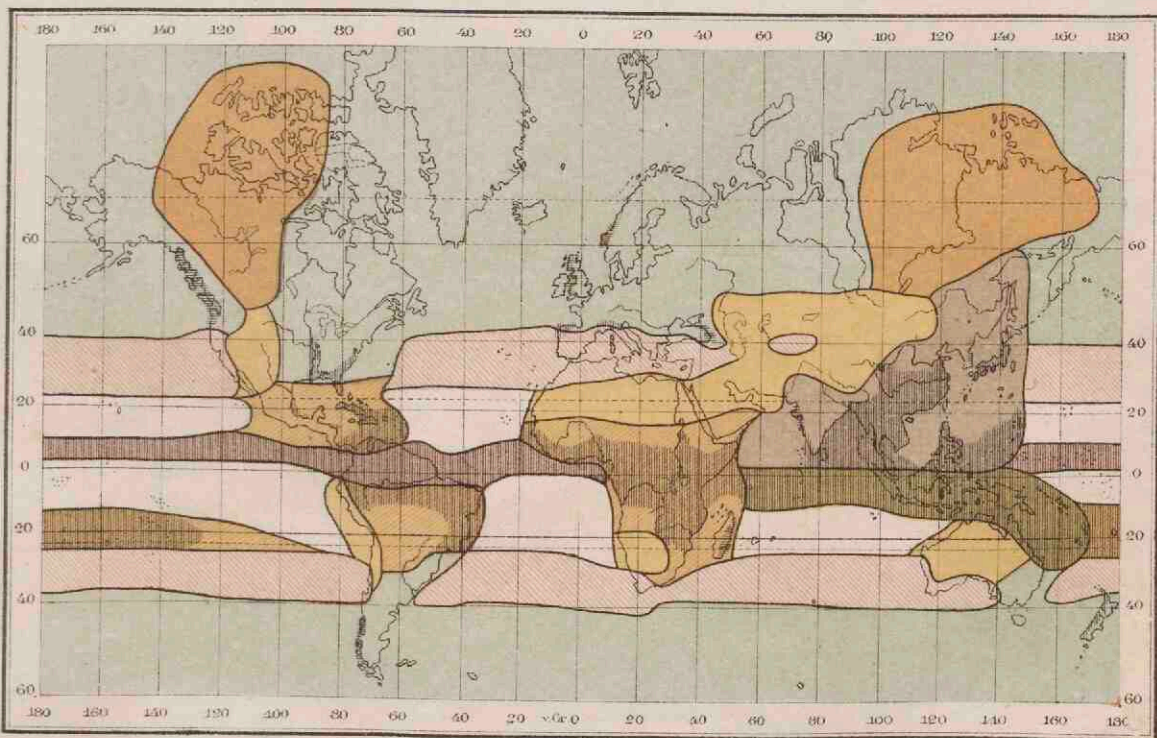
- Heete Zone.
- Gematigde Zone.
- Koude Zone.

De graden zijn volgens de schaal van Celsius.

REGENKAART.

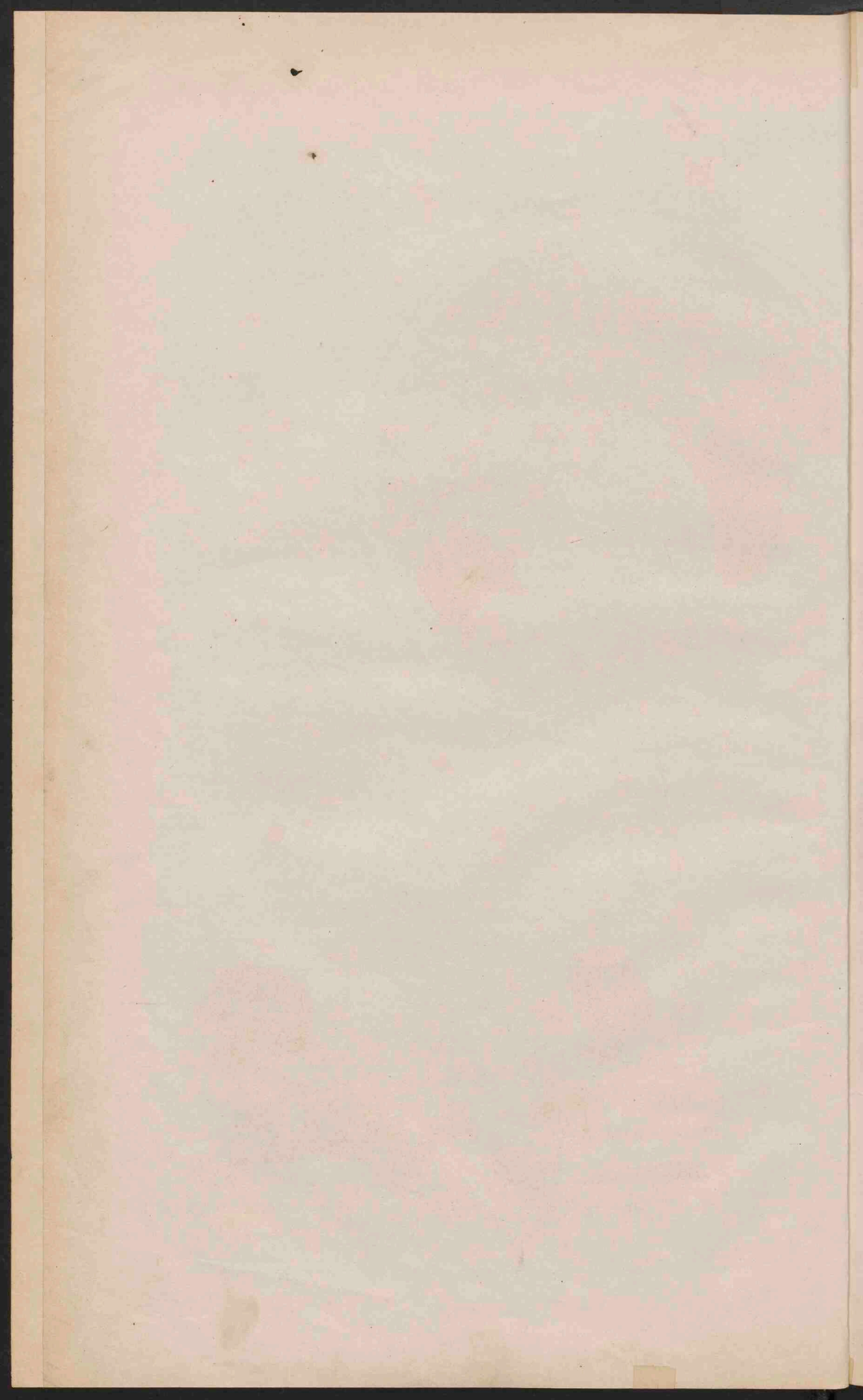
- Regen in alle jaargetijden.
- Subtropische regen.
- Regenloze posities.
- Regenarme woestijngebieden.
- Equatoriale regens.
- Tropische regens.
- Aziatische meereisenregens.
- Australische meereisenregens.
- Gebied van de Amerikaanse en Sibische koudpool.
- Streken, waar jaargemiddeld meer dan 1200mm regent valt.

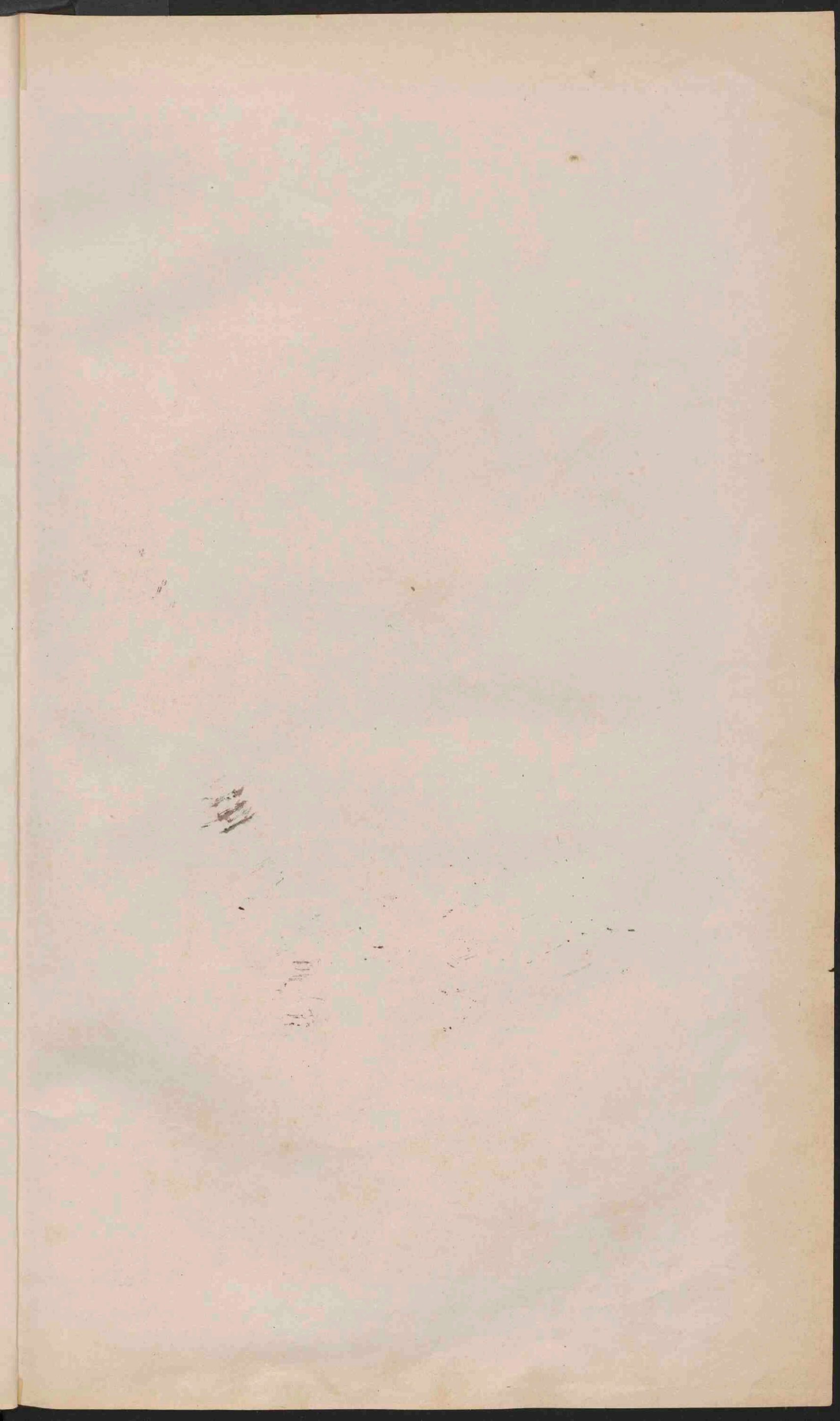
REGENKAART (Mercators projectie).

Coningen, J.B. Walters.

Lith. v. d. Weijer, Groninge.

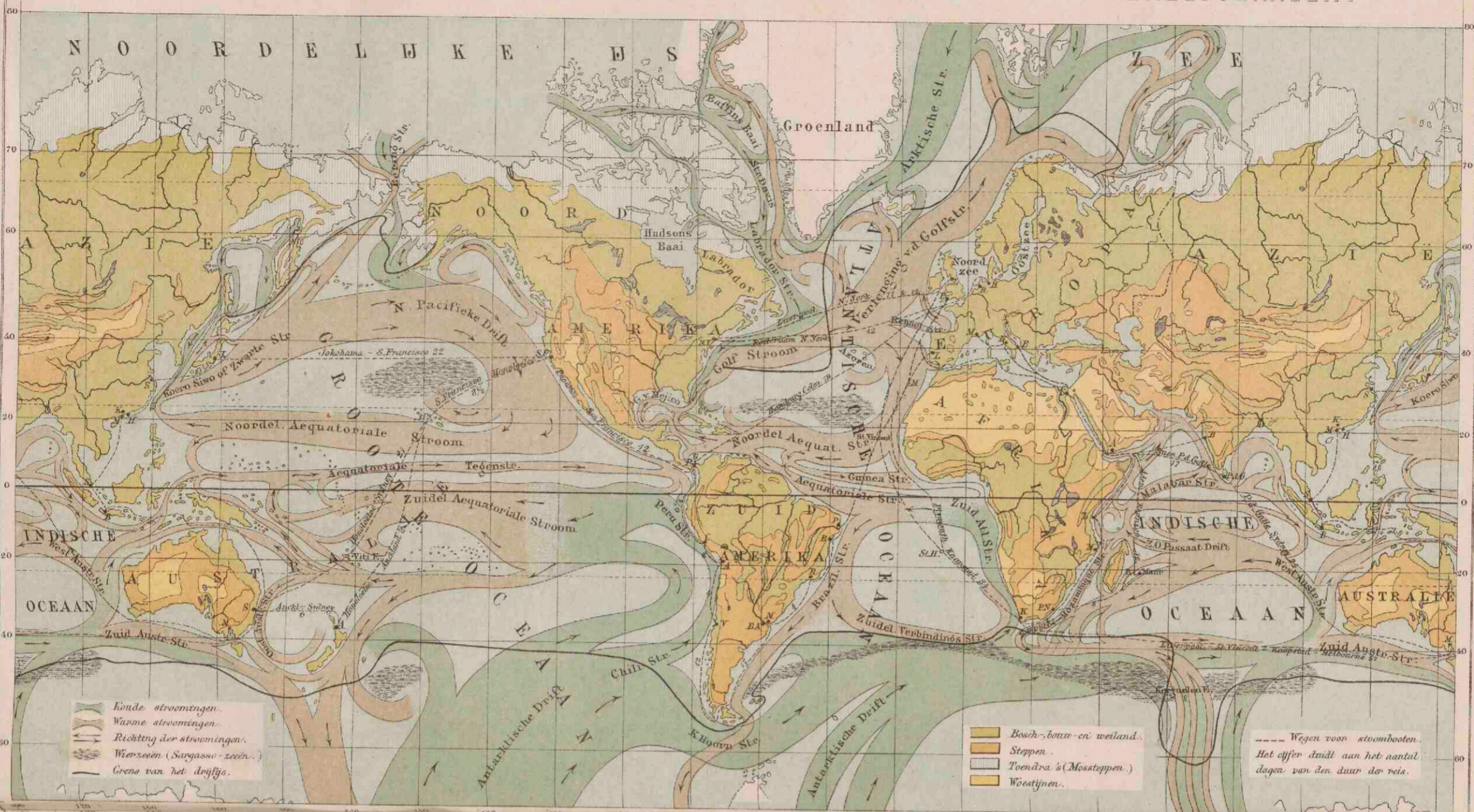

ZEESTROOMINGEN.

GESTELDHEID VAN DEN BODEM.

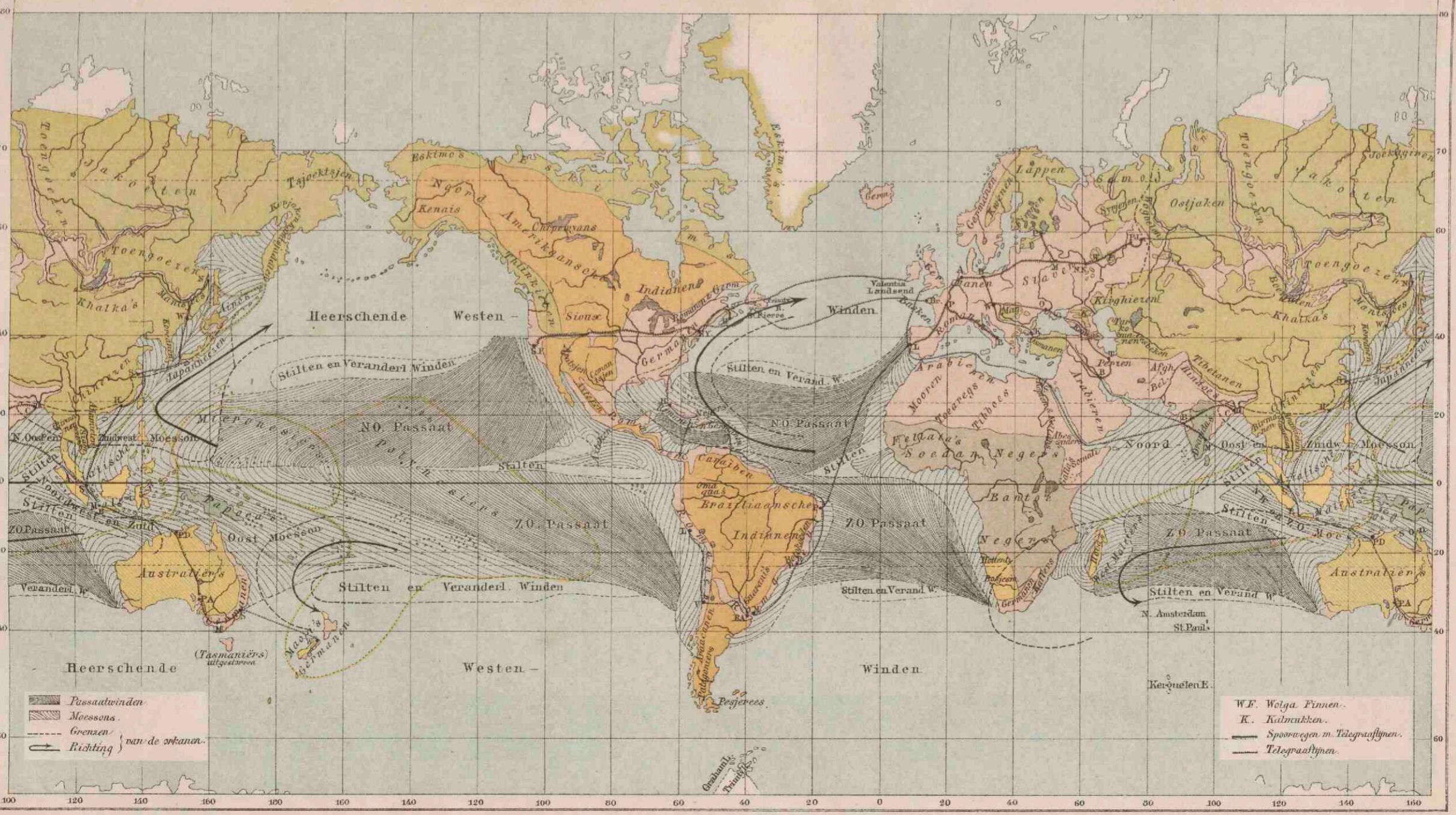
WERELDVERKEER.

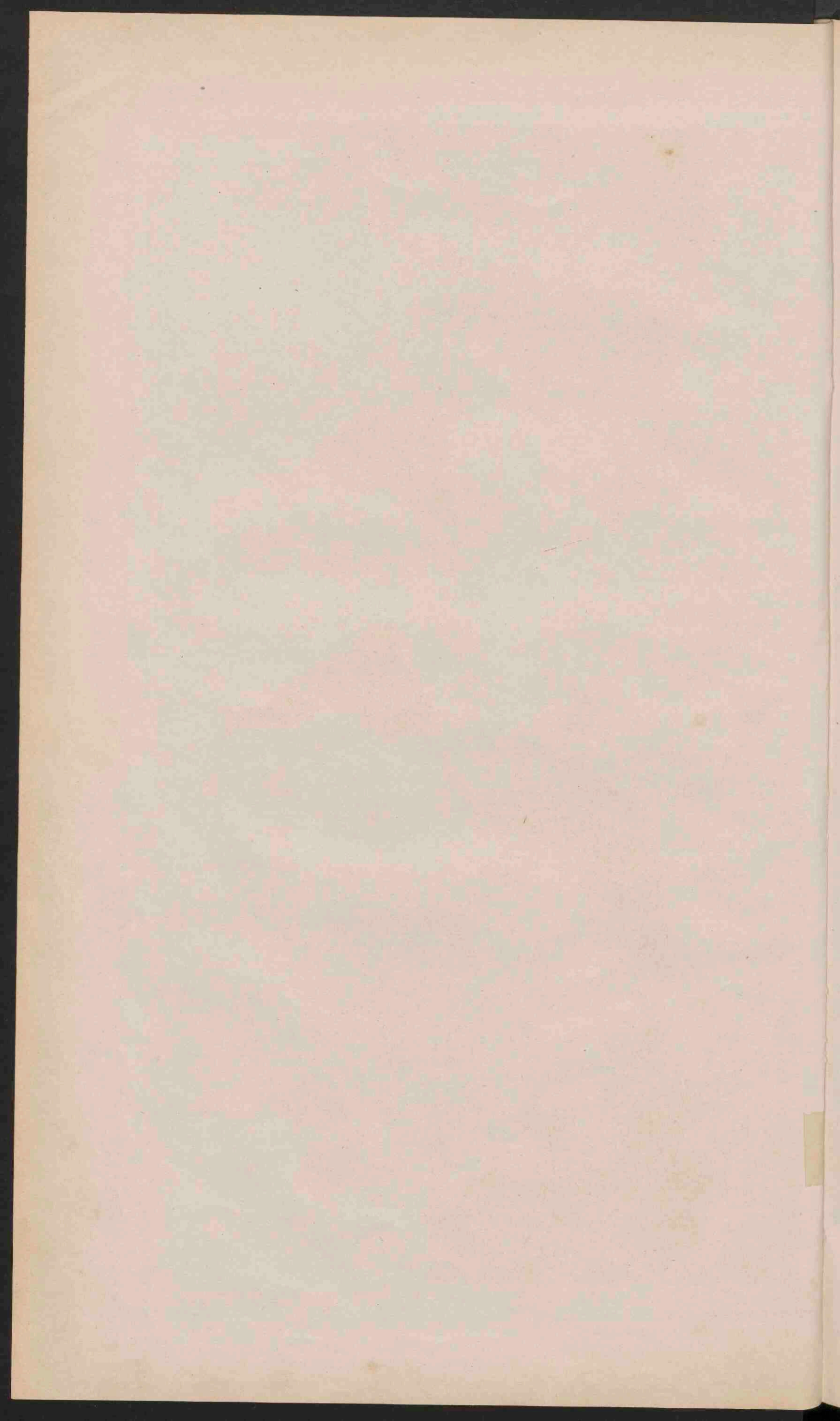

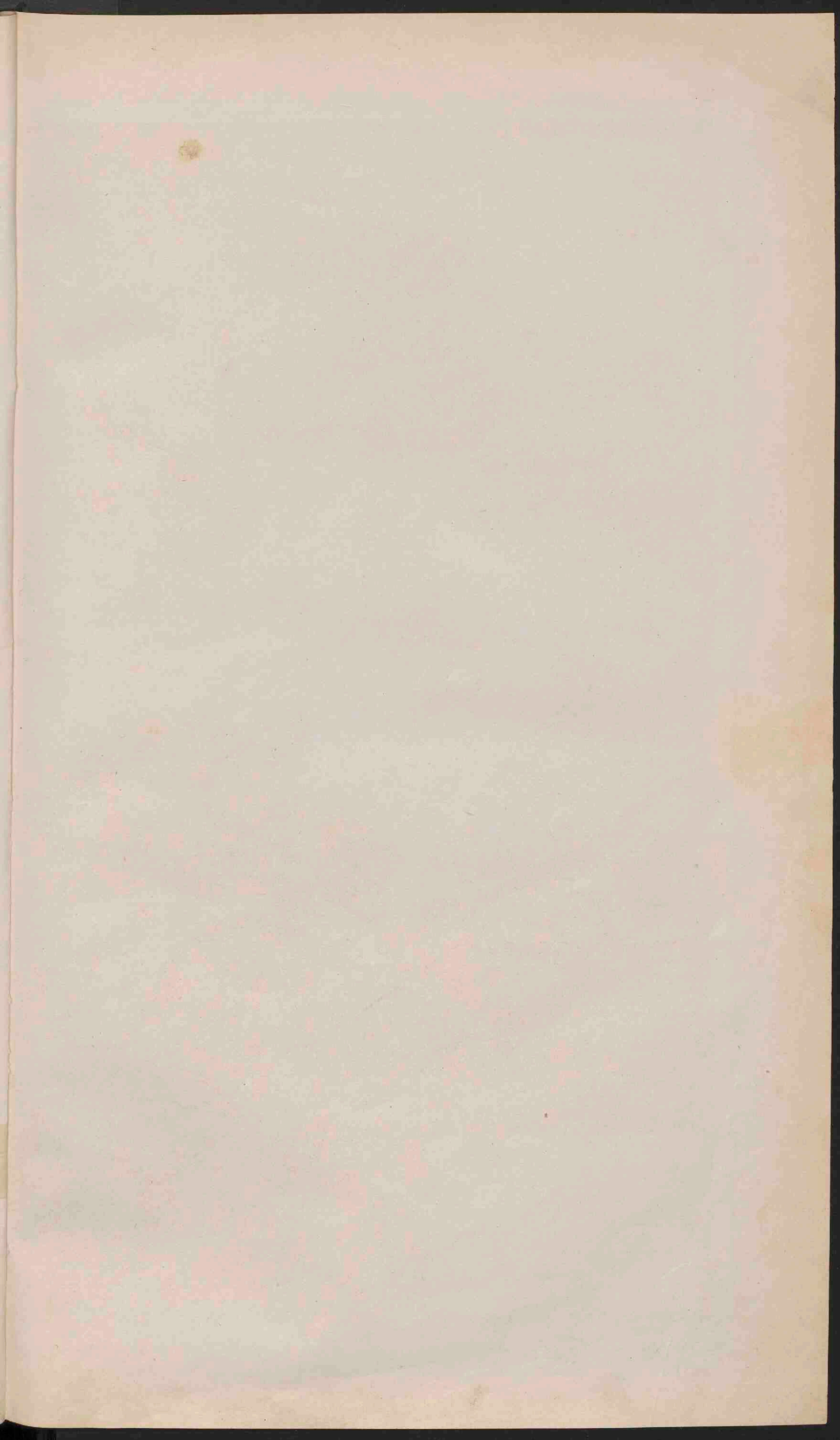
WINDEN.

DE VOLKEN DER AARDE.

WERELDVERKEER.

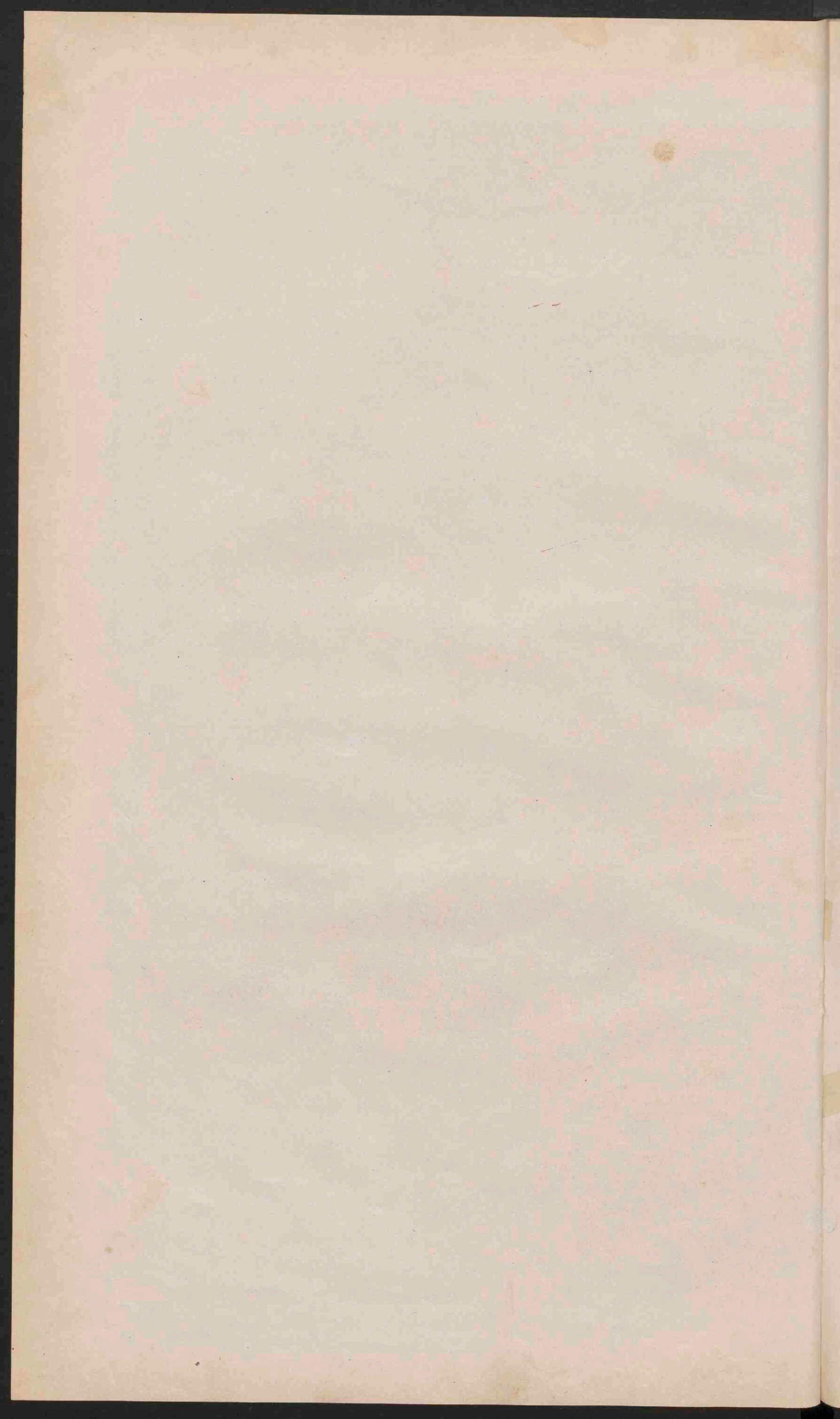
Zee van 100 of minder dan 100 vademen diep
 Zee van meer dan 100 vademen diep

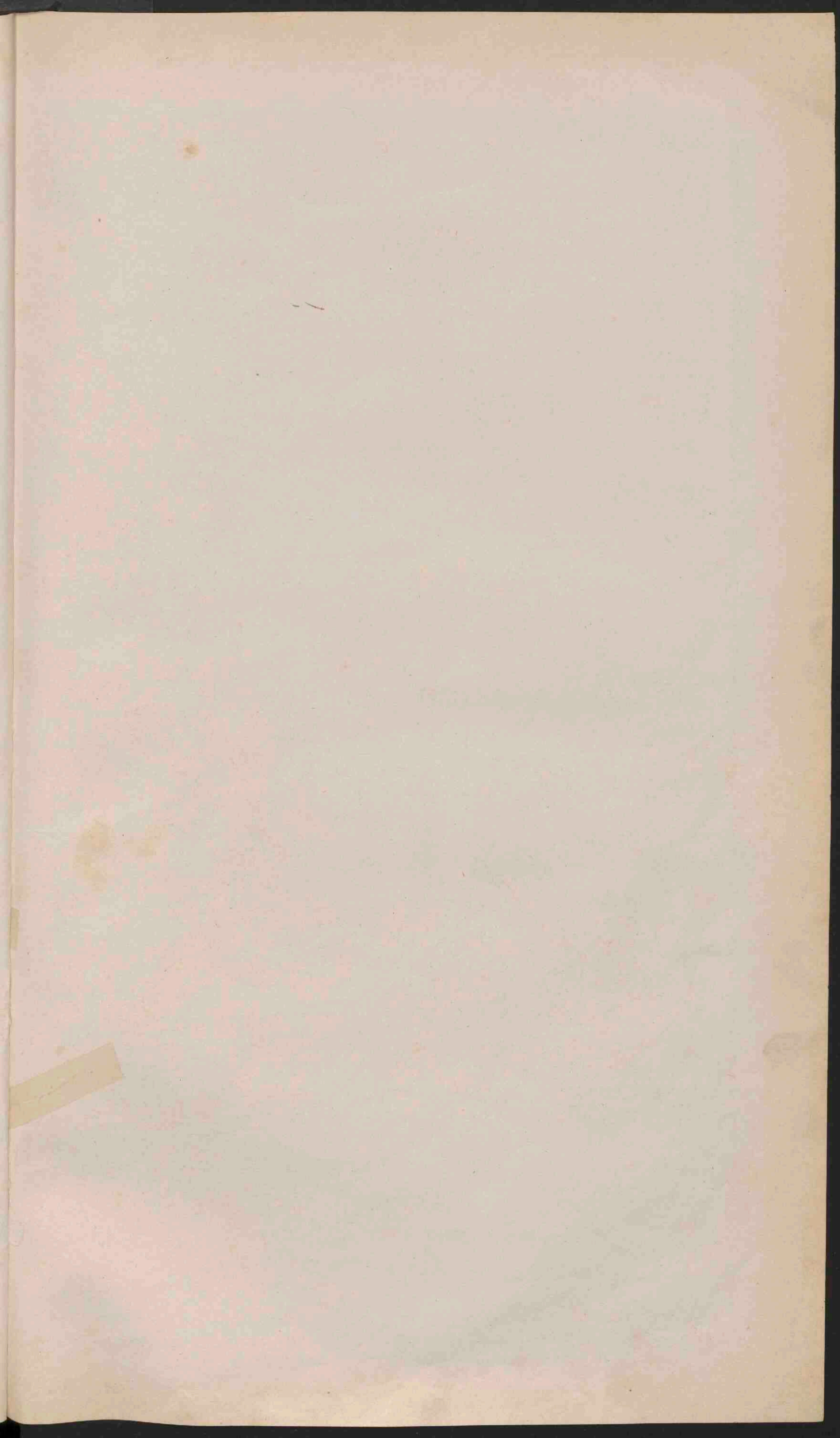
EUROPA

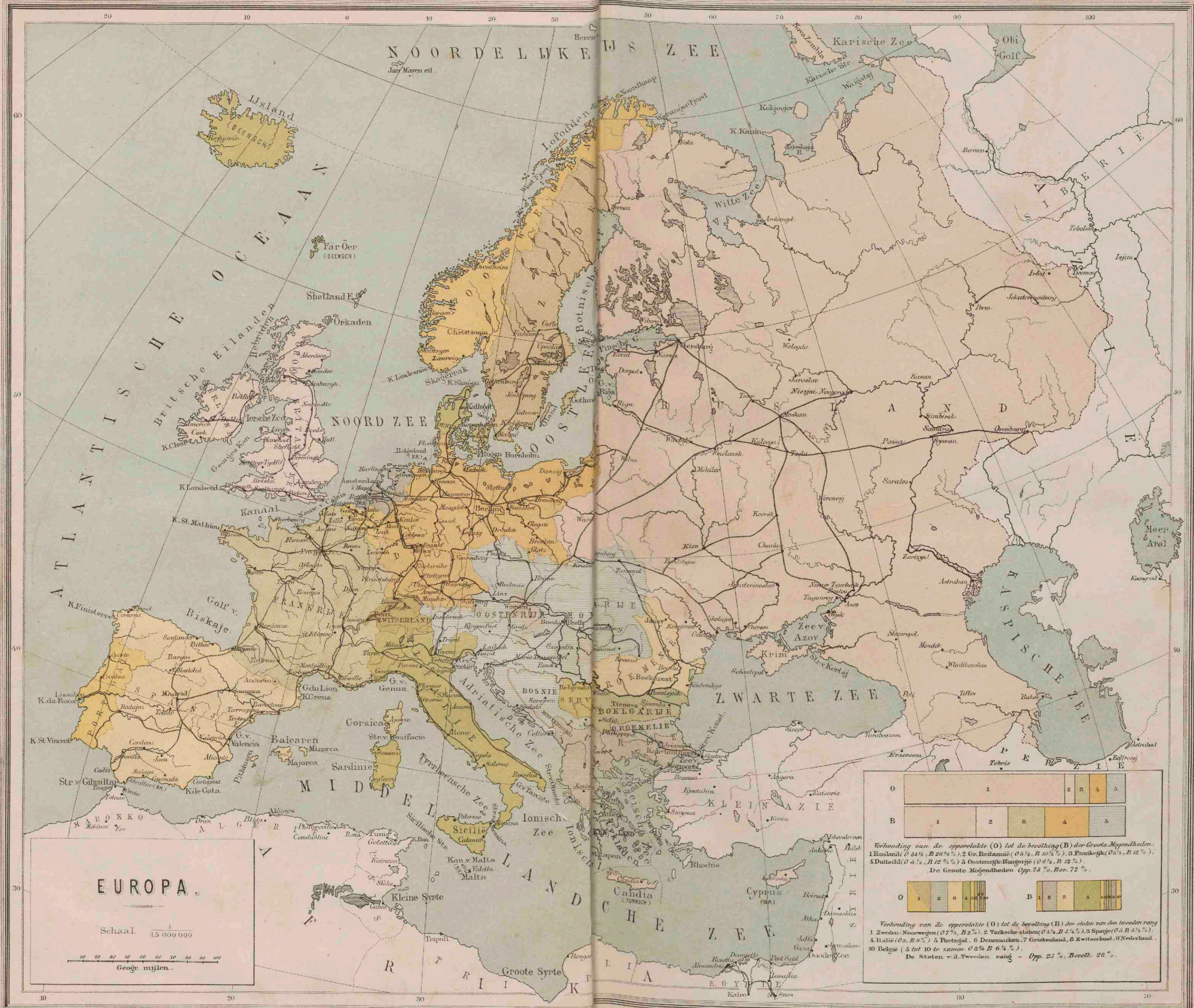
Schaal 1:15 000 000

Geogr. mijlen

NOORDELIJKE GRENS
VON
EENIGE GEWASSEN

NOORDELIJKE ZEE

ATLANTISCHE OCEAAN

EUROPA

Schaal 1:15 000 000

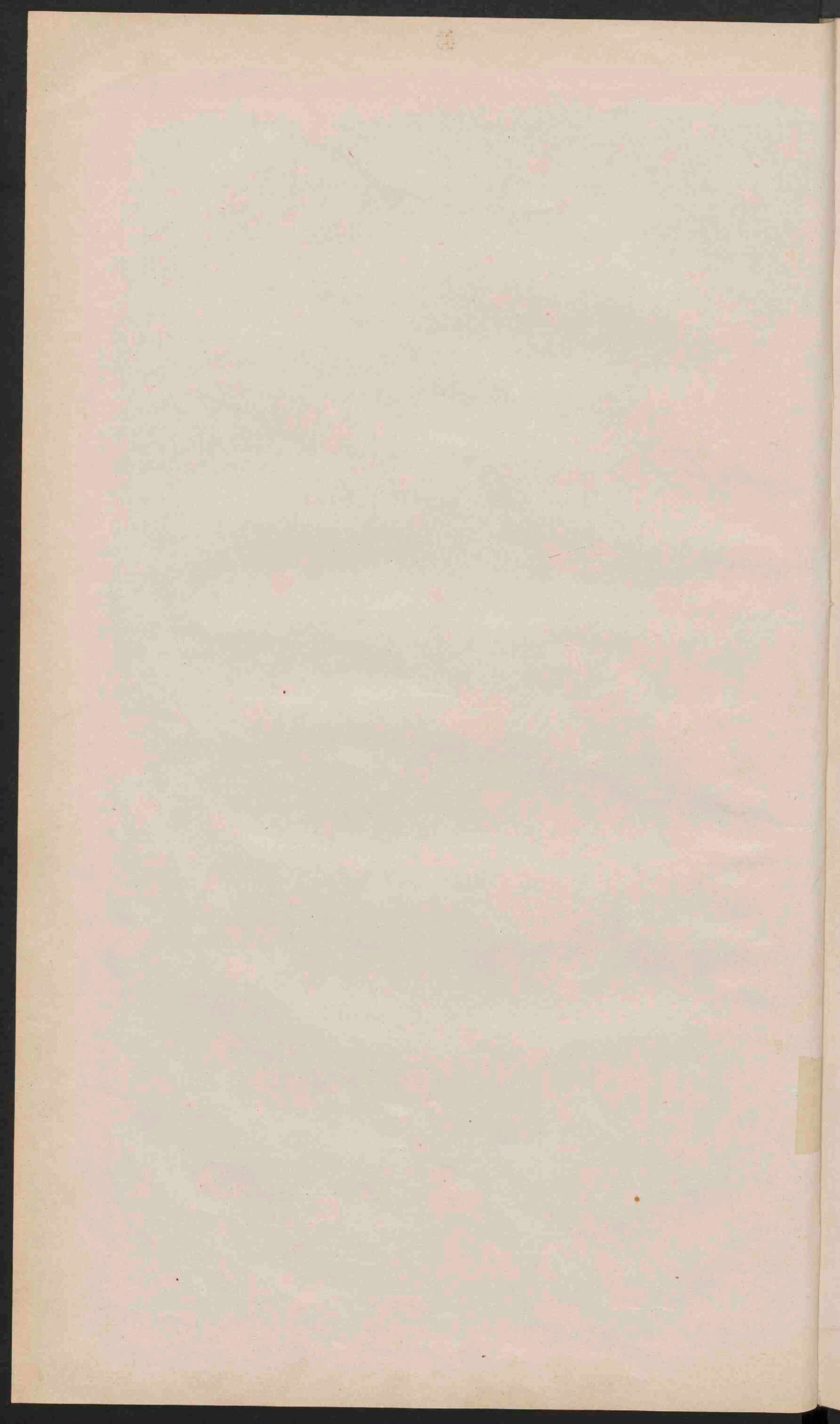
Geog. mijlen.

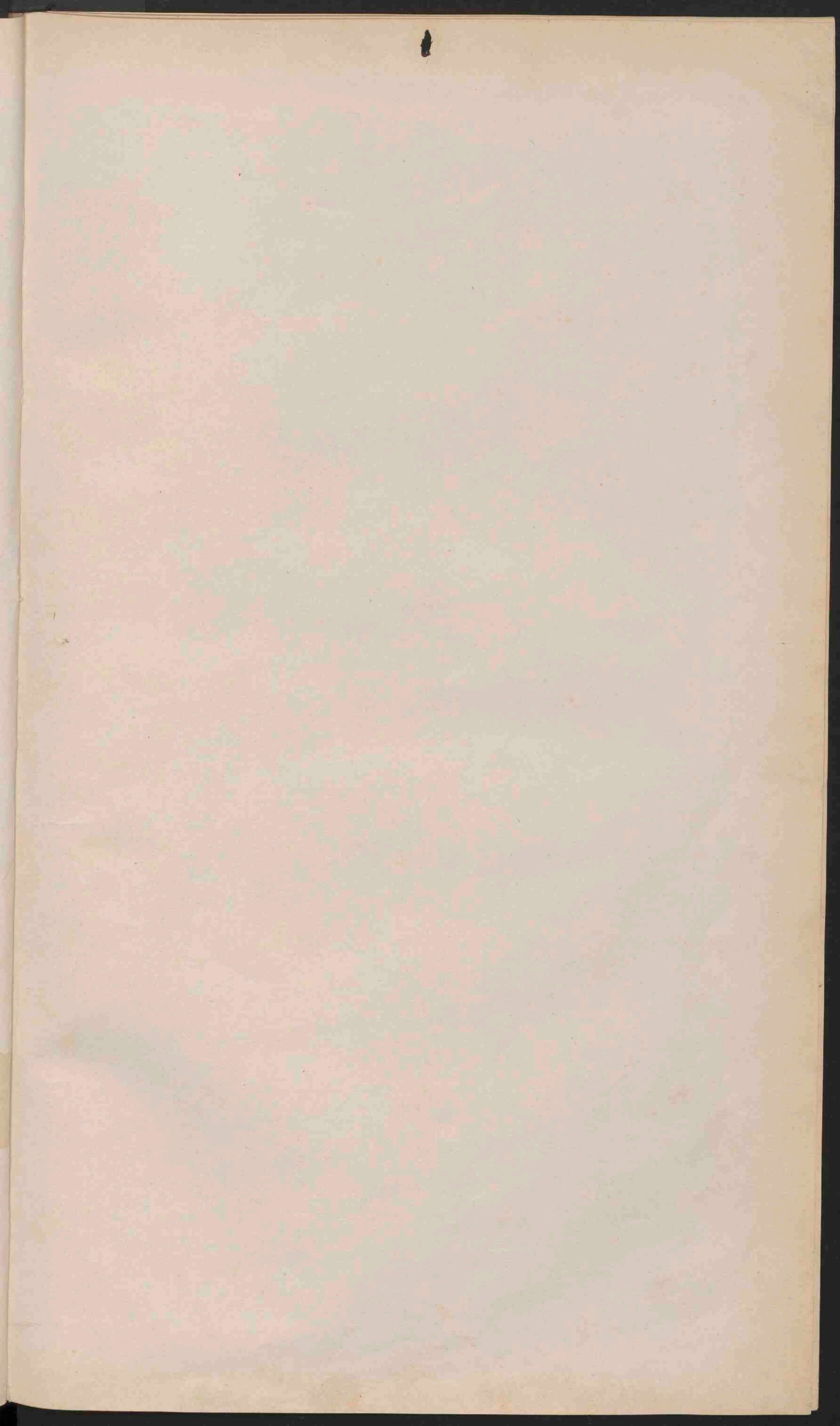
0	1	2	3	4	5
B	1	2	3	4	5

Verhouding van de oppervlakte (O) tot de bevolking (B) der Grooten Mogendheden.
 1 Rusland (O 24%, B 28%), 2 Gr. Britannië (O 6%, B 10%), 3 Frankrijk (O 6%, B 12%),
 4 Duitsch (O 3 1/2%, B 12 1/2%), 5 Oostenrijk-Hongarije (O 6%, B 12%).
 De Grooten Mogendheden Opp. 75%, Bev. 72%.

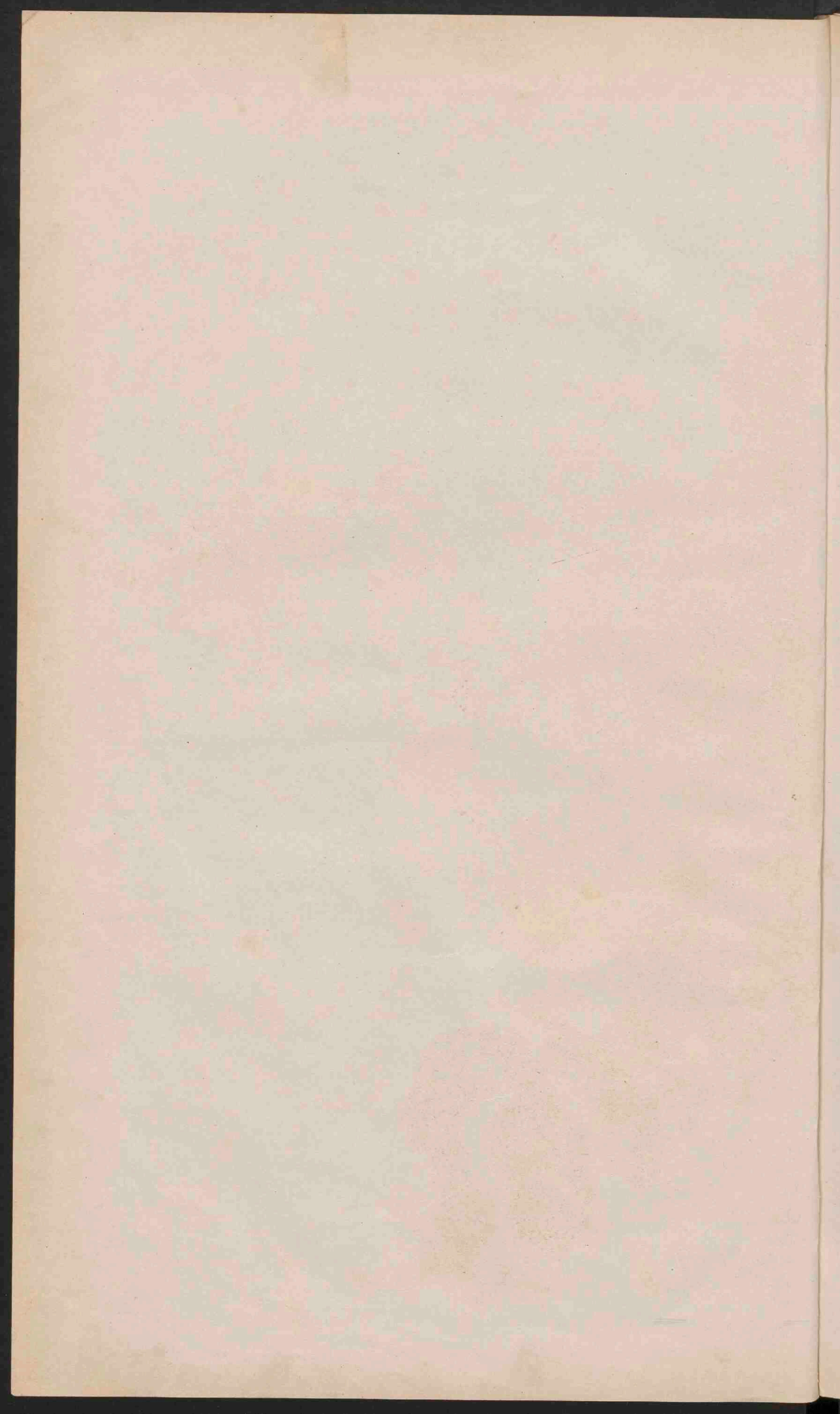
0	1	2	3	4	5
B	1	2	3	4	5

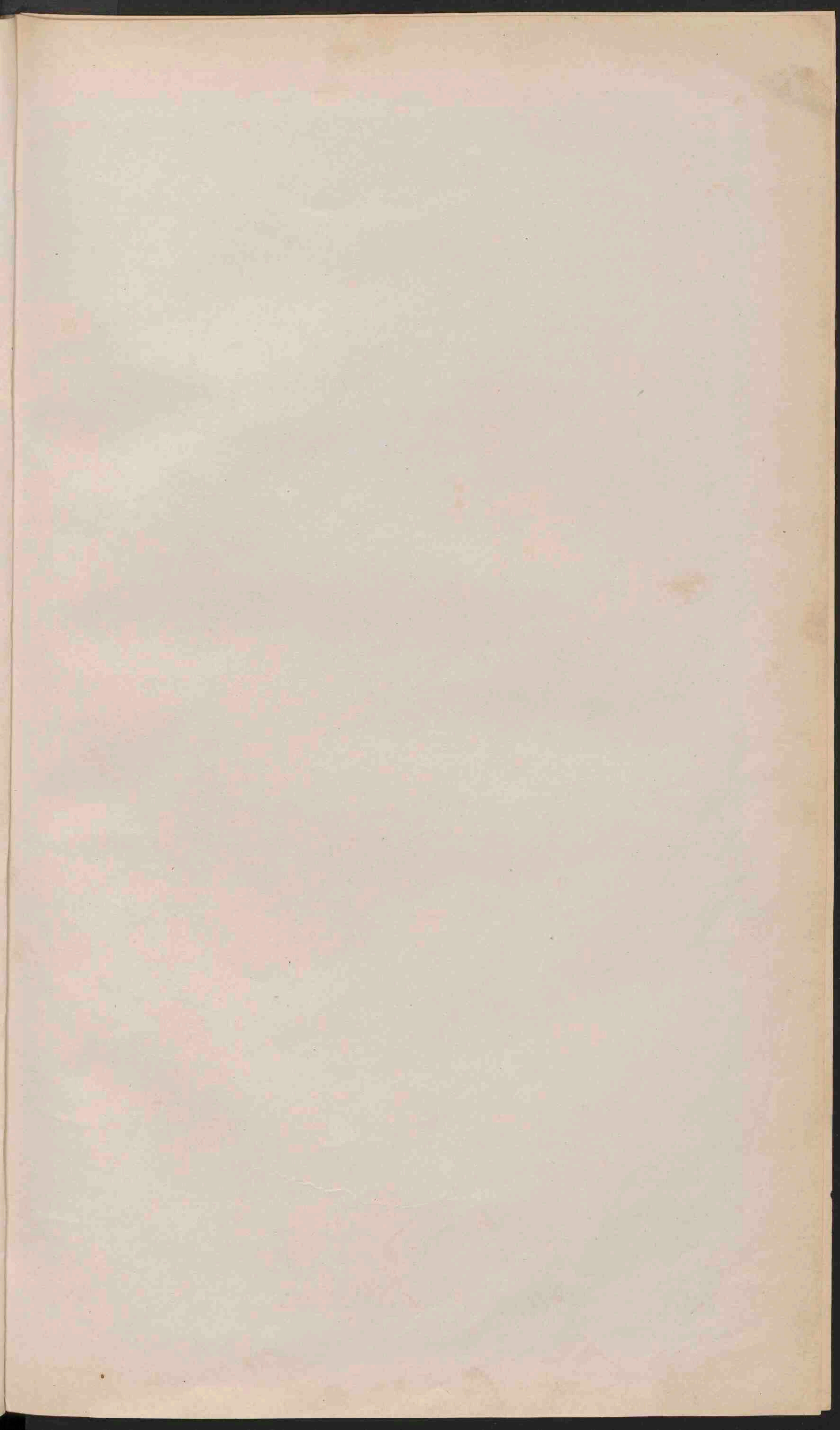
Verhouding van de oppervlakte (O) tot de bevolking (B) der Staten van den Tweeden rang
 1 Zweden-Noorwegen (O 7%, B 2%), 2 Turksche Staten (O 5%, B 5%), 3 Spanje (O 5%, B 6%),
 4 Italië (O 5%, B 9%), 5 Portugal, 6 Denemarken, 7 Griekeland, 8 Zwitserland, 9 Nederland,
 10 België (5 tot 10 te samen O 2%, B 6%).
 De Staten v.d. Tweeden rang - Opp. 25%, Bev. 28%.

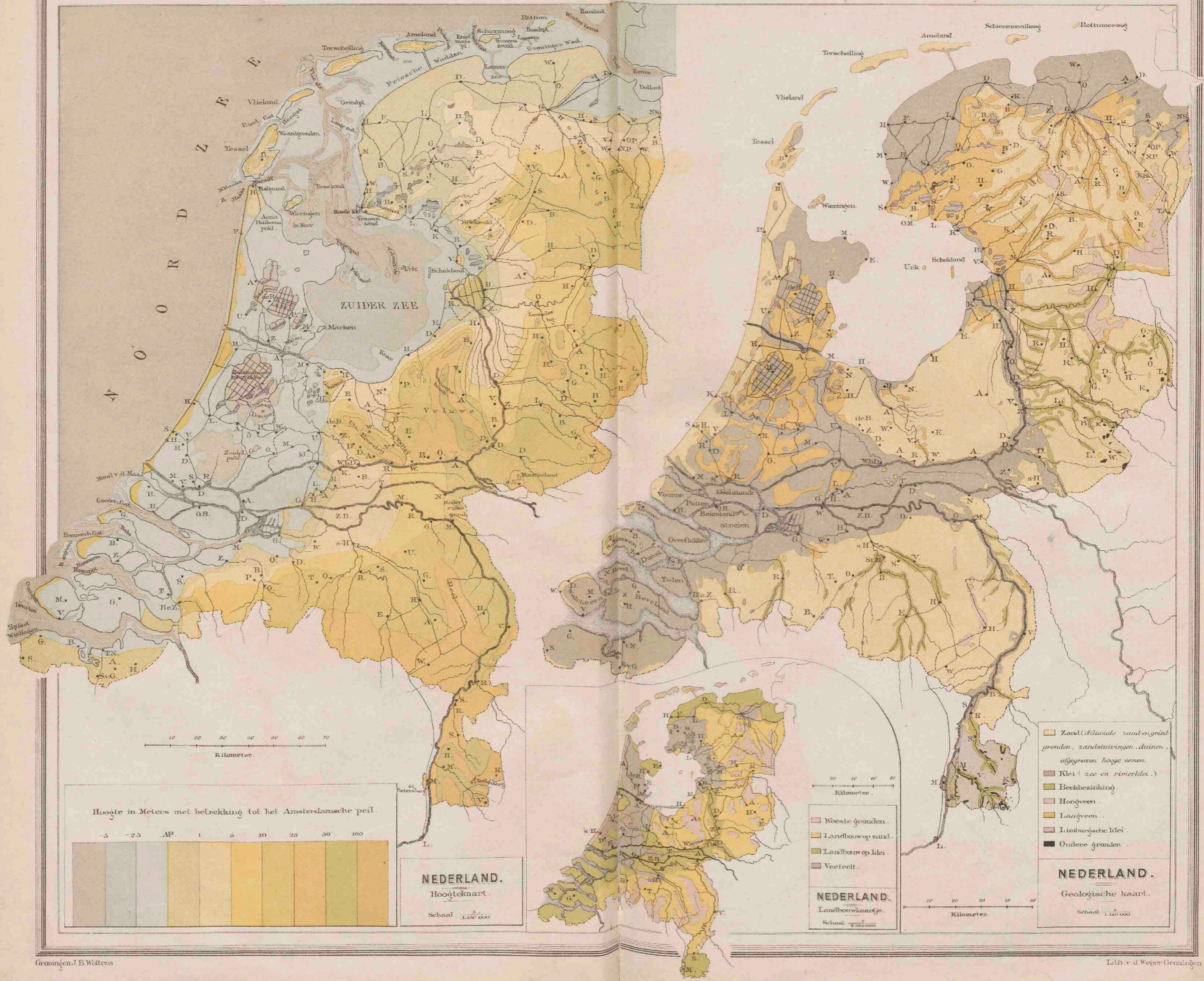

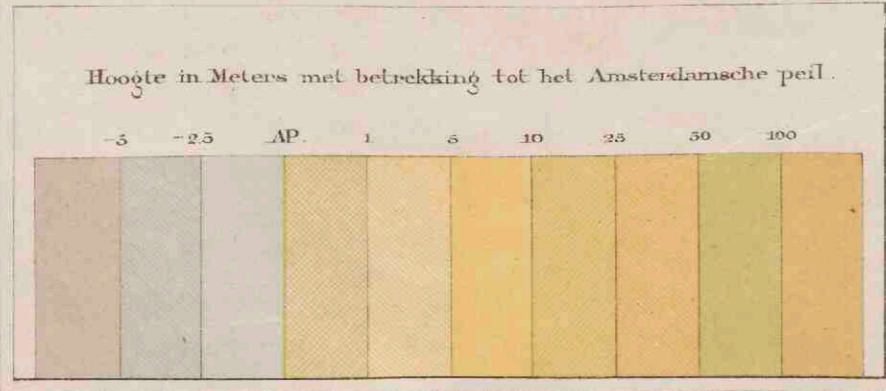

N O O R D Z E E

10 20 30 40 50 60 70
Kilometer.

NEDERLAND.
Hoogtekaart.
Schaal 1:100,000

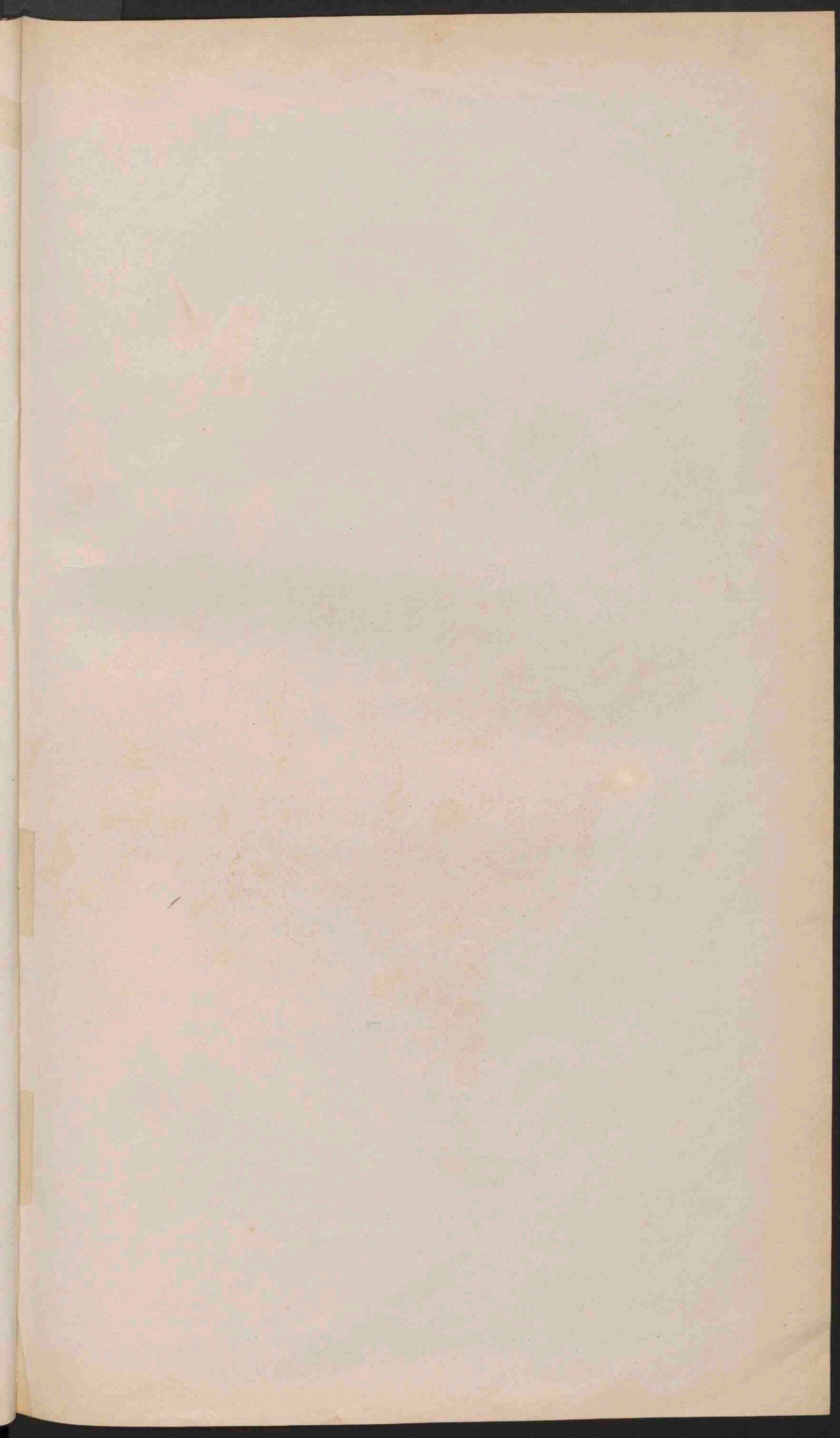
20 40 60 80
Kilometer.

NEDERLAND.
Landbouwkaartje.
Schaal 1:200,000

- Land (diluviale zand- en grindgronden, zandstuivingen, dainen, afgegraven, hooge oevenen.)
- Klei (zee en rivierklei.)
- Beekbezinking.
- Hoogveen.
- Laagveen.
- Limburgsche Klei.
- Oudere gronden.

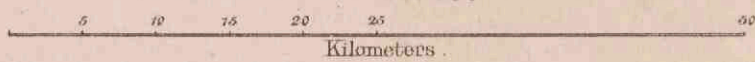
NEDERLAND.
Geologische kaart.
Schaal 1:120,000

10 20 30 40 50
Kilometer.

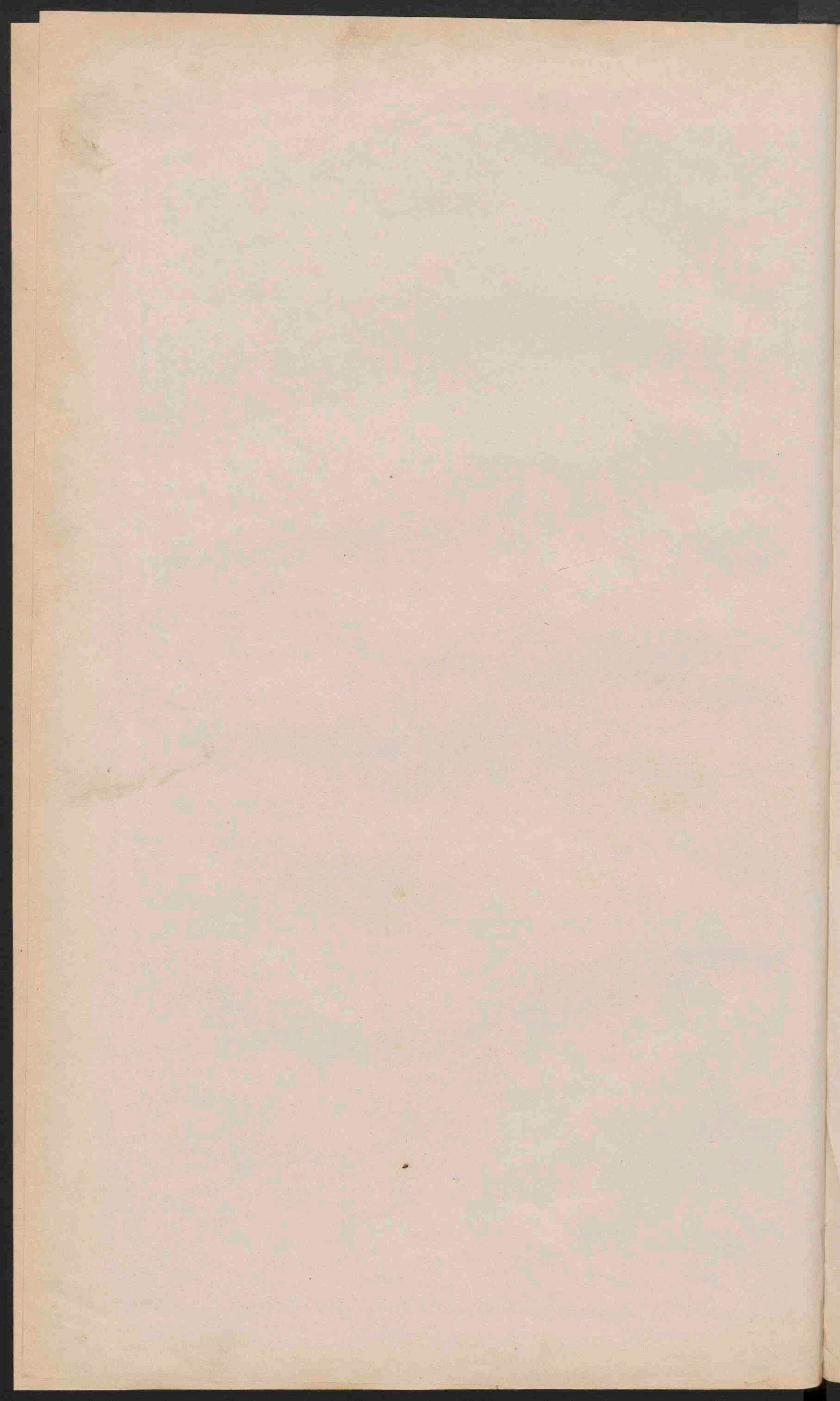
NOORD-HOLLAND, ZUID-HOLLAND EN UTRECHT.

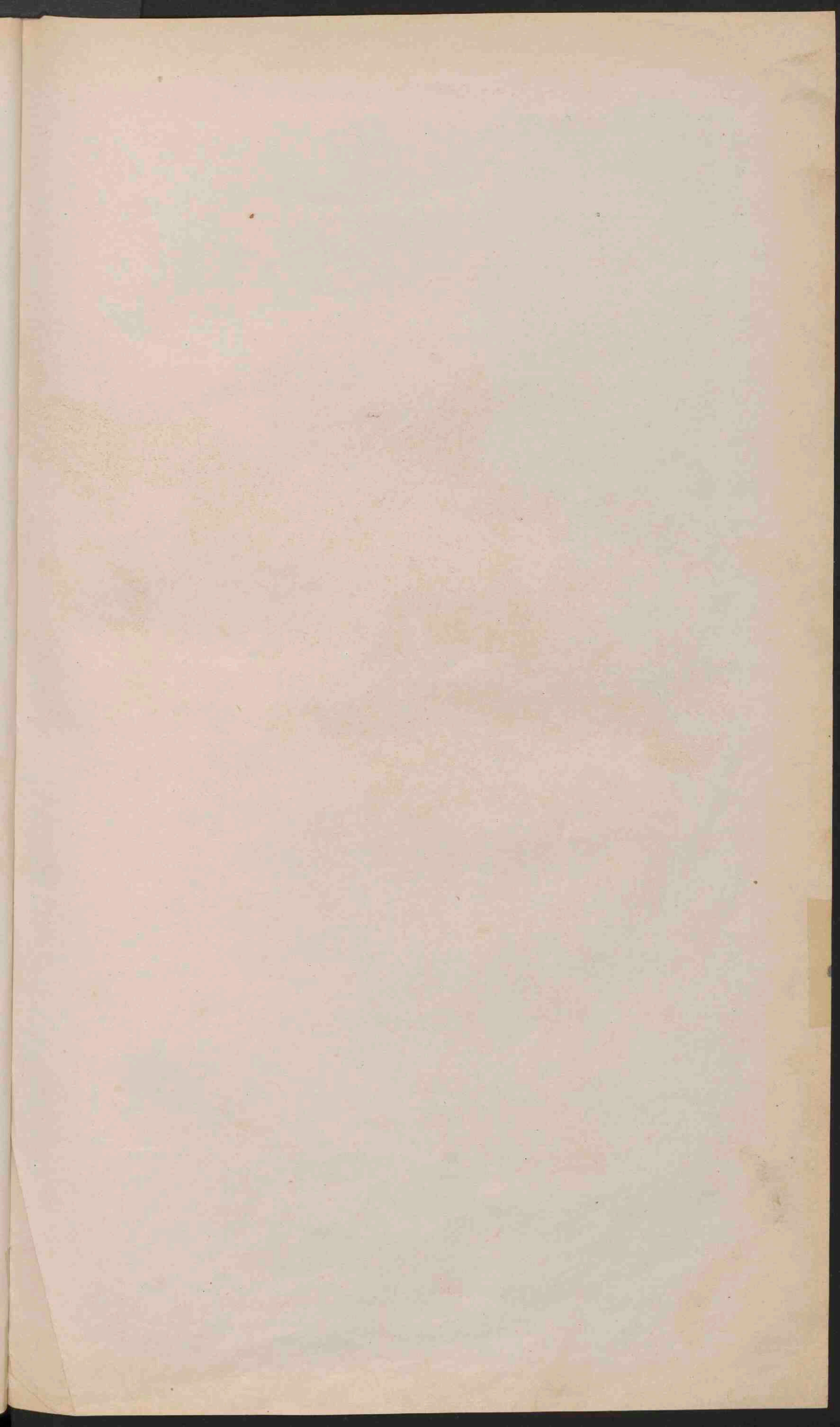
Schaal 1/500 000

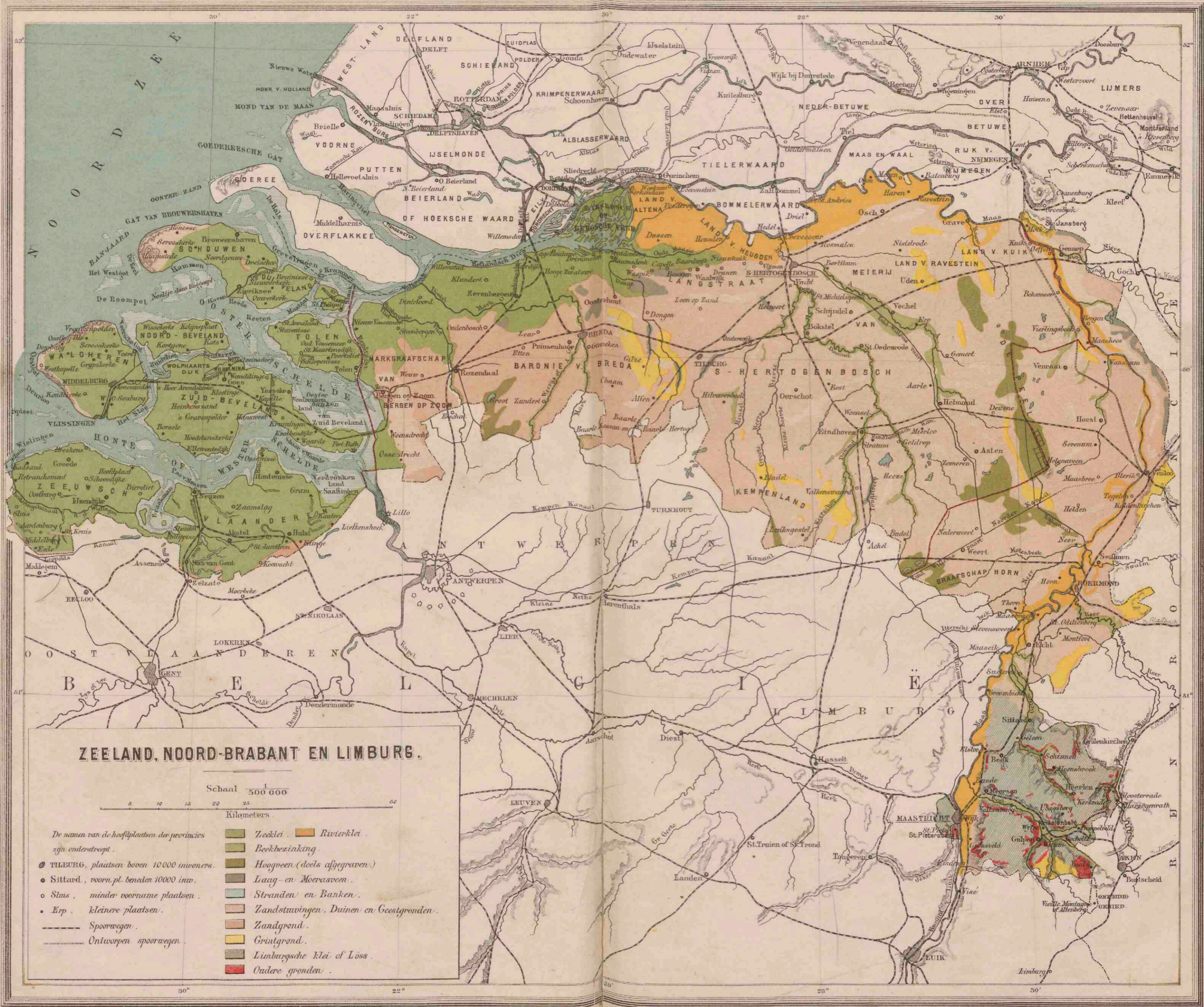

- De namen van de hoofstplaatsen der provincies zijn onderstreept.
- LEIDEN, plaatsen boven 10 000 inwoners.
 - Naarden, voorn. pl. beneden 10 000 inv.
 - o Voorberg, minder voornam. plaatsen.
 - Muidersberg, kleinere plaatsen.
 - Spoorwegen.
 - Ontworpen spoorwegen.
- Zeeklei.
 - Rivierklei.
 - Laag- en Moerasveen.
 - Stranden en Banken.
 - Zandstuivingen Dainen en Geestgronden.
 - Zandgrond.
 - Grontgrond.

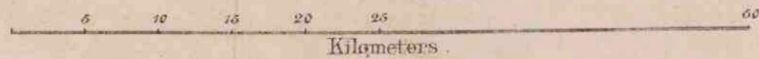

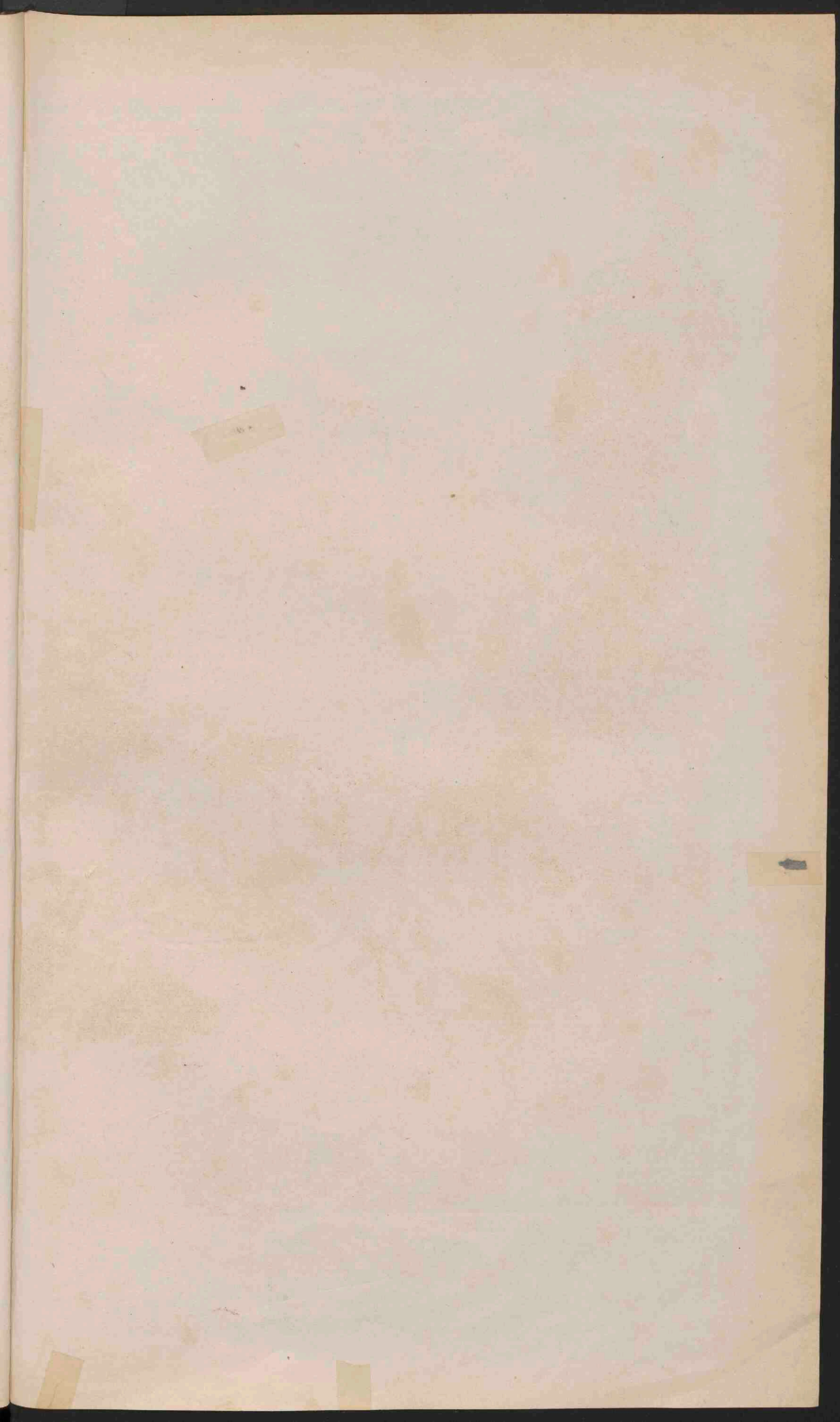

ZEELAND, NOORD-BRABANT EN LIMBURG.

Schaal 1/500 000

- De namen van de hooftplaatsen der provincies zijn onderstreept.
- TILBURG, plaatsen boven 10000 inwoners.
 - Sittard, voorn.pl. beneden 10000 inw.
 - Stus, minder voorn. plaatsen.
 - Eerp, kleinere plaatsen.
 - Spoorwegen.
 - Ontworpen spoorwegen.
- Zeeklei.
 - Rivierklei.
 - Beekbezinking.
 - Hoogveen (deels afgegraven).
 - Laag- en Moerasveen.
 - Stranden en Banken.
 - Zandstavingen, Duinen en Geestgronden.
 - Zandgrond.
 - Griatgrond.
 - Limburgsche Flei of Loss.
 - Oudere gronden.

FRIESLAND, GRONINGEN, DRENTE, OVERIJSEL EN GELDERLAND.

Schaal 500 000
Kilometers

De namen van de hoofplaatsen der provincies zijn onderstreept.

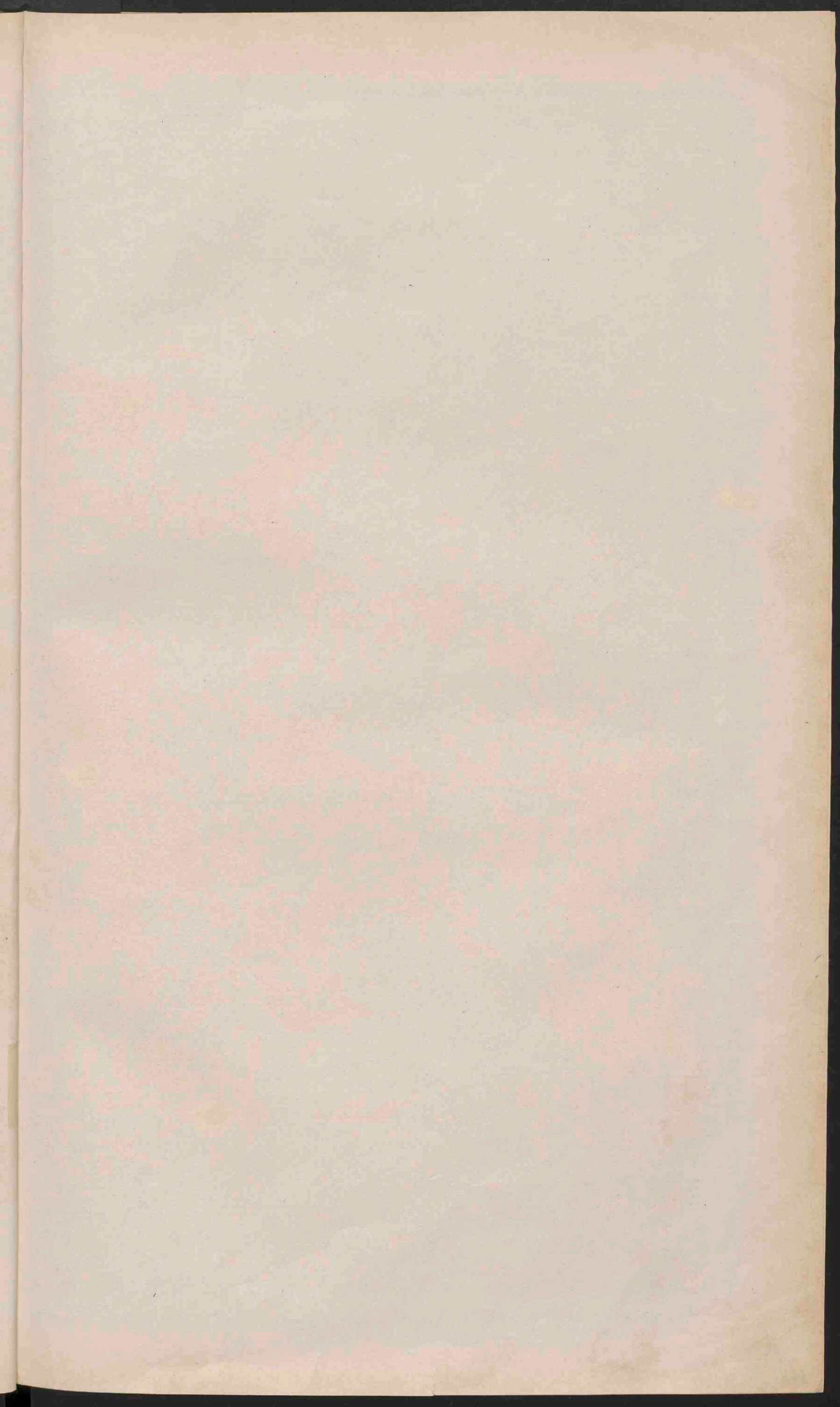
- ARNHEM, plaatsen boven 10 000 inwoners.
- Meppel, voorn. pl. beneden 10 000 inv.
- Wolvega, minder voorn. plaatsen.
- Loutkamp, kleinere plaatsen.

— Spoorwegen.
— Ontworpen spoorwegen.

- Hunebedden. x Oude Grafkelder.
- Zeeklei. ■ Rivierklei.
- Beekbezinking.
- Hoogveen (deels afgegraven.)
- Laag en Moerasveen.
- Stranden en Banken.
- Zandstuwingen en Duinen.
- Zandgrond.
- Grindgrond.
- Oudere gronden.

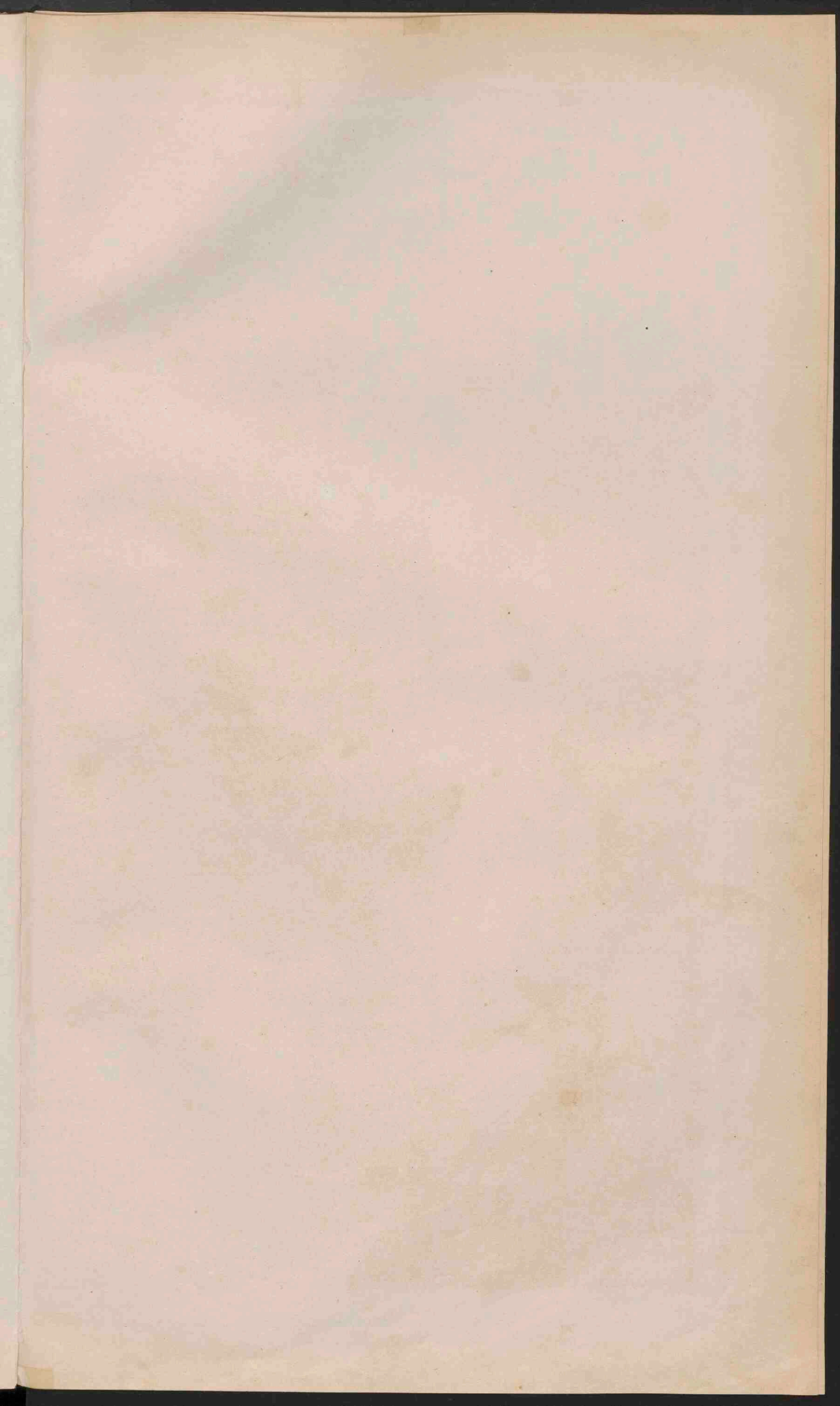

MIDDEL-EUROPA.

Schaal 1/3 700 000

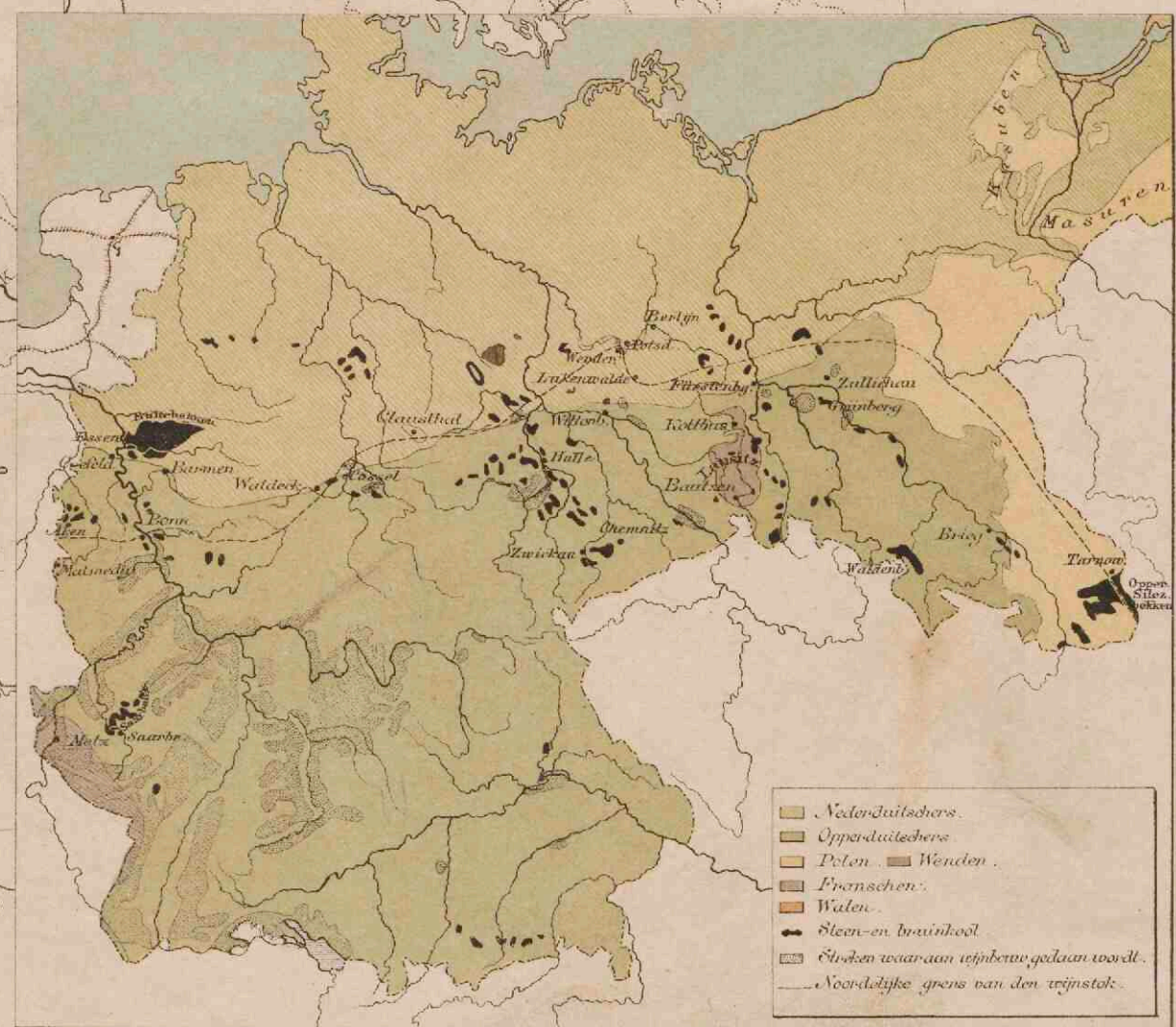
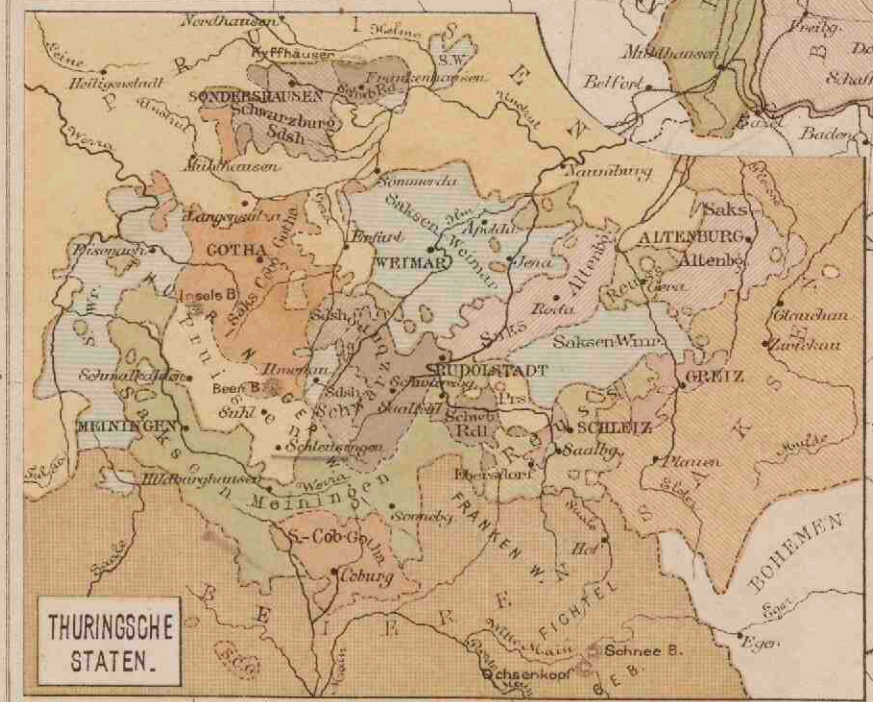
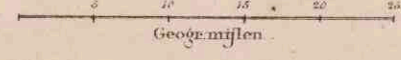
0 5 10 15 20 25

Geogr. mijlen.

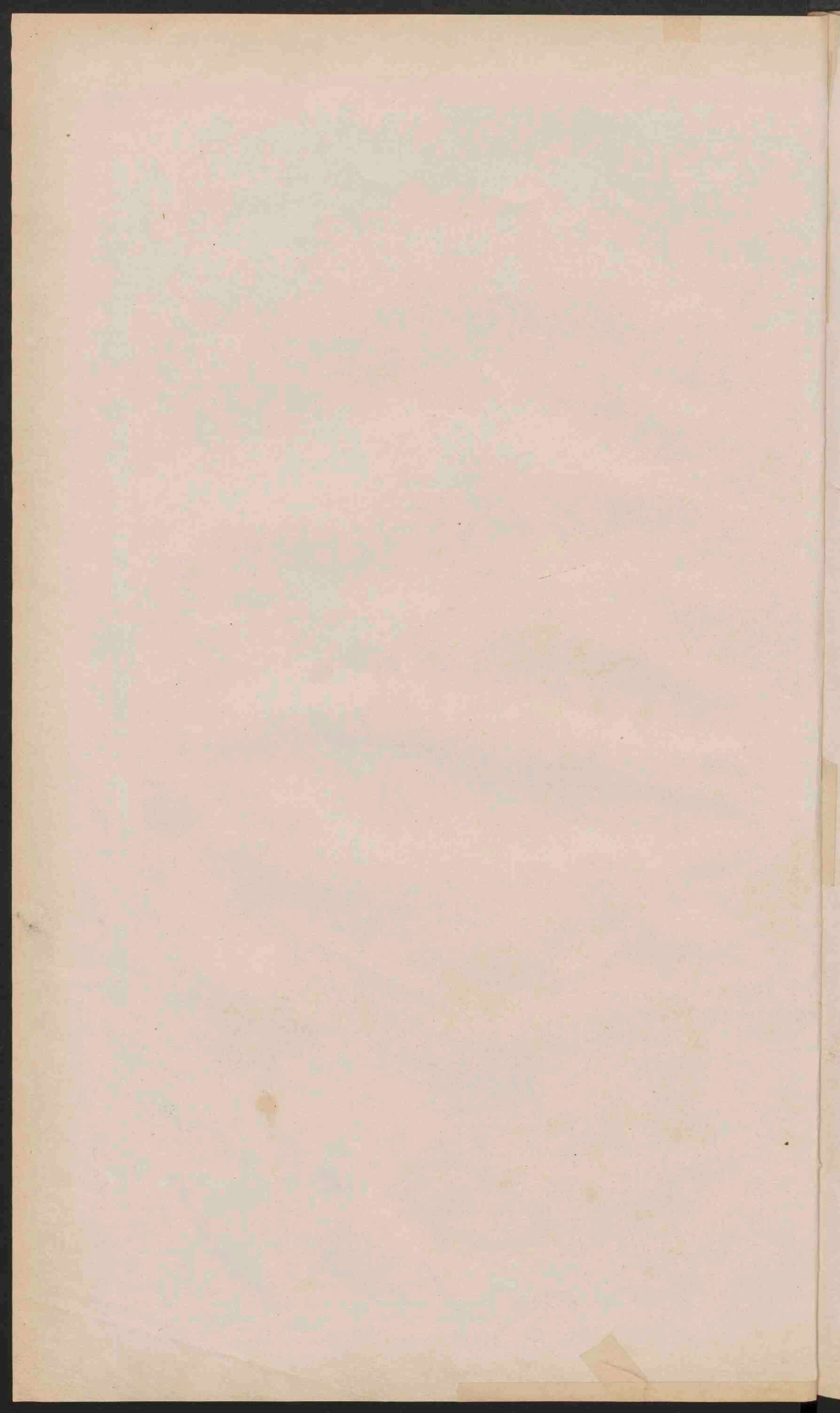

DUITSCHLAND.

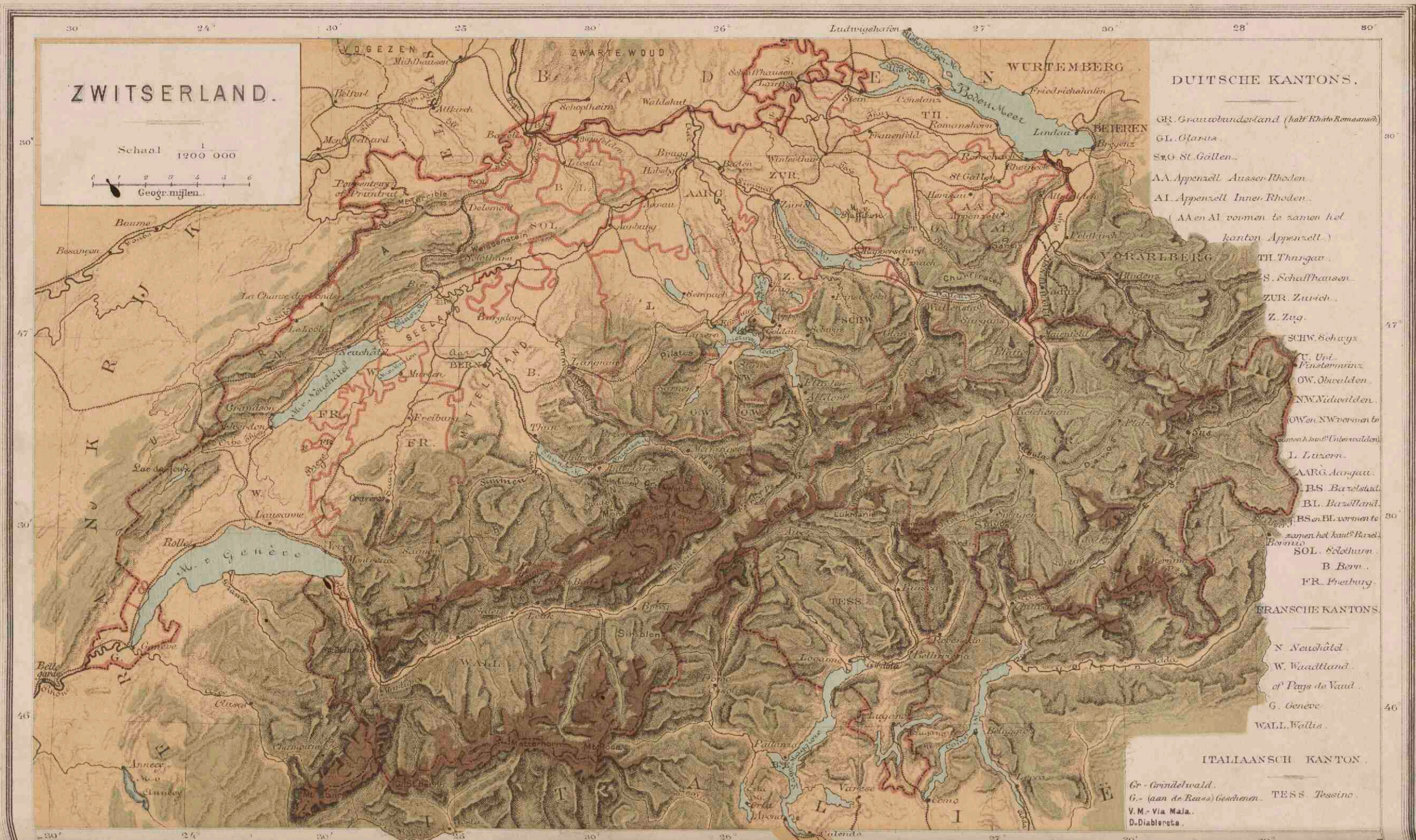
Schaal 1:3700 000

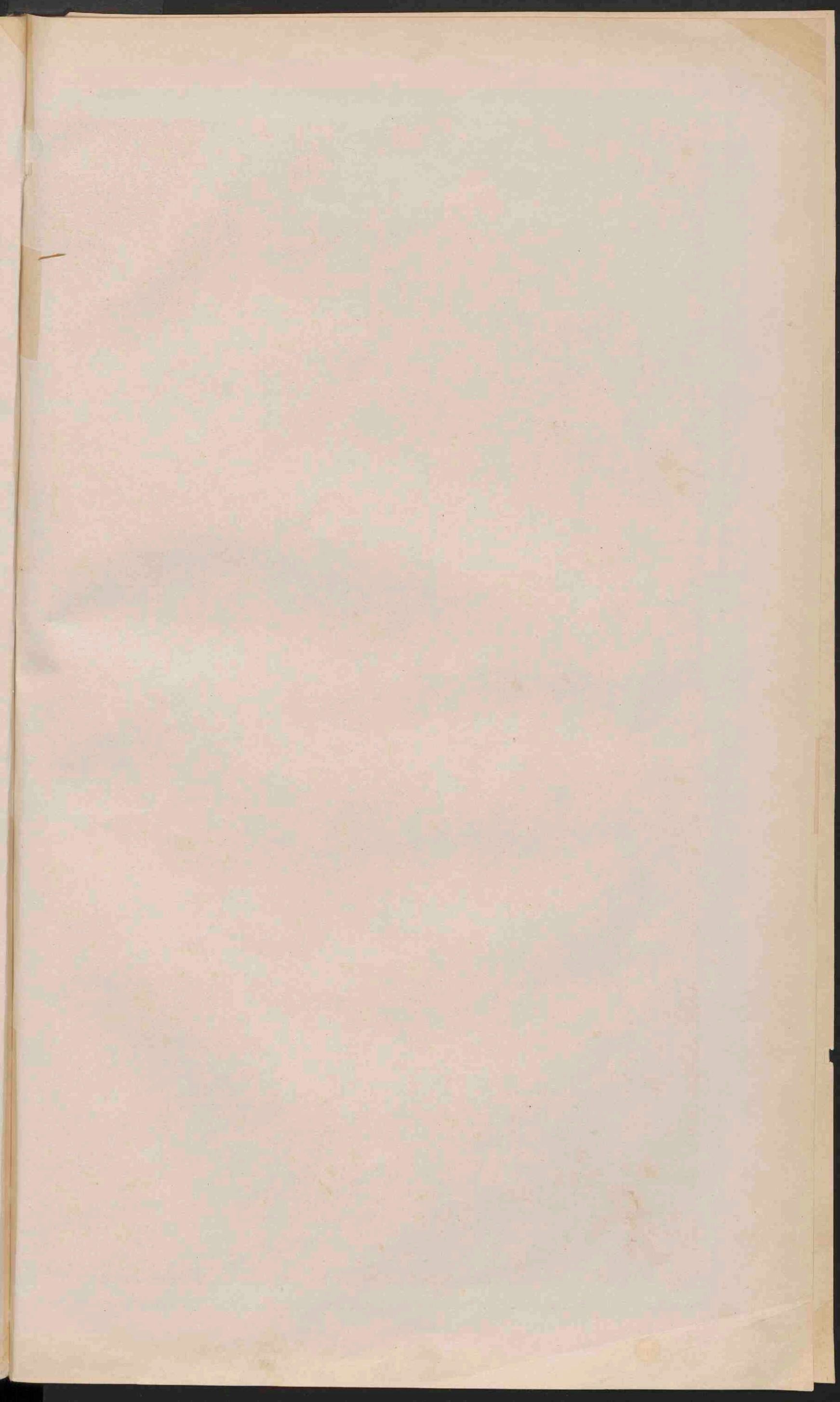

- Niederdeutsche
- Oberdeutsche
- Polen
- Preussische
- Wälder
- Eisen- und Braunkohle
- Städte, an welchen ein Eisenbahn-Stationen sind
- Nordliche Grenze von den Provinzen

Paul May

FRANKRIJK.

Schaal 1:3 400 000

Geogr. mijlen ..

SPOORWEGEN in FRANKRIJK

CORSICA.

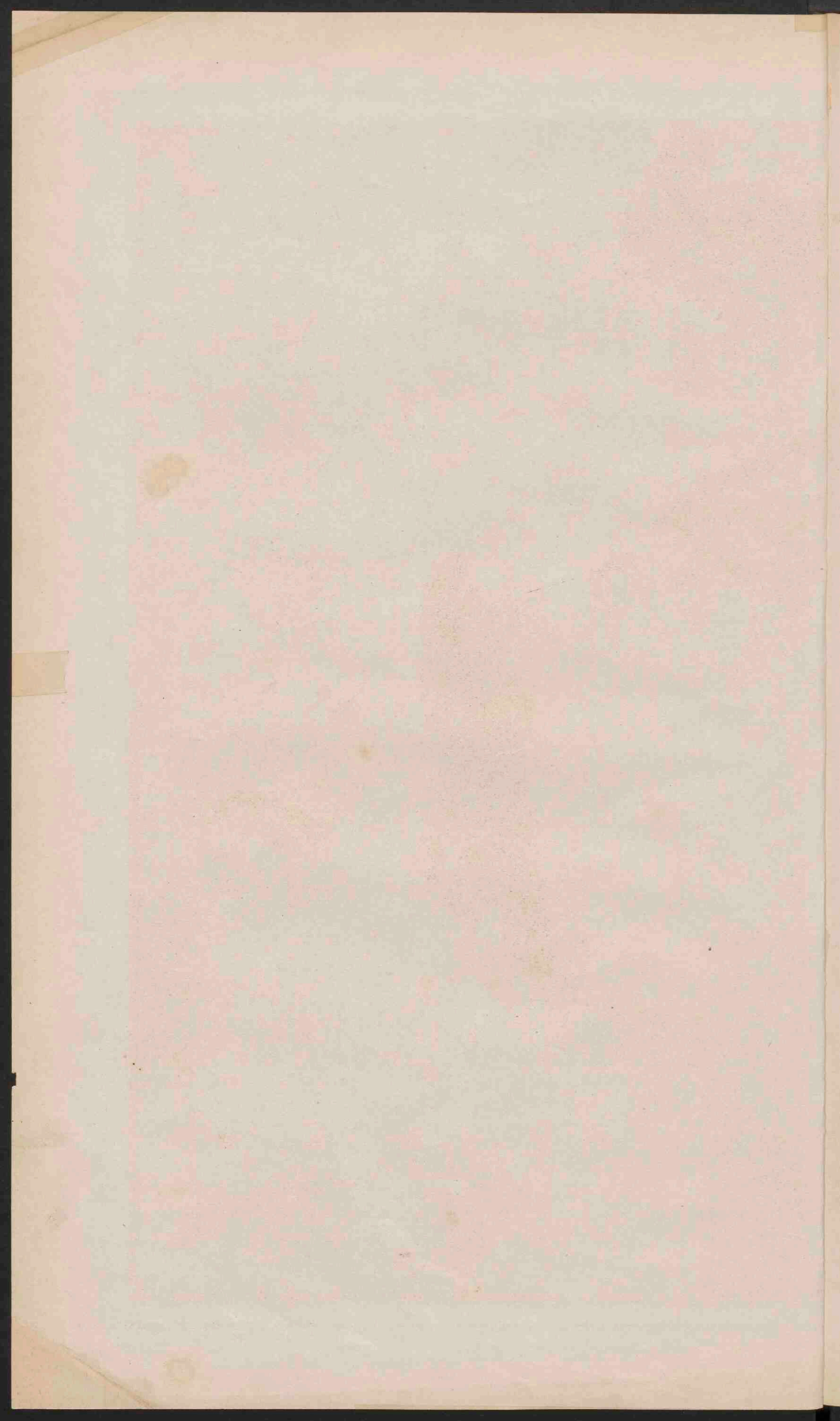
Schaal: 1:740 000

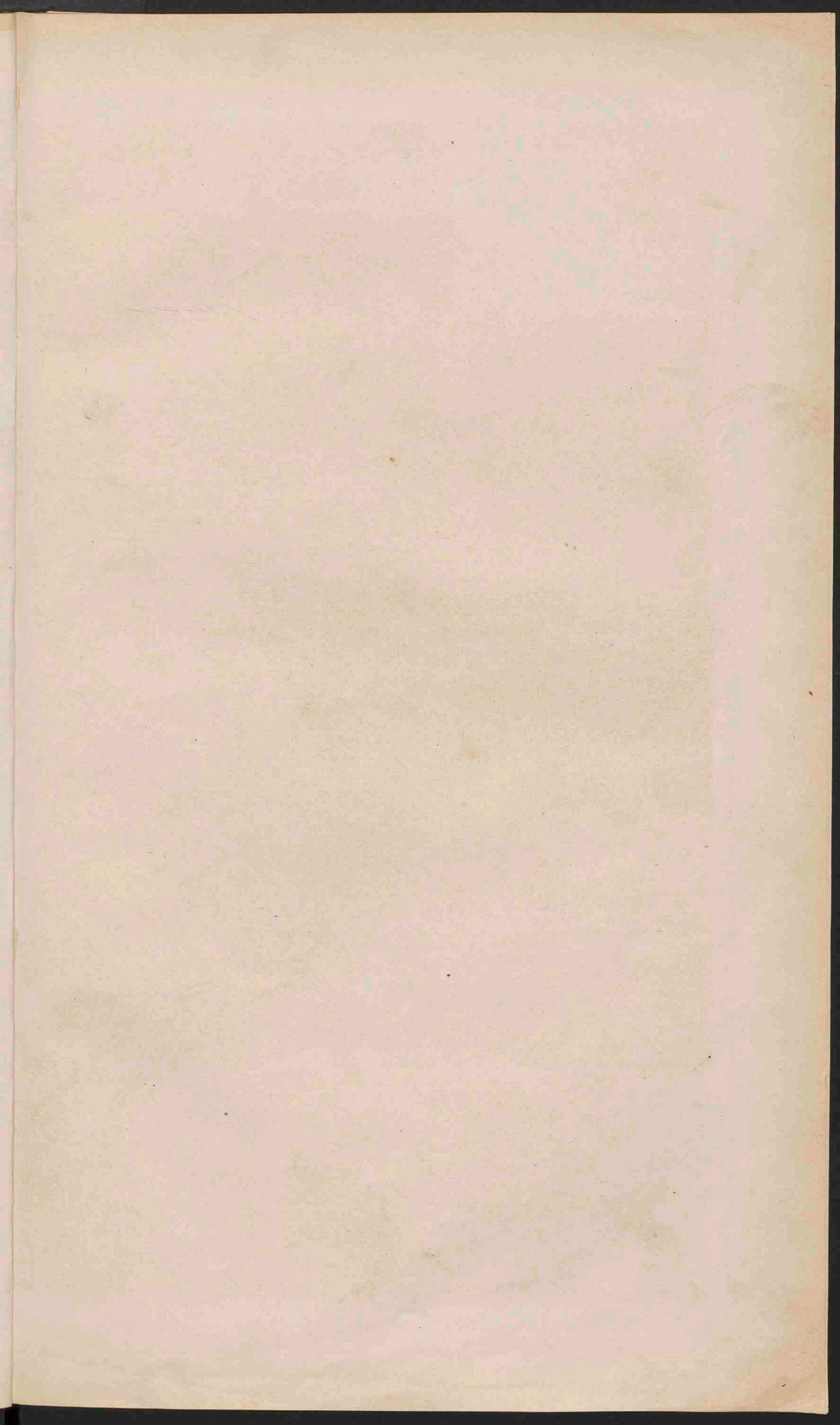
PARIJS en OMSTREKEN

Schaal: 1:740 000

STEENKOLBEDINGEN in FRANKRIJK.

■ Vlaamsch Taalgebied
■ Bretonsche Taalgebied
■ Fransche Taalgebied

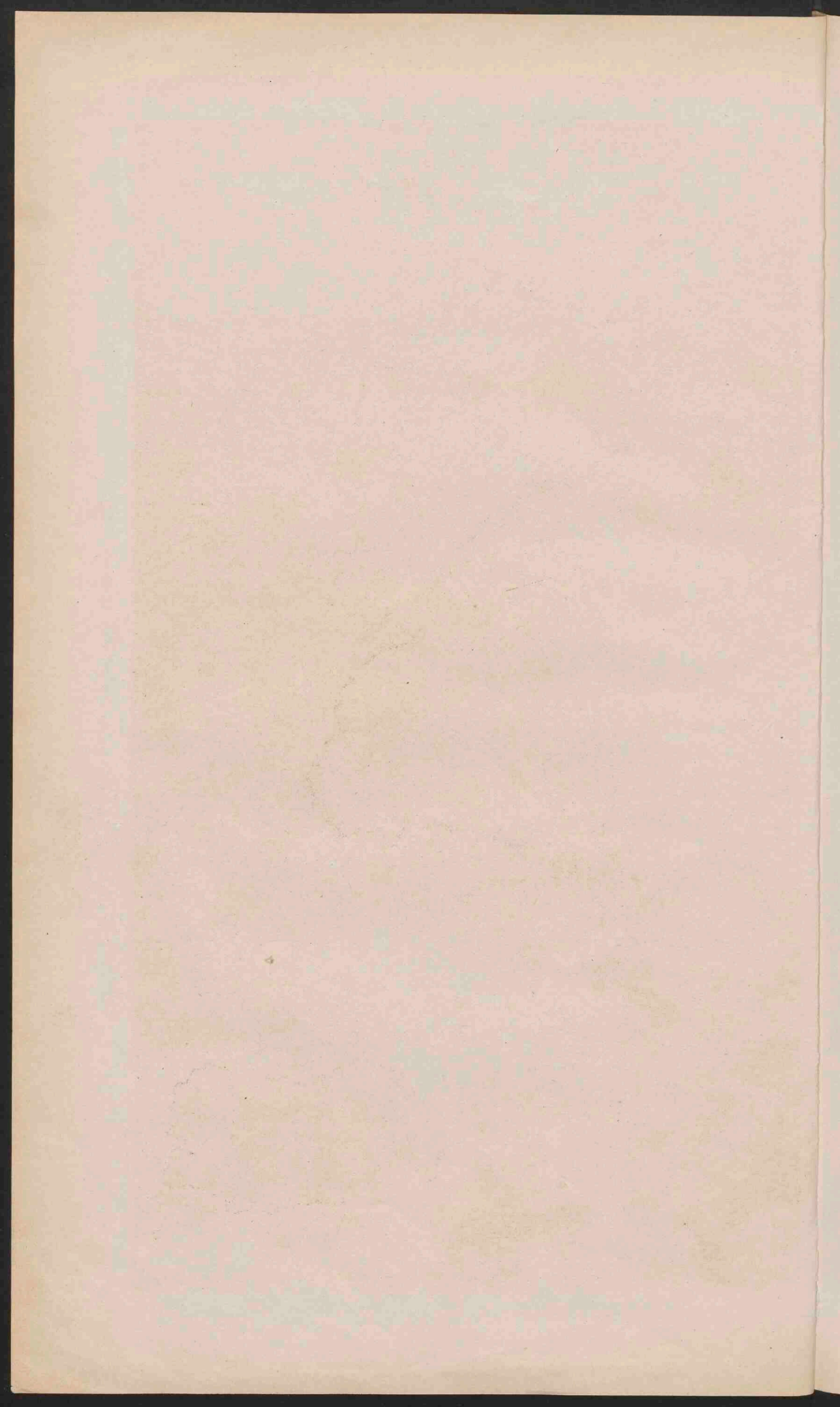

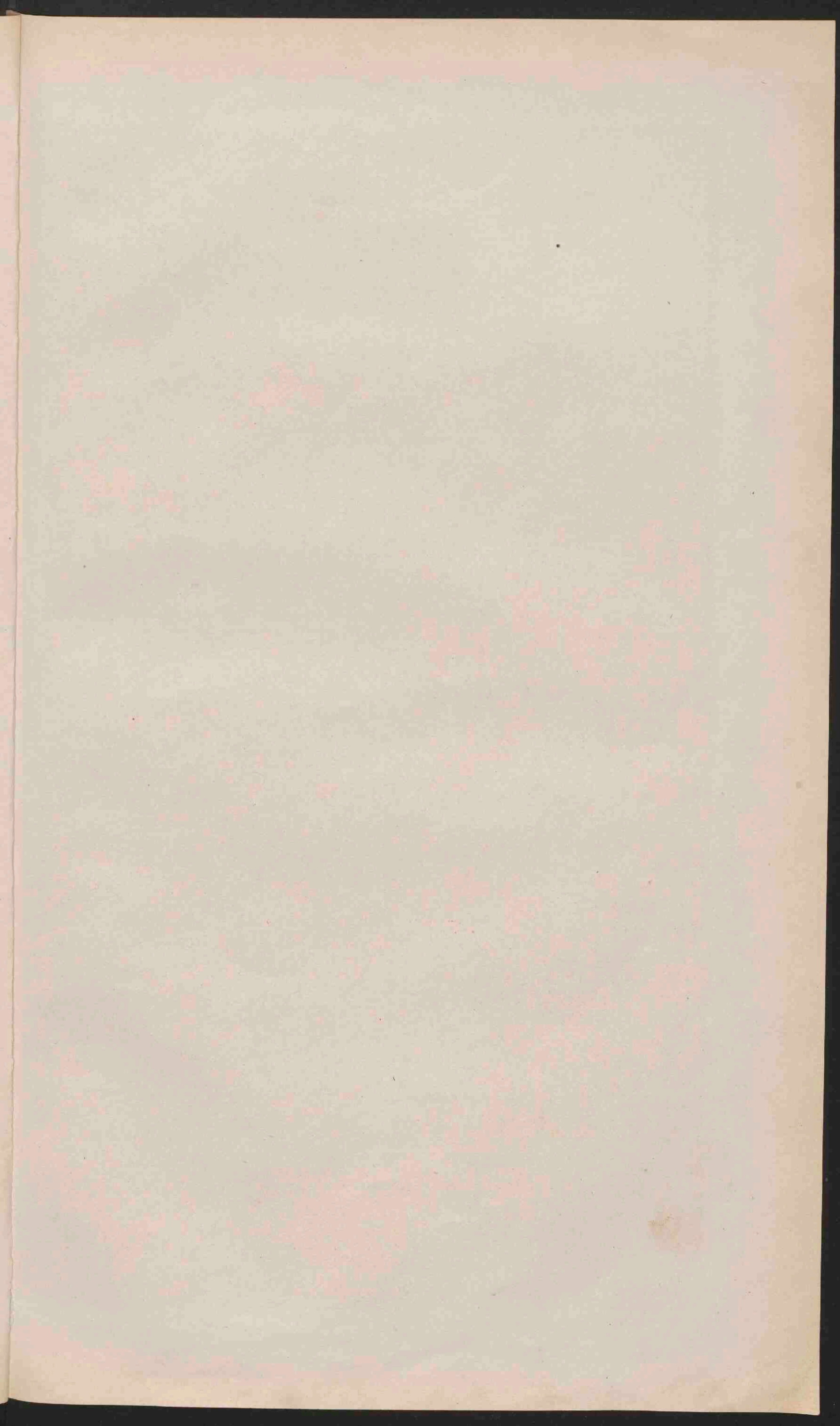
OOSTENRIJK-HONGARIJE.

Schaal $\frac{1}{3,700,000}$
Geogr. mijlen

J (in de Boekden) - Jabunka Pas.

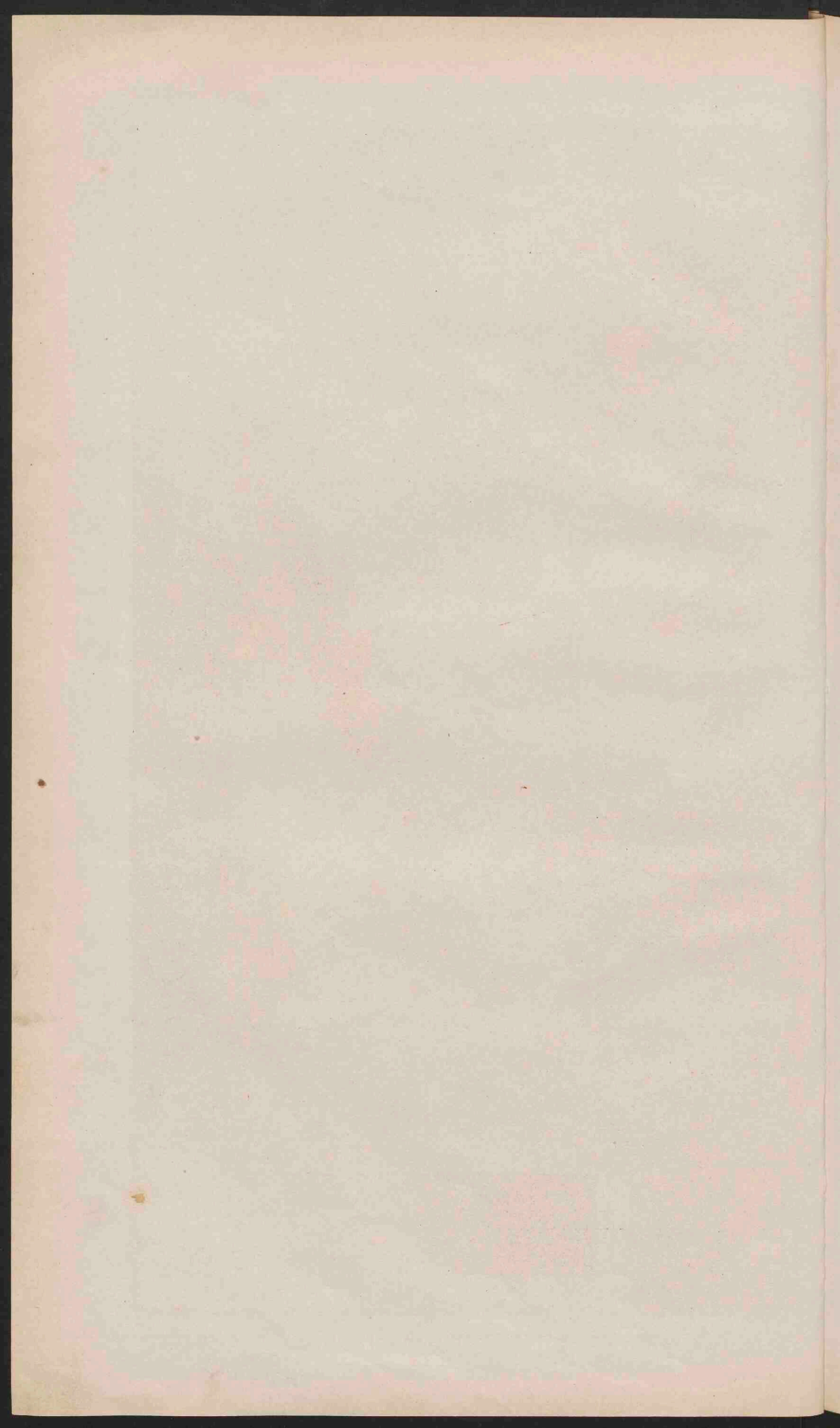

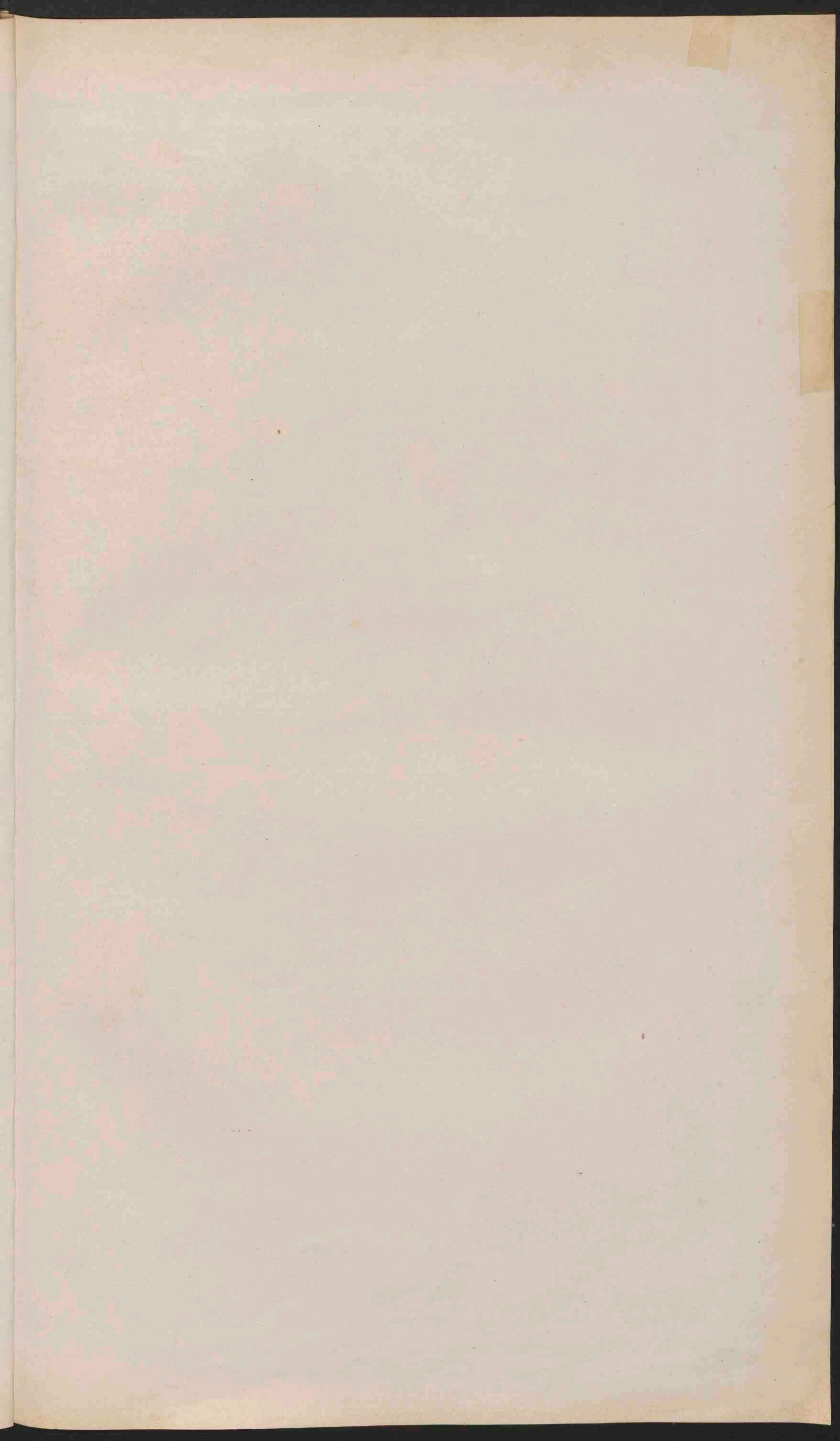

Betrakktige grootte van Europeisch Rusland, Europa en 1. gebied Russische Rijk.

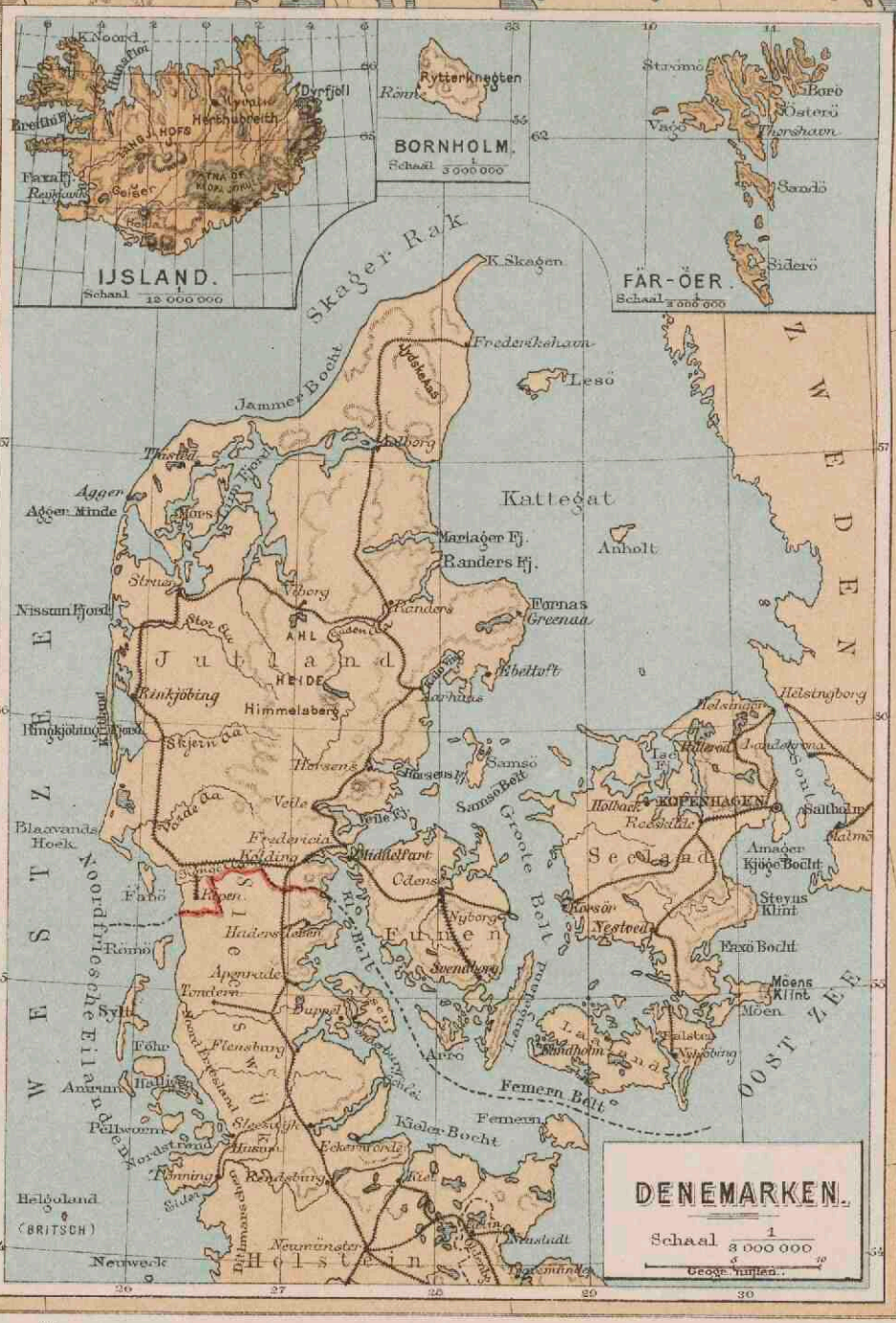
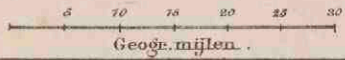
RUSLAND.
 Schaal 1/10 000 000
 Geogr. mijlen.

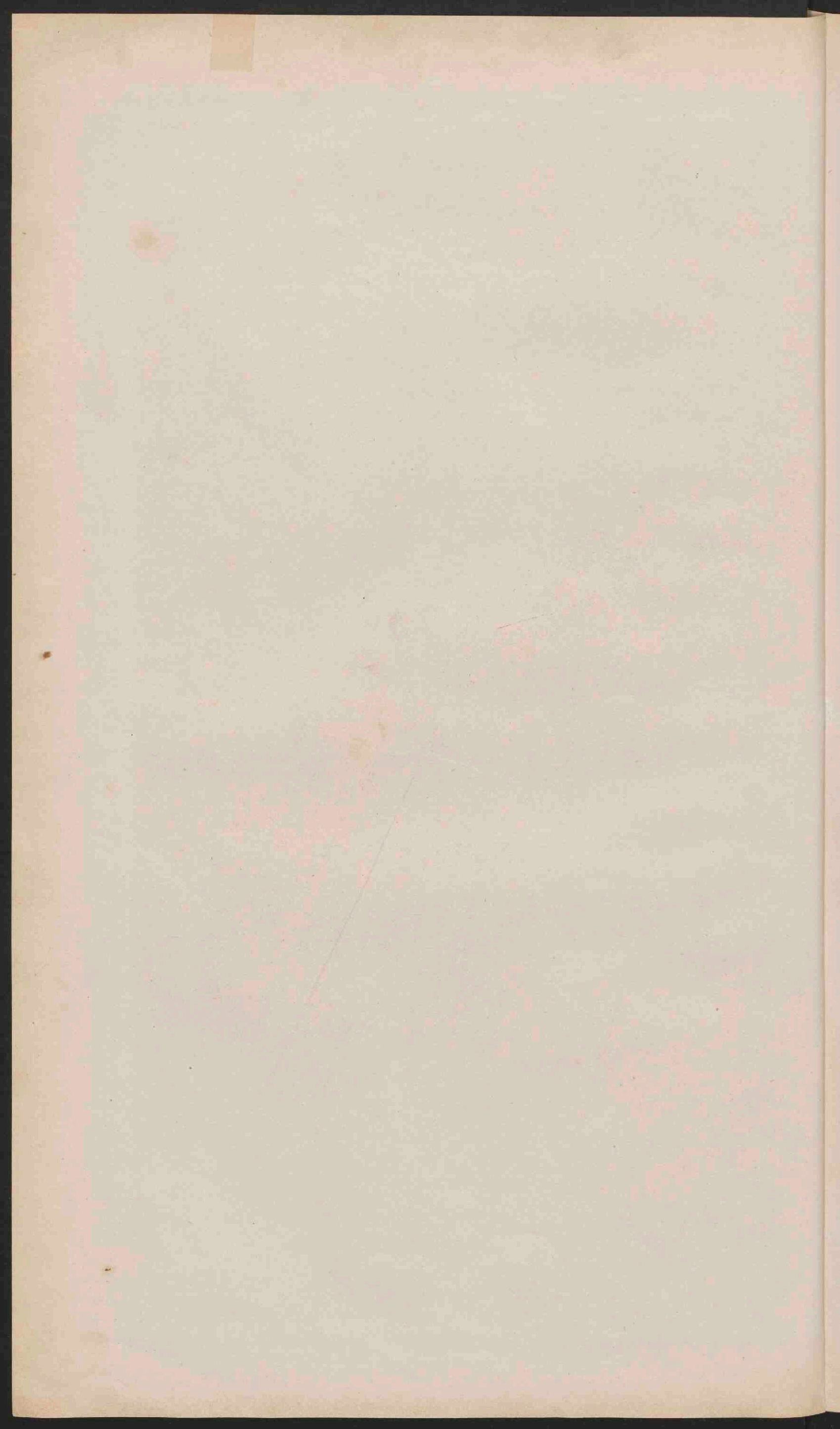

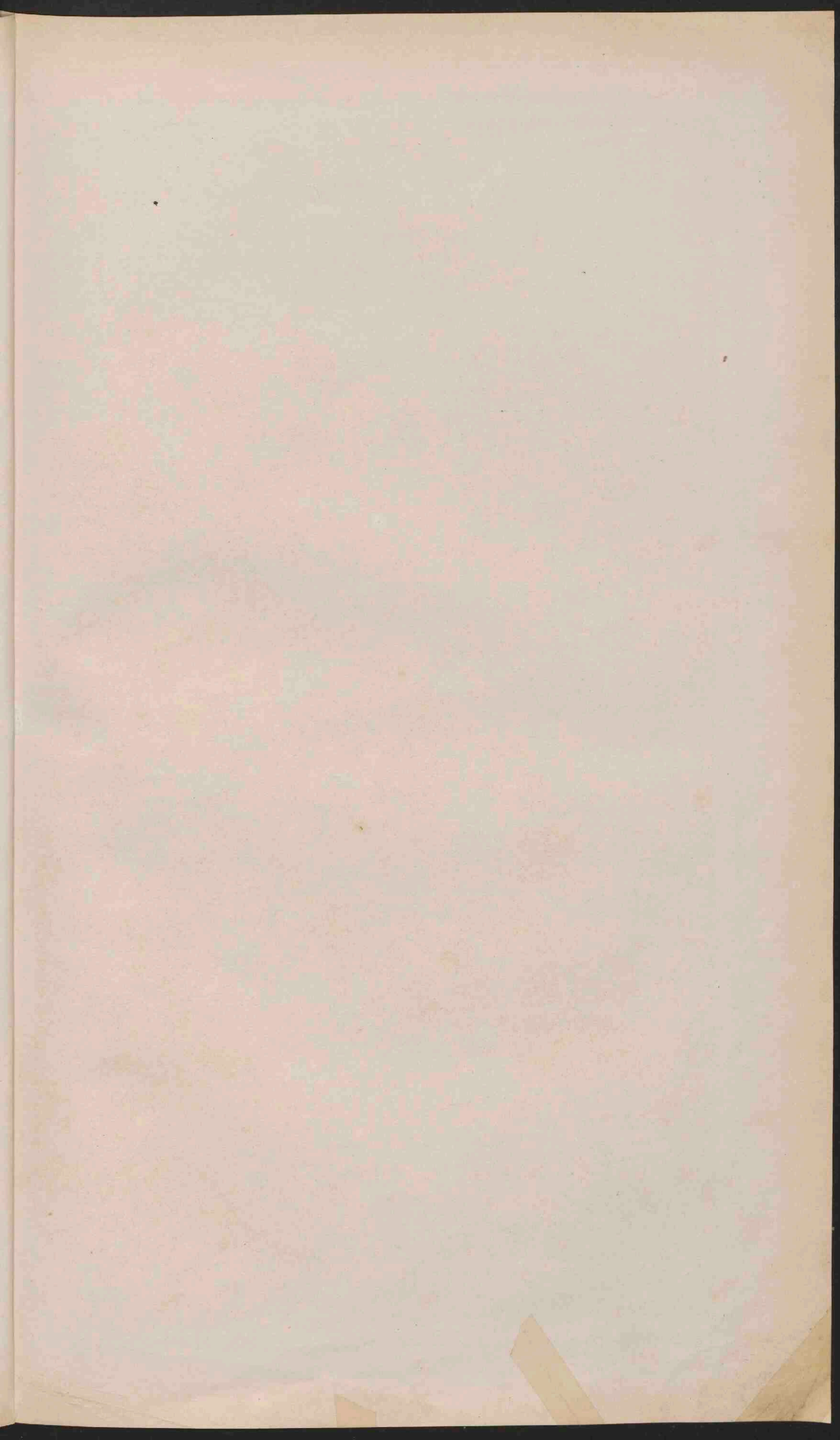

SKANDINAVIE.

Schaal $\frac{1}{3\ 000\ 000}$

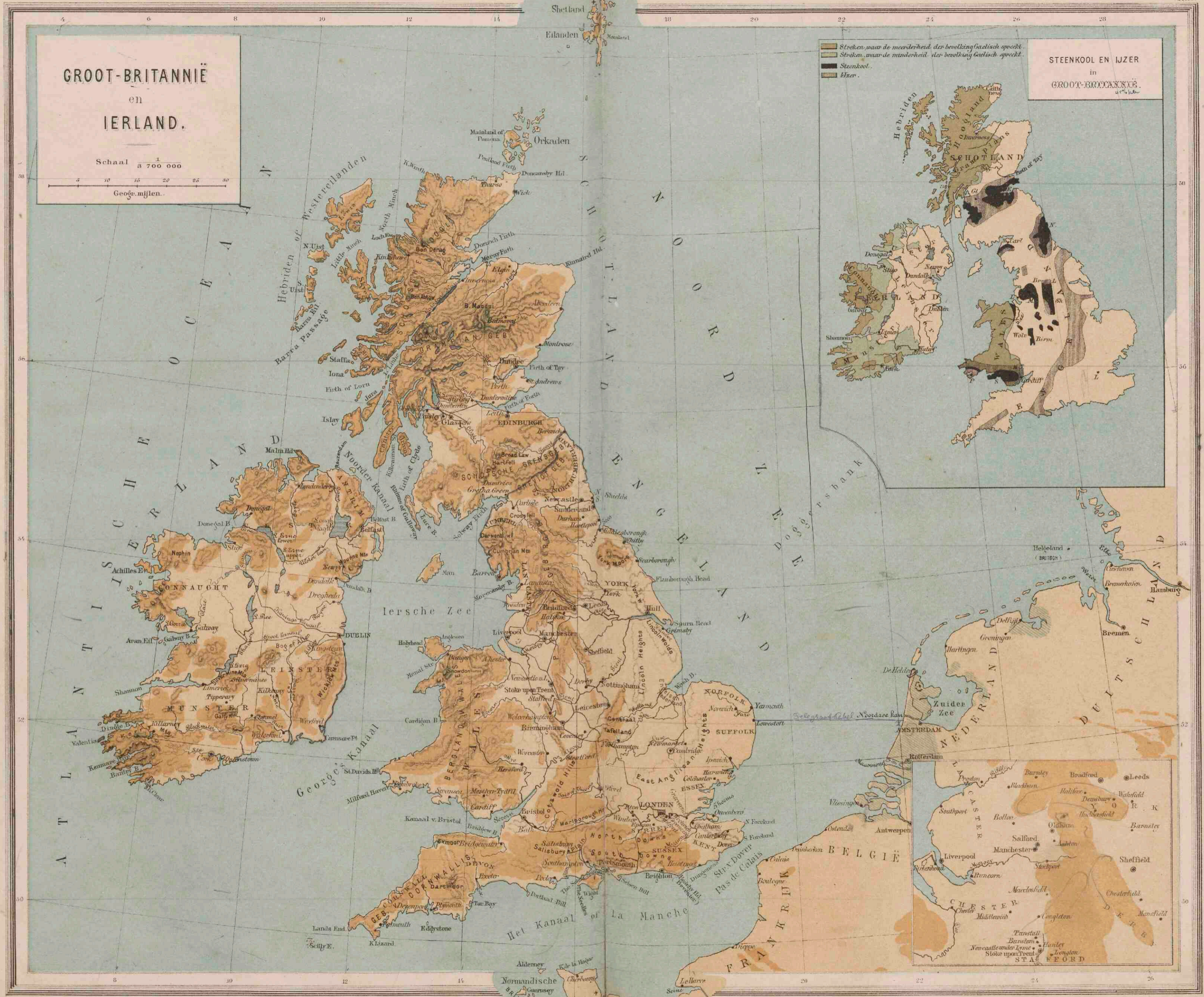

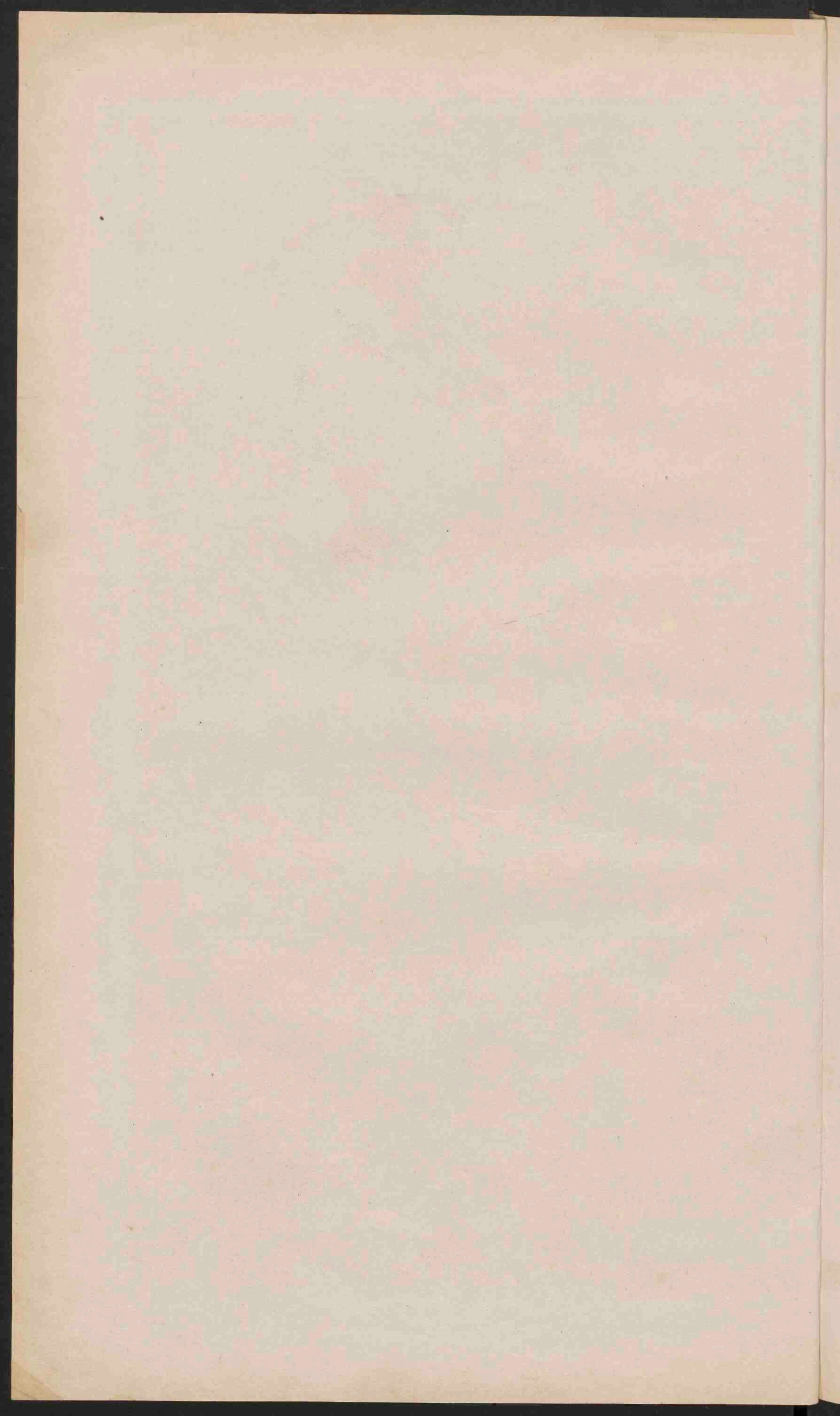
GROOT-BRITANNIË en IERLAND.

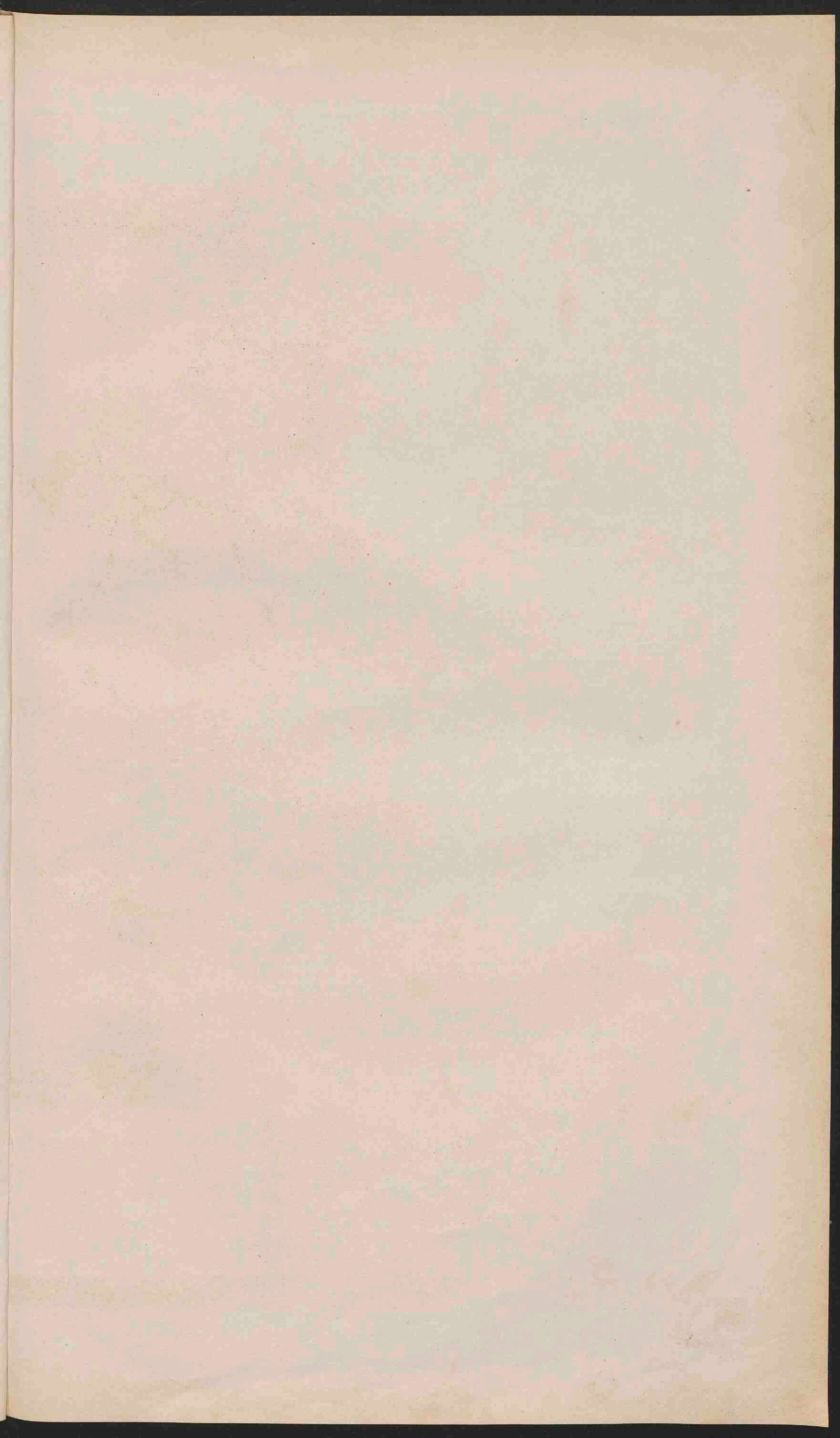
Schaal 1:700 000
Geogr. mijlen.

Streken, waar de meerderheid der bevolking Gaelisch spreekt.
Streken, waar de minderheid der bevolking Gaelisch spreekt.
Steenkool.
Ijzer.

STEENKOOLEN EN IJZER in GROOT-BRITANNIË.

SPANJE EN PORTUGAL.

Schaal 1:2 000 000

0 5 10 15 20 25

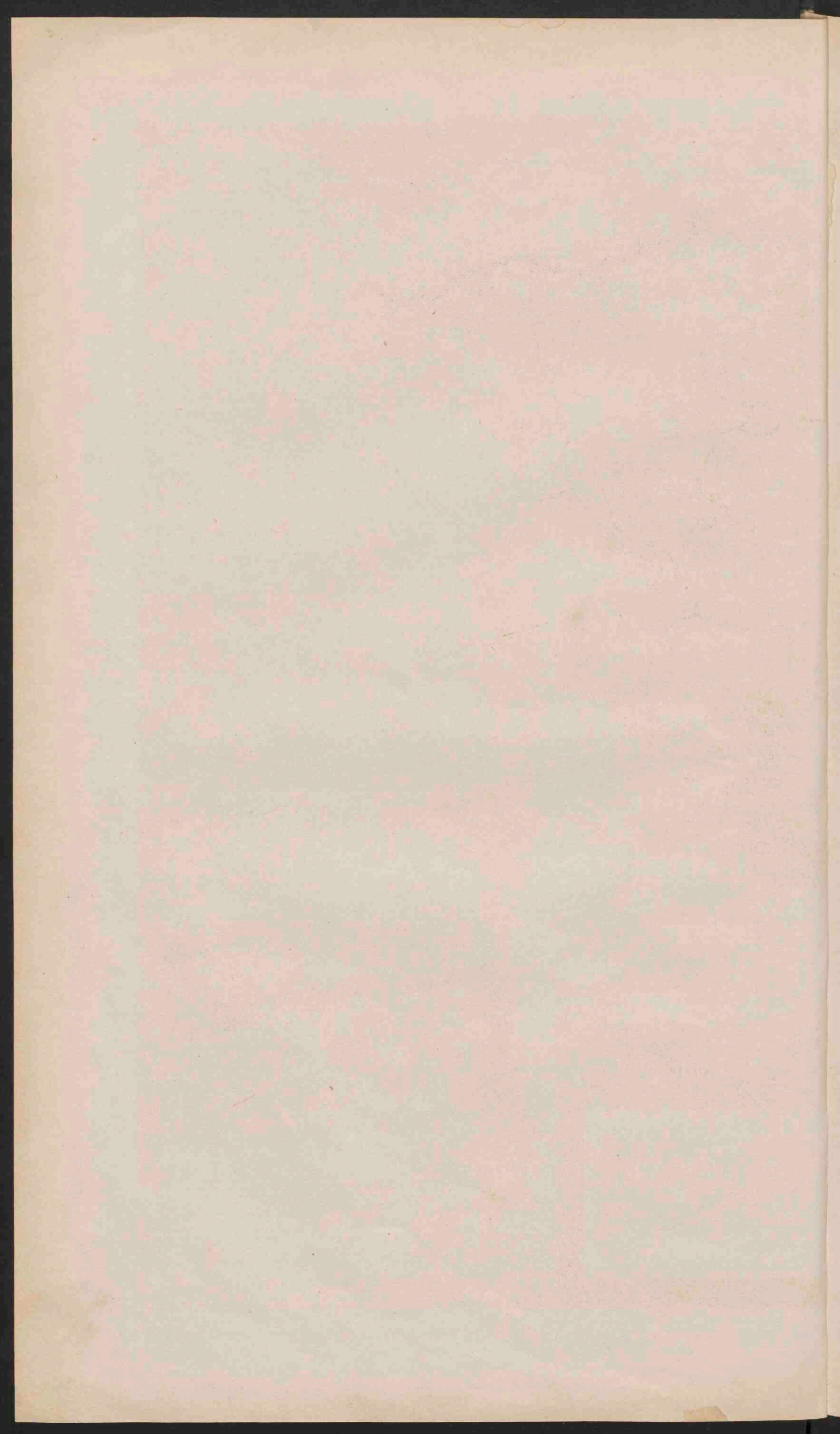
Geogr. mijlen.

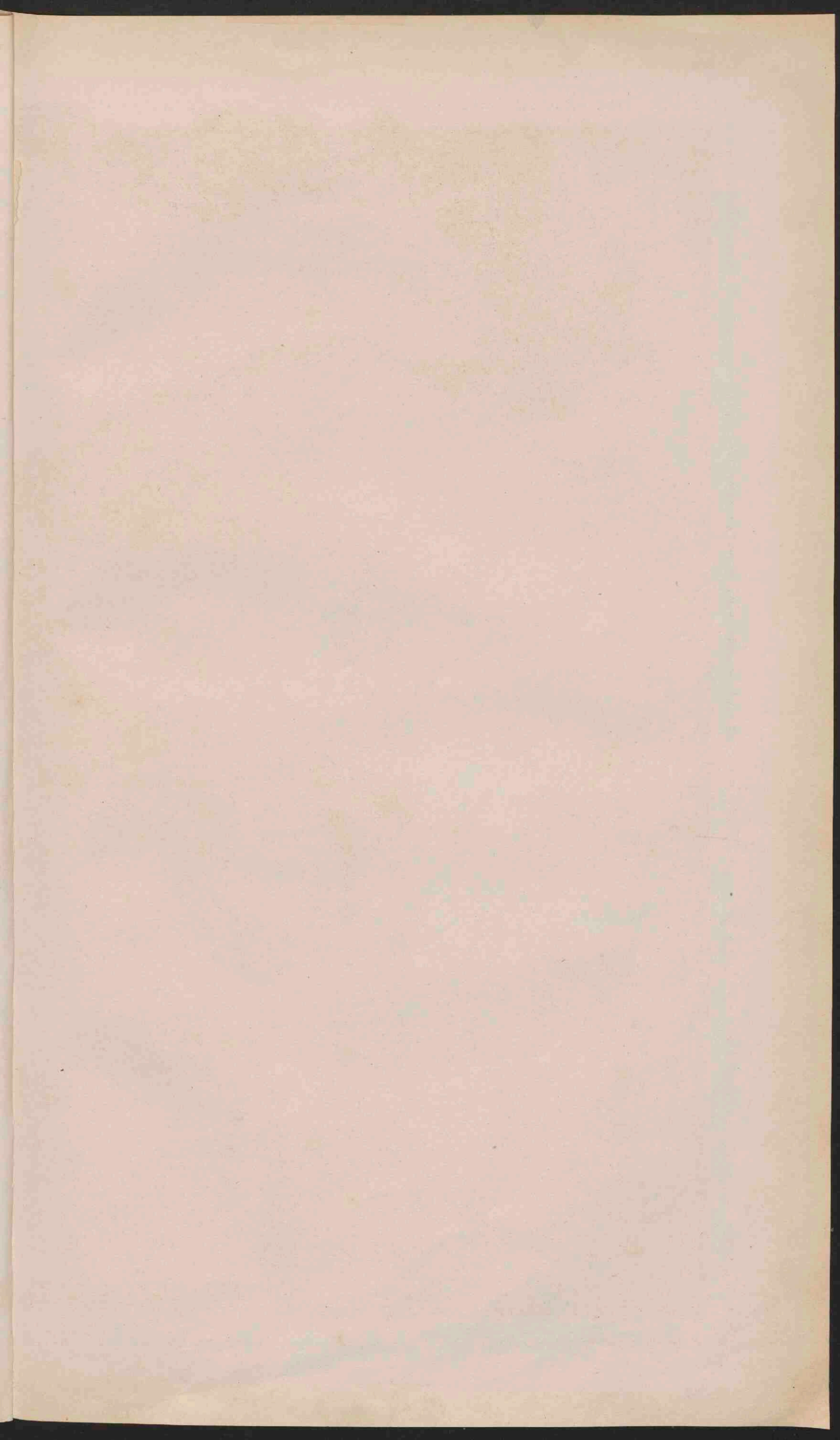

Opperlakte der streken op aarde, waar Spaansch wordt gesproken.

Spanje.

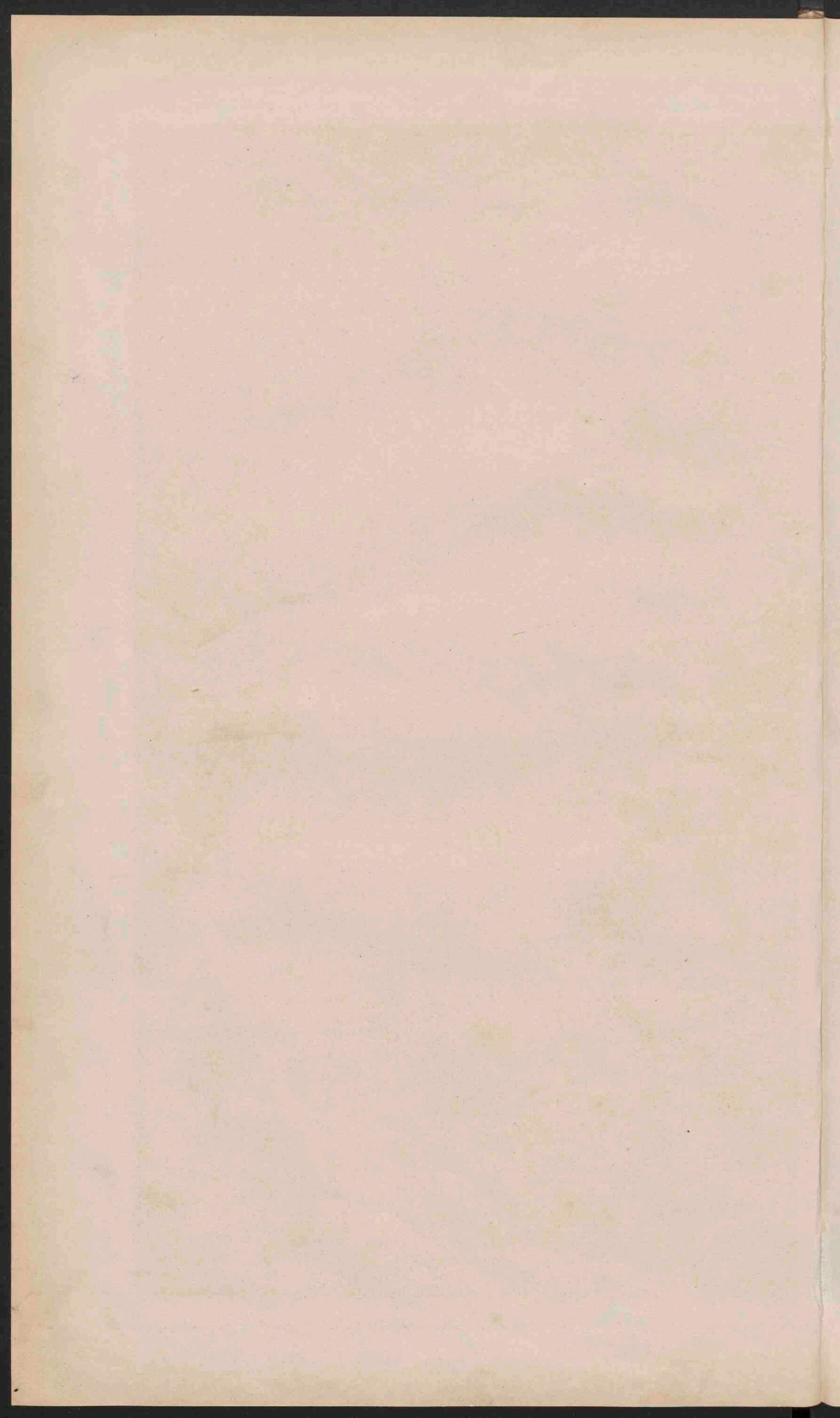

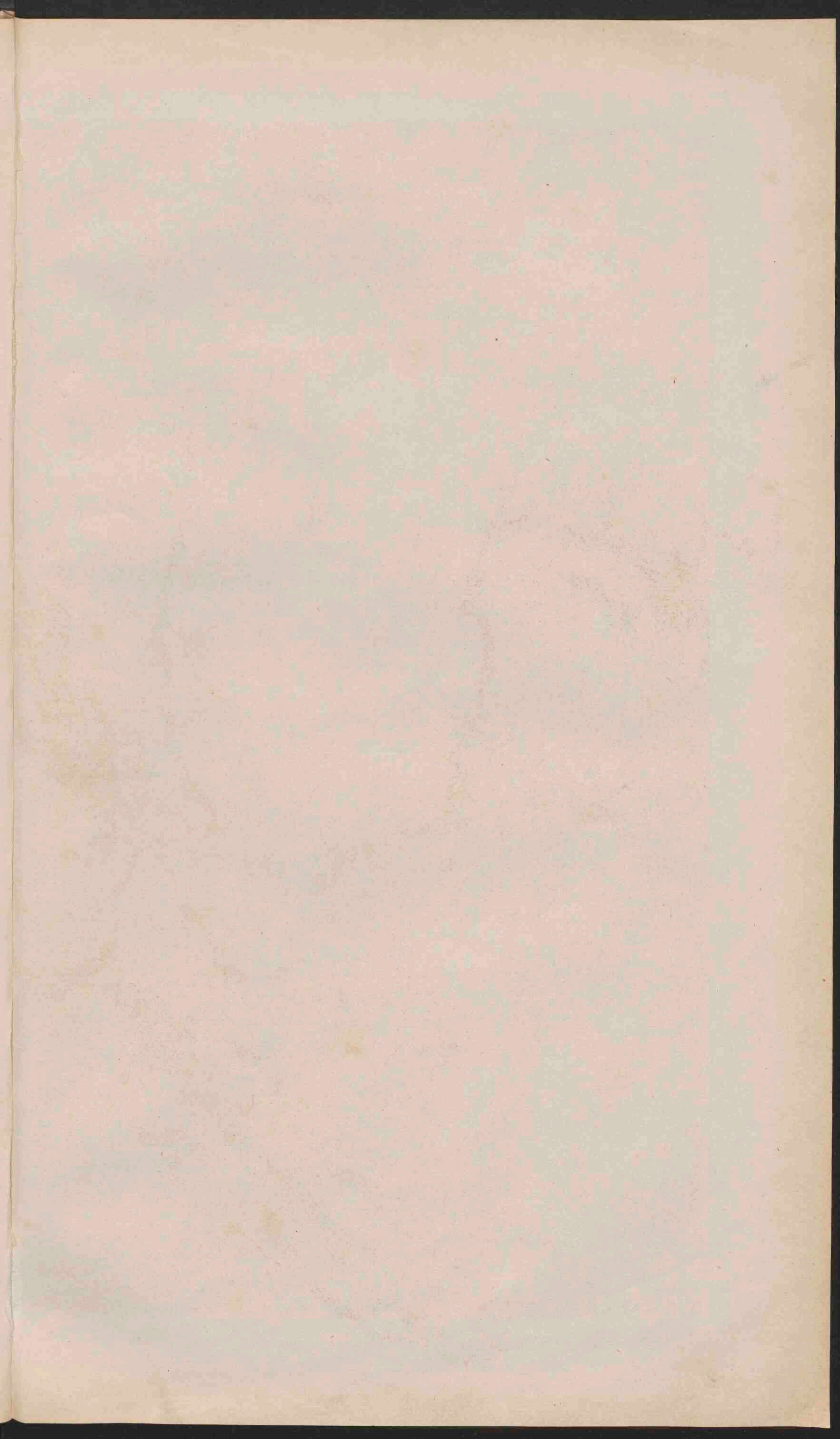

SPOORWEGEN
in
ITALIË EN HET ALPENGEBIED.

ITALIË.
Schaal: $\frac{1}{3700000}$
Geog. mijlen.

GOLF VAN NAPELS EN VESUVIUS.
Schaal $\frac{1}{500000}$
Geog. mijlen.
O. Observatorium S. Station. G. den Vesuvius.

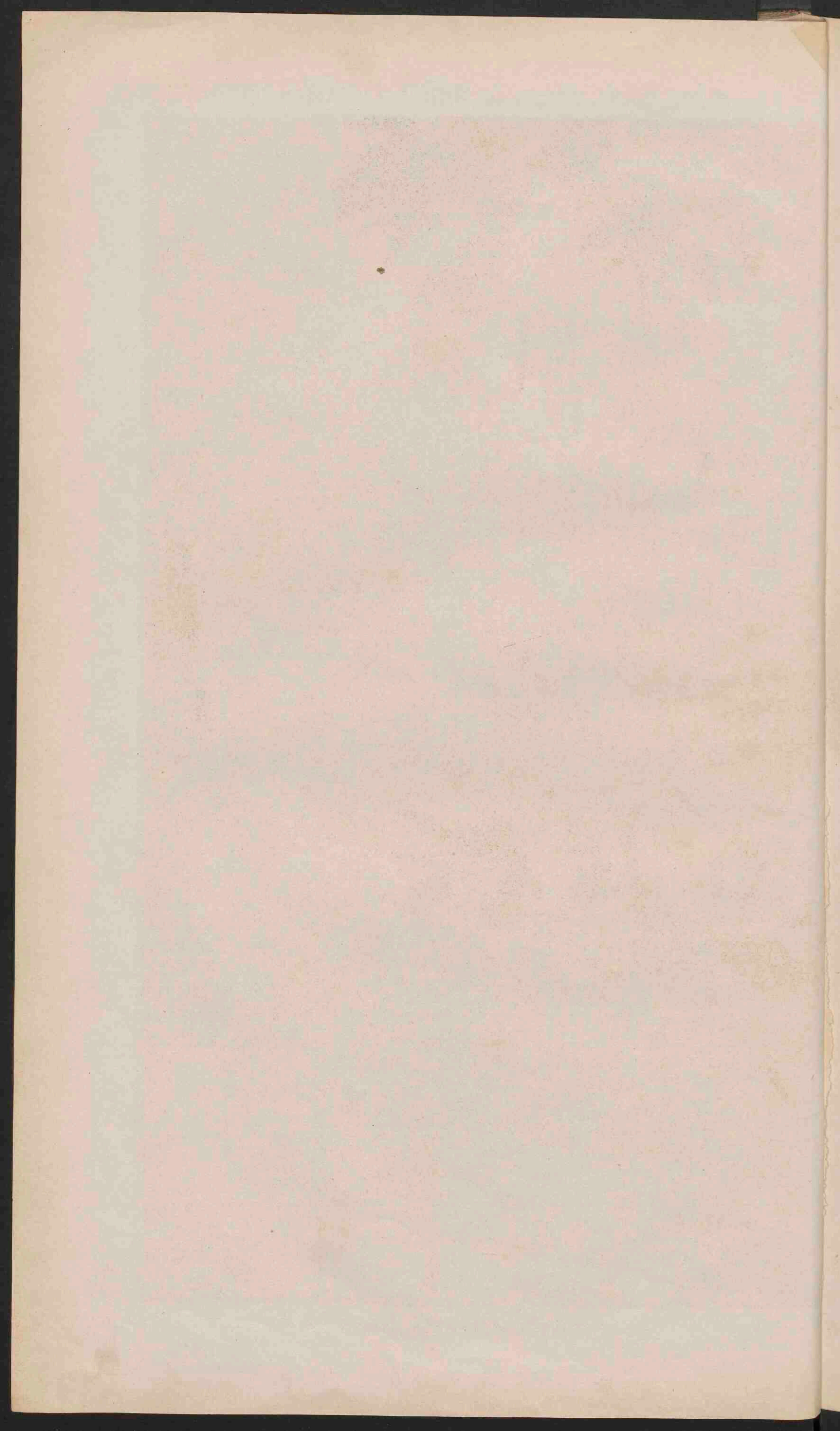

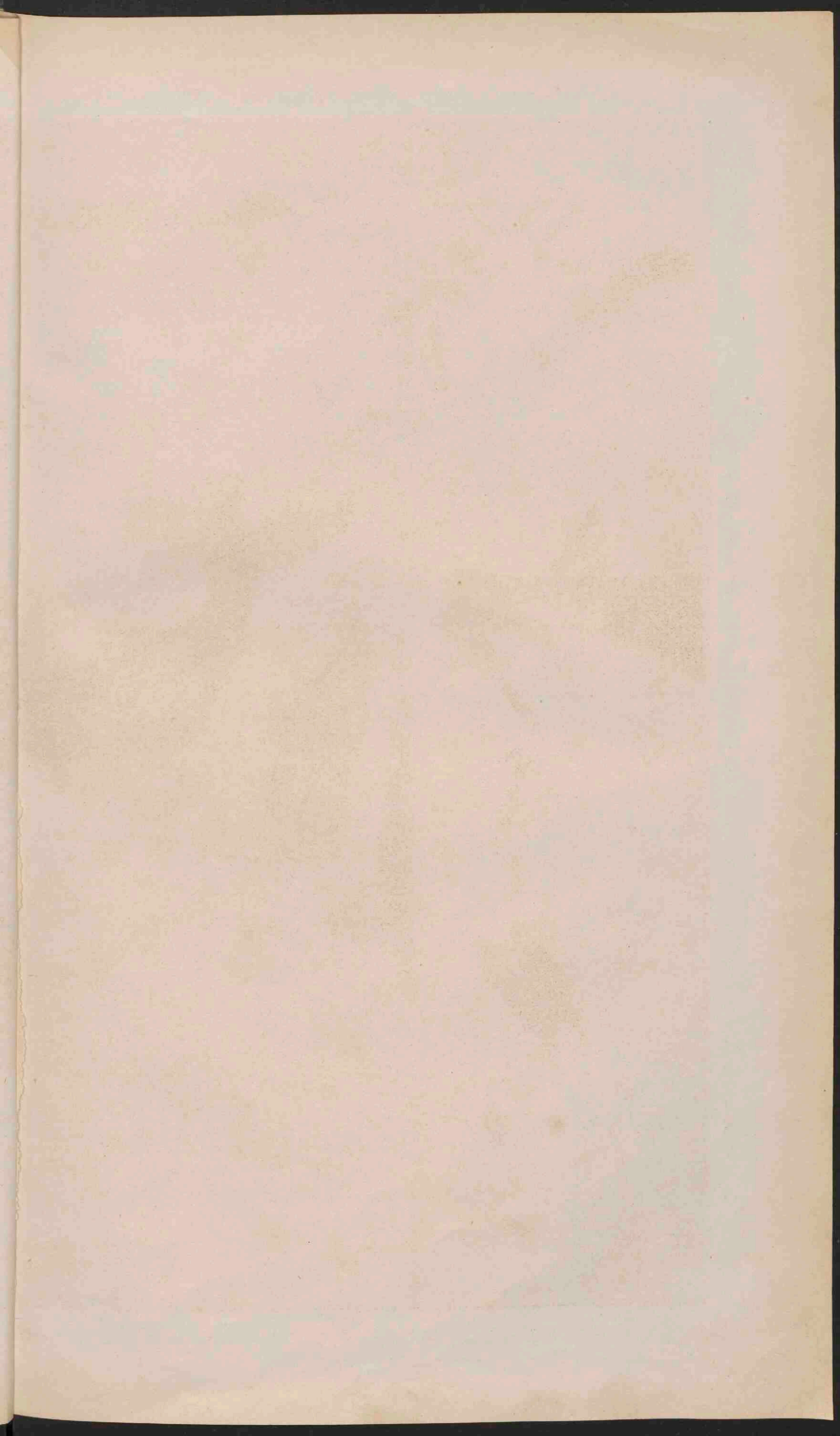

STATEN
van het
BALKAN - SCHIEREILAND.

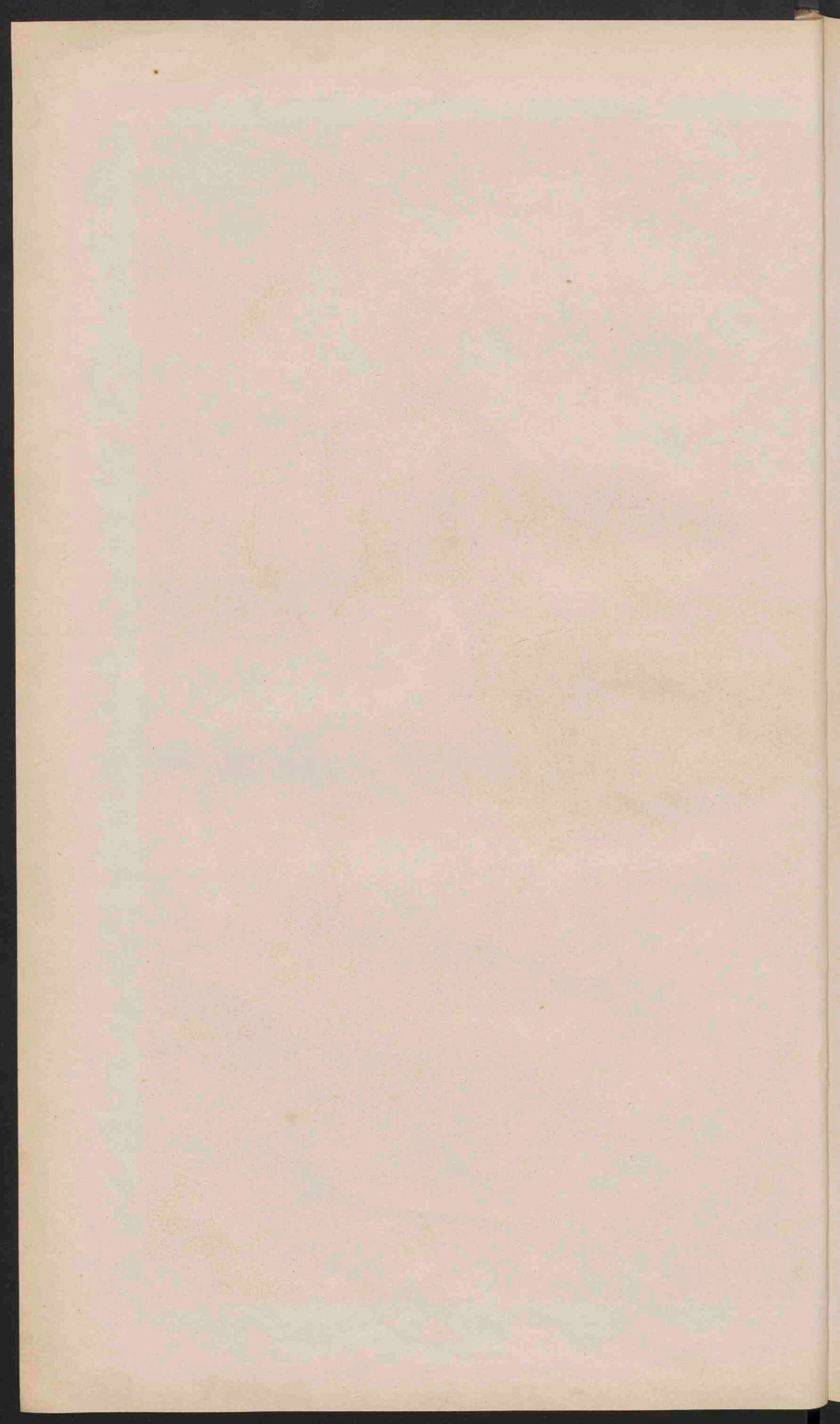
Schaal $\frac{1}{8\ 700\ 000}$

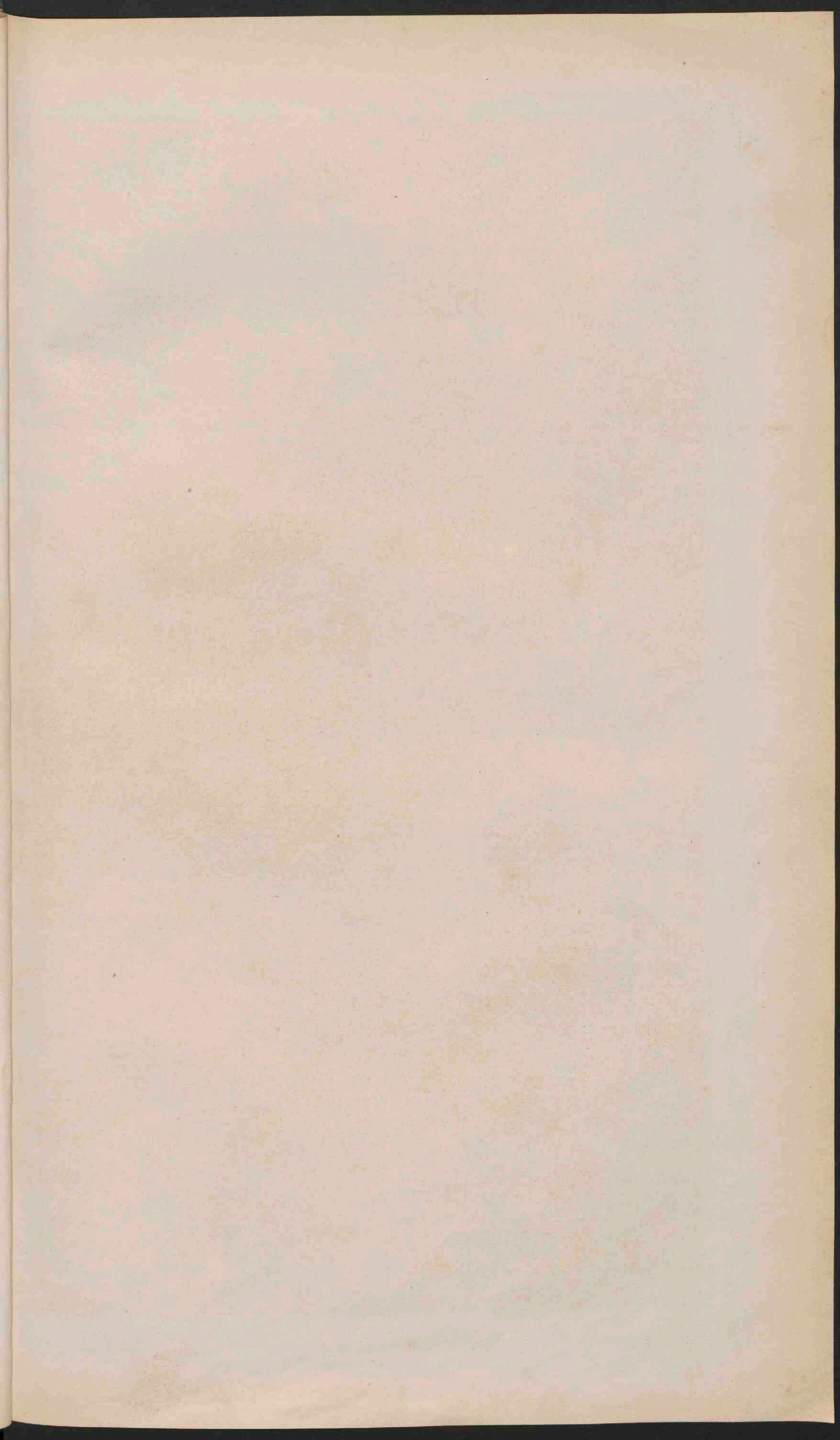
Geogr. mijlen

RUSSISCHE GRENSGEWESTEN.

Schaal 1/15 000 000

VOOR-EN ACHTER-INDIË.

Schaal 1/25 000 000

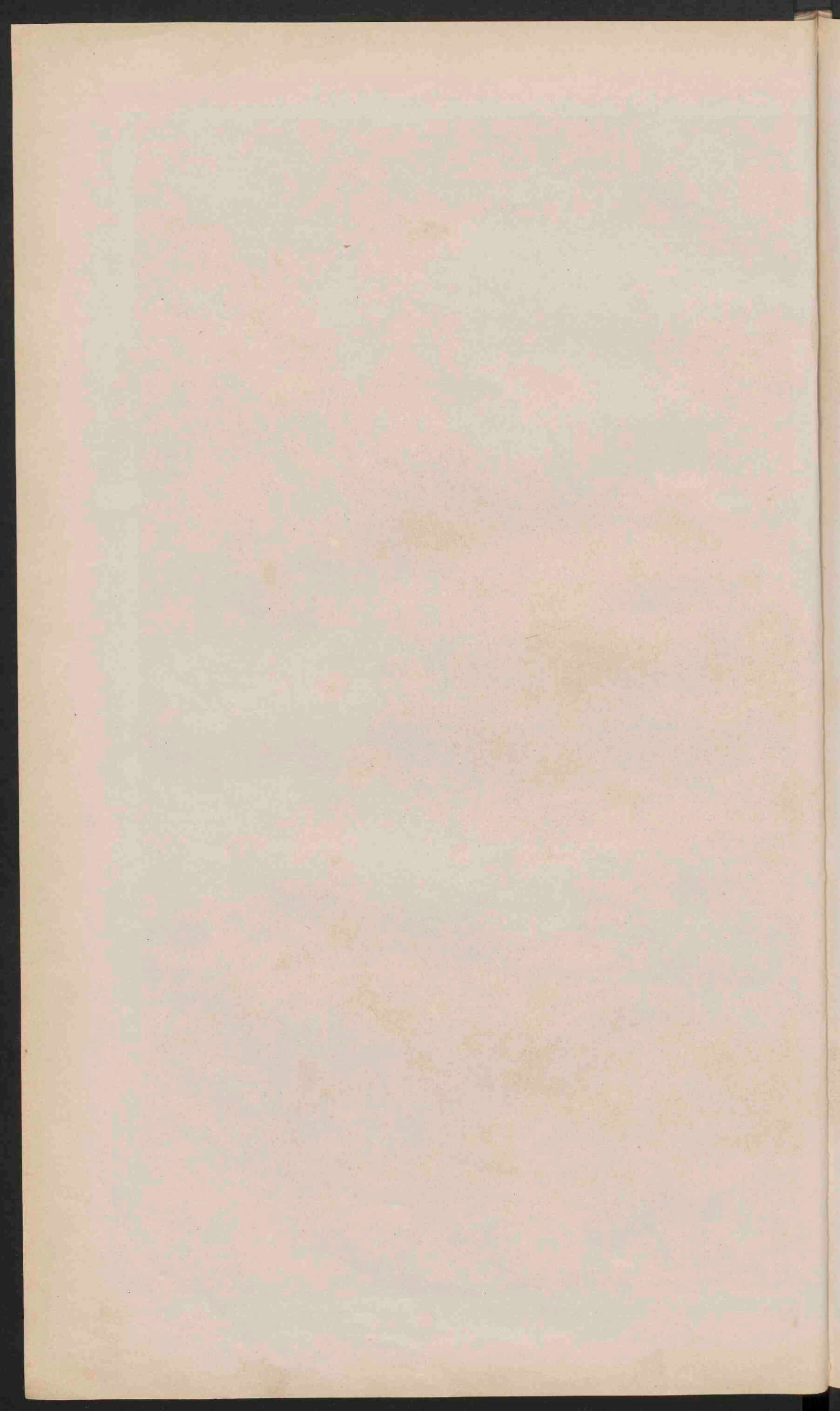
Vazal-staten.

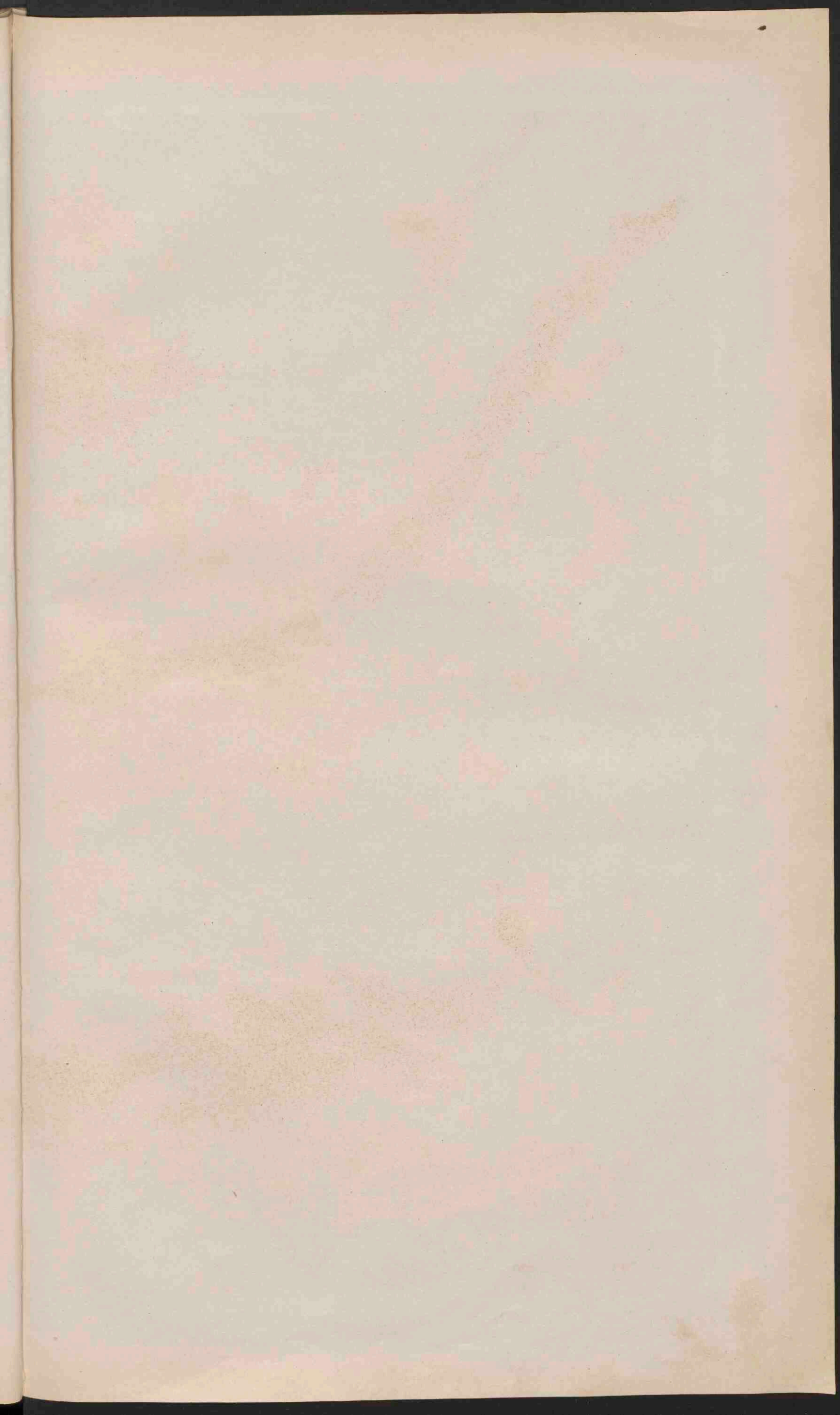
AZIË.

Schaal 1/55 000 000

Geogr. mijlen. 0 100 200 300

- Nederlandsch
- Britsch
- Fransch
- Spaansch
- Portugeesch
- Turksch

- I Gov. v. Sumatra's Westkust.
- II Res. Benkoelen
- III Res. Lempingache Distr.
- IV Res. Palembang
- V Res. Sumatra's Oostkust.
- VI Res. Riau.
- VII Res. Banka.
- VIII Res. Biliton.
- IX Res. Westafleiding.
- X Res. Zuid-ov. Oostafleiding.
- XI Gov. v. Celebes.
- XII Res. Manado.
- XIII Res. Tomate.
- XIV Res. Amboen.
- XV Res. Timor.
- XVI Gov. Atjeh.

NEDERLANDSCH OOST-INDIË.

Schaal $\frac{1}{11\,500\,000}$

0 10 20 30 40 50 60 70 80

Geogr. mijlen.

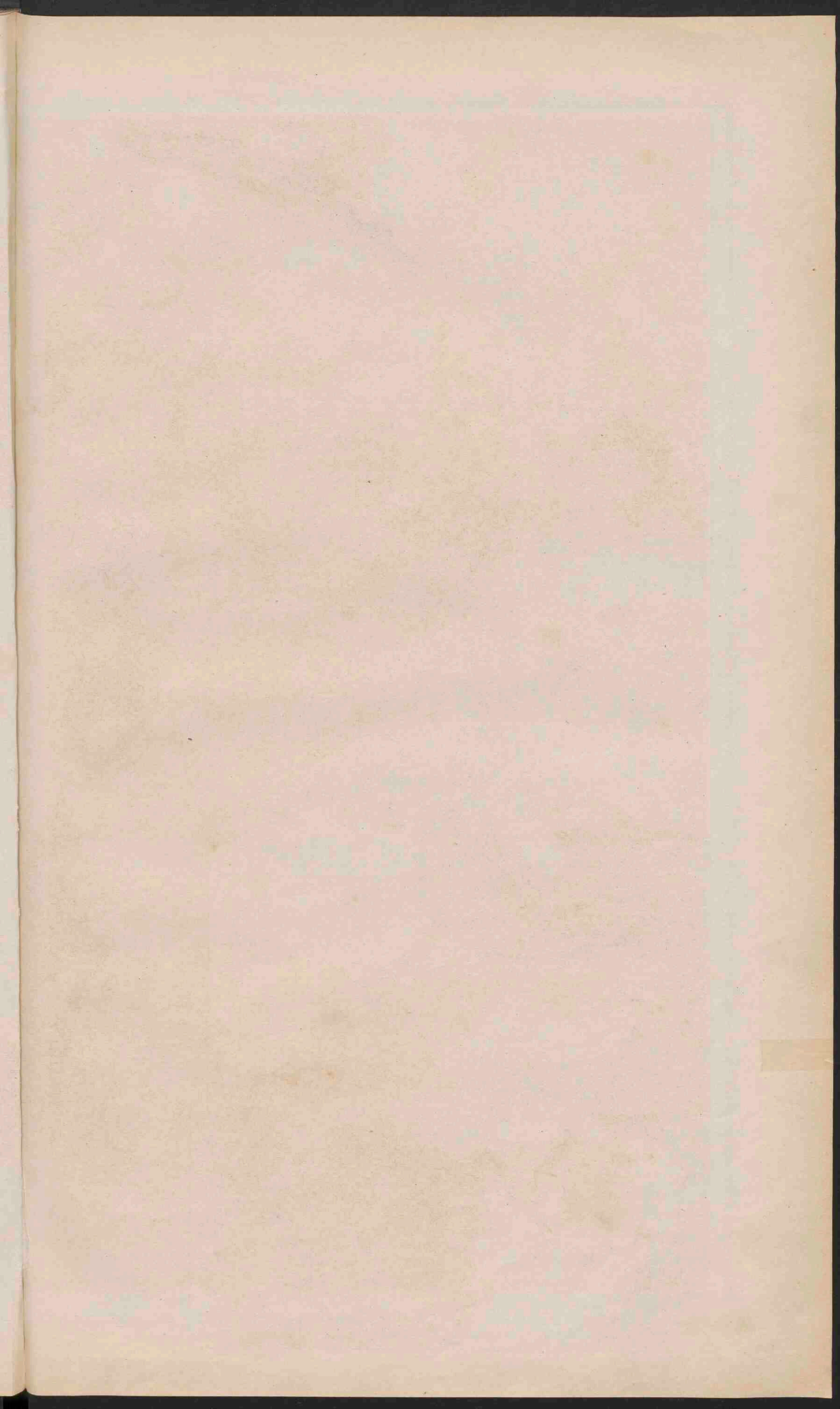
JAVA.

Schaal $\frac{1}{3\,000\,000}$

0 5 10 15 20 25

Geogr. mijlen.

0-315 M. 315 M.-625 M. boven 625 M.

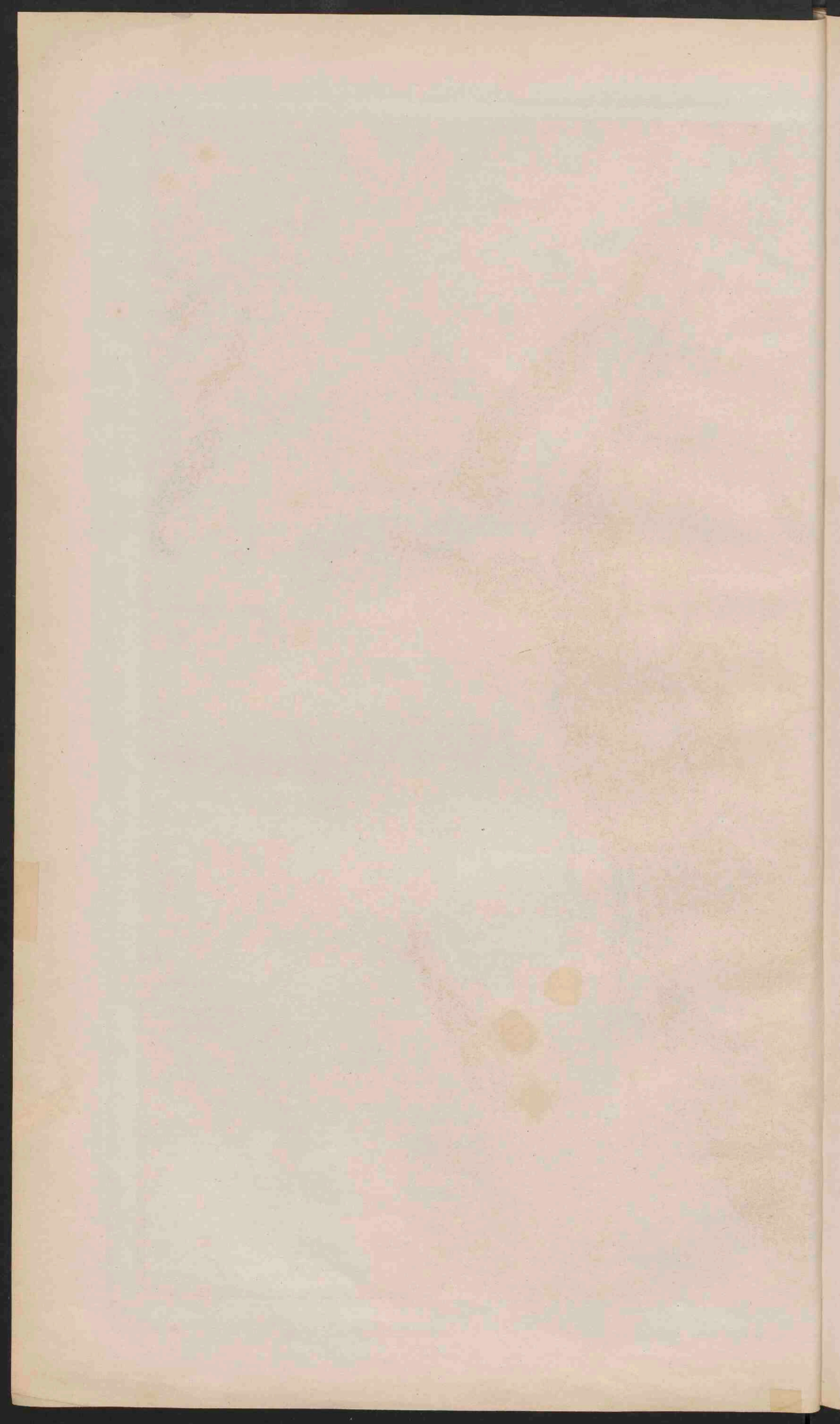

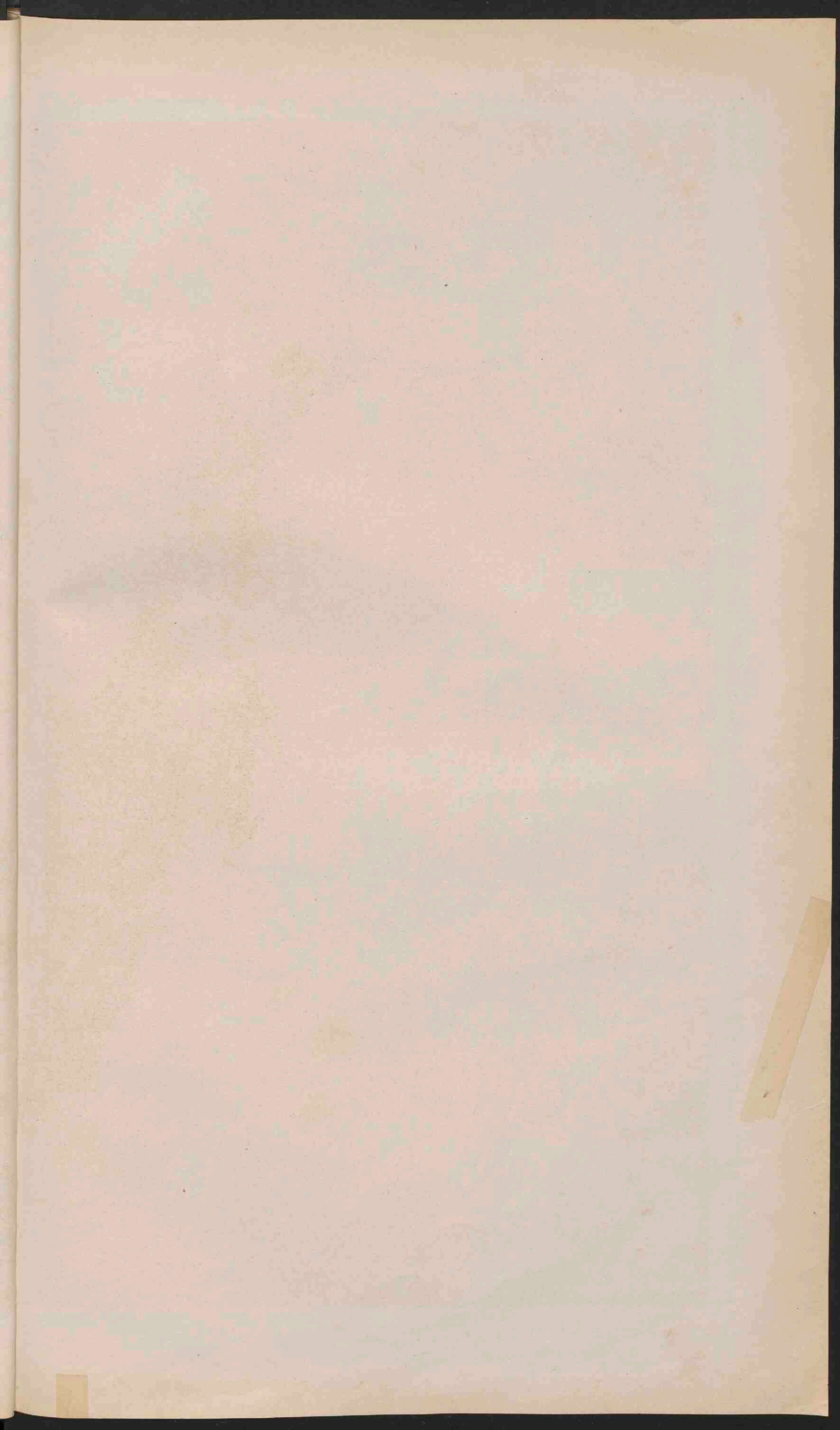

BRITSCHE ZUID-AFRIKA.
 Schaal: 25 000 000
 Geogr. mijlen.

SIERRA-LEONE-KUST, GOUD-EN SLAVENKUST, SENEGAMBIE, ALGERIE.
 Schaal: 18 500 000
 Geogr. mijlen.

AFRIKA.
 Schaal: 1 / 26 000 000
 Geogr. mijlen.

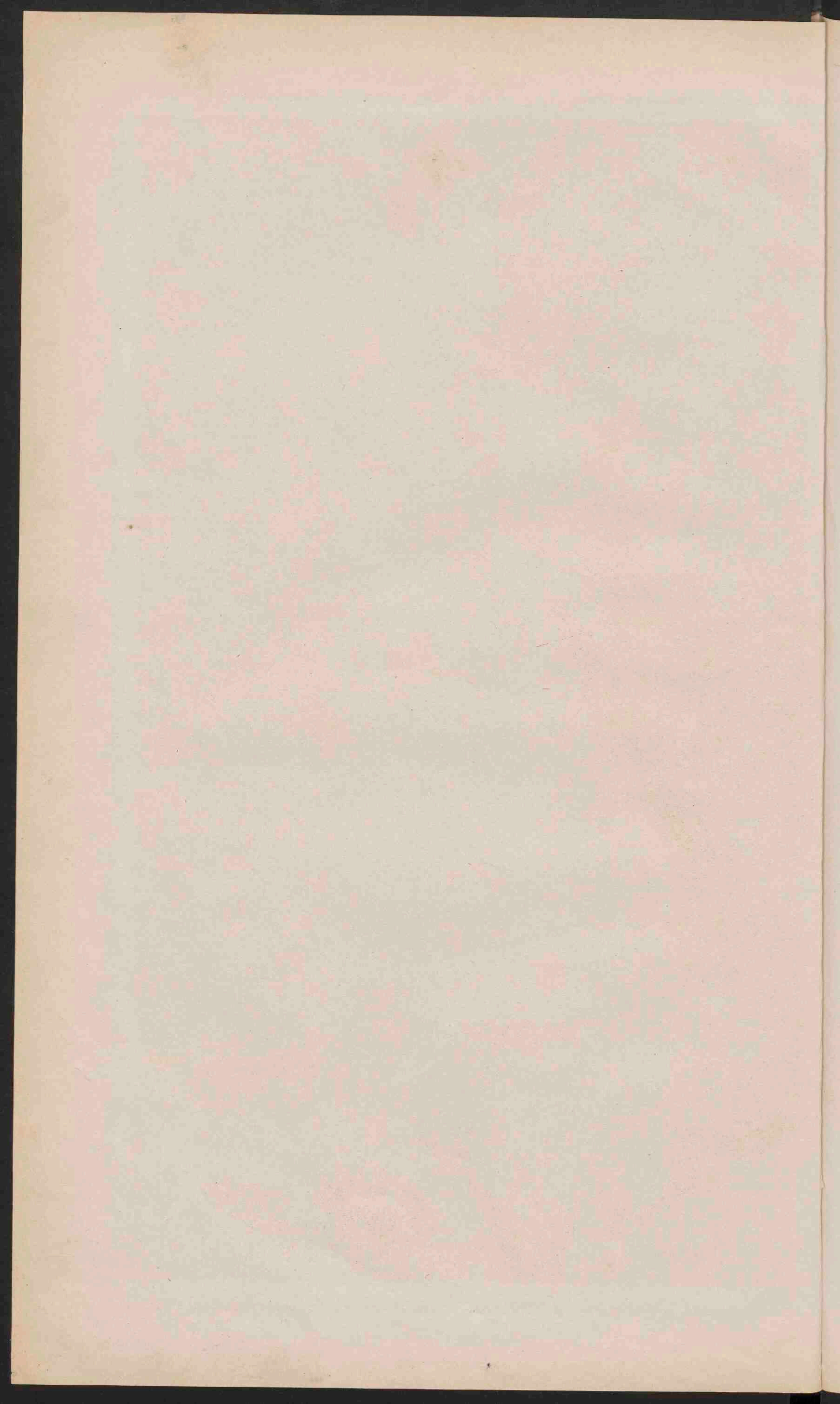

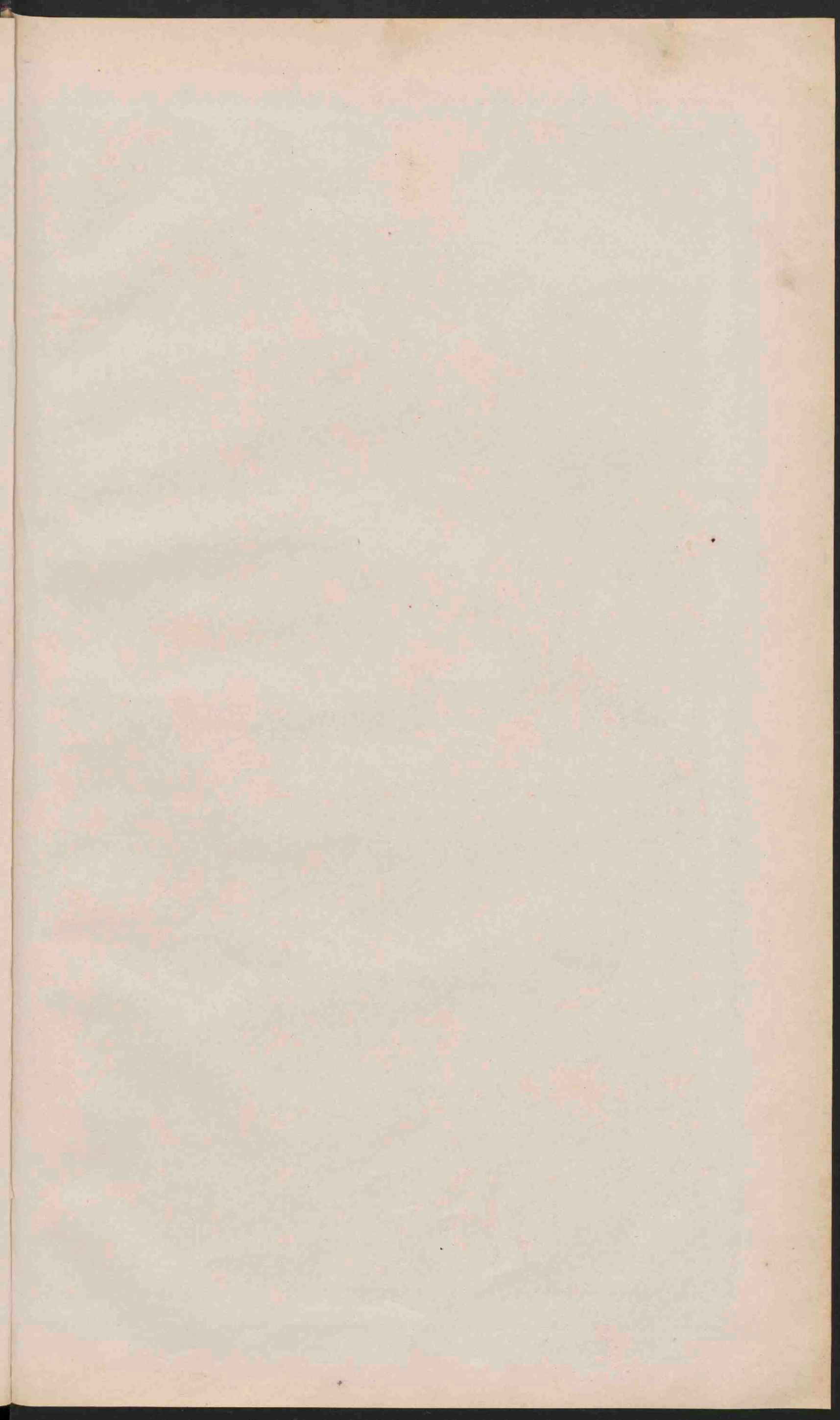

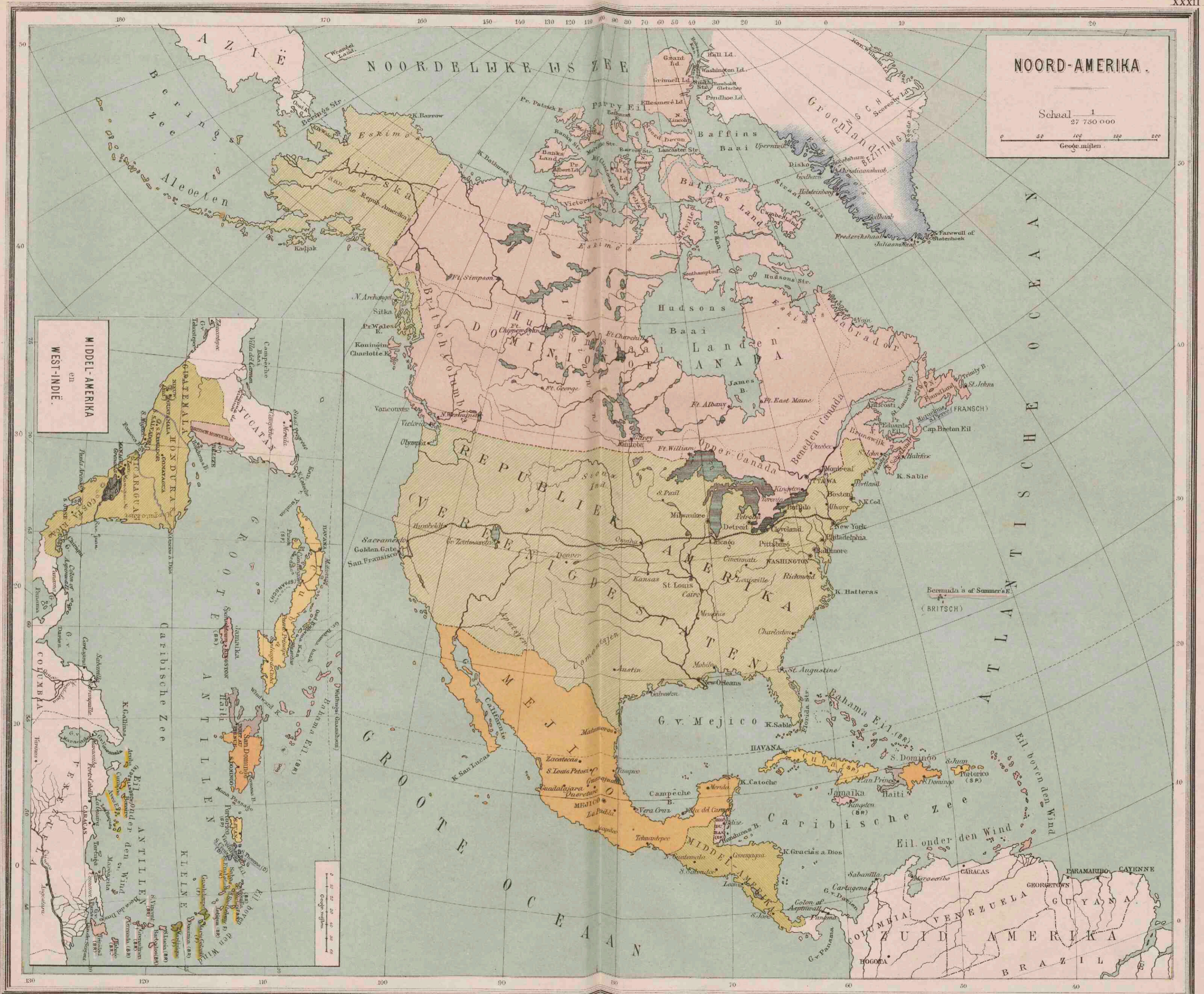
NOORD-AMERIKA.

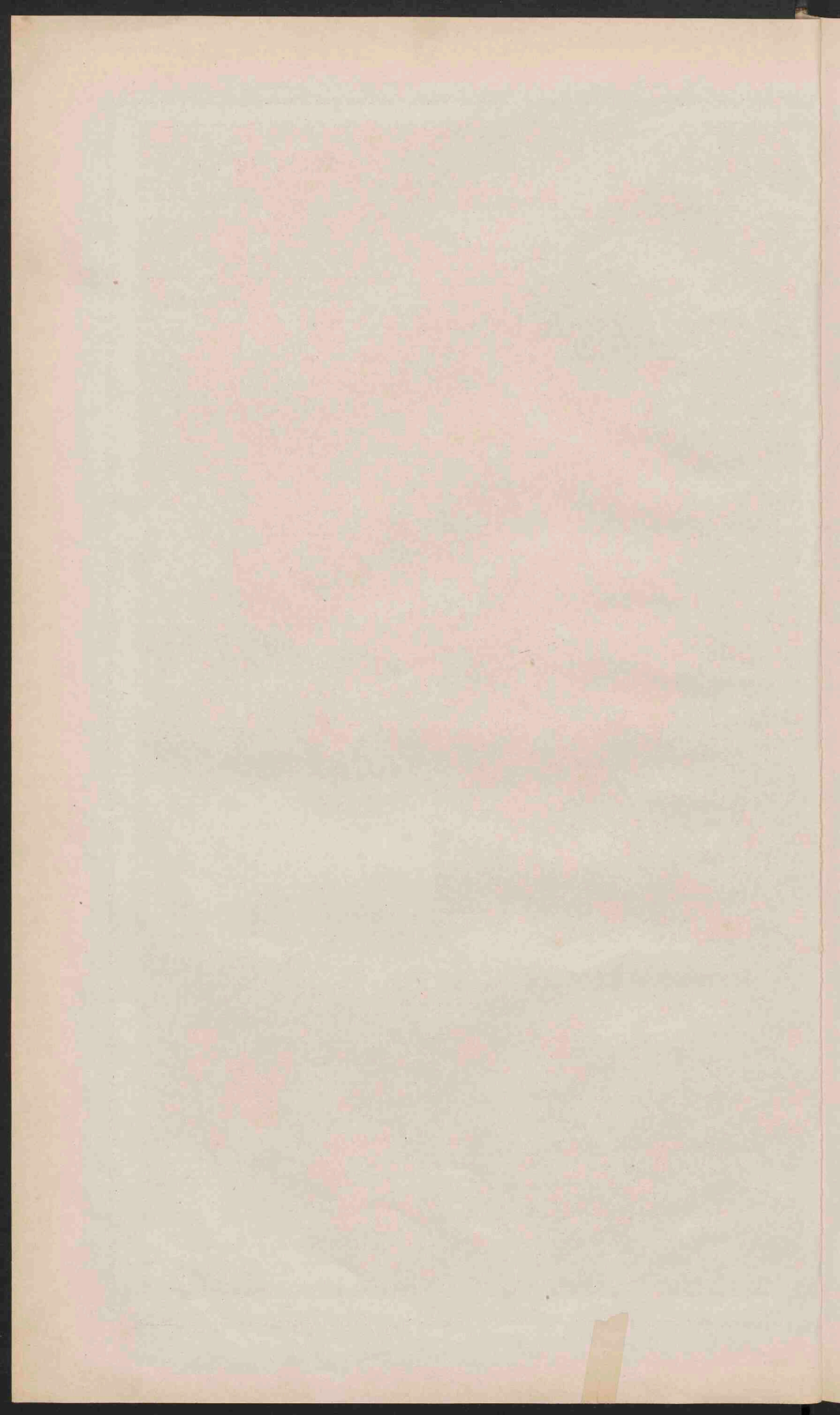
Schaal $\frac{1}{27.750.000}$

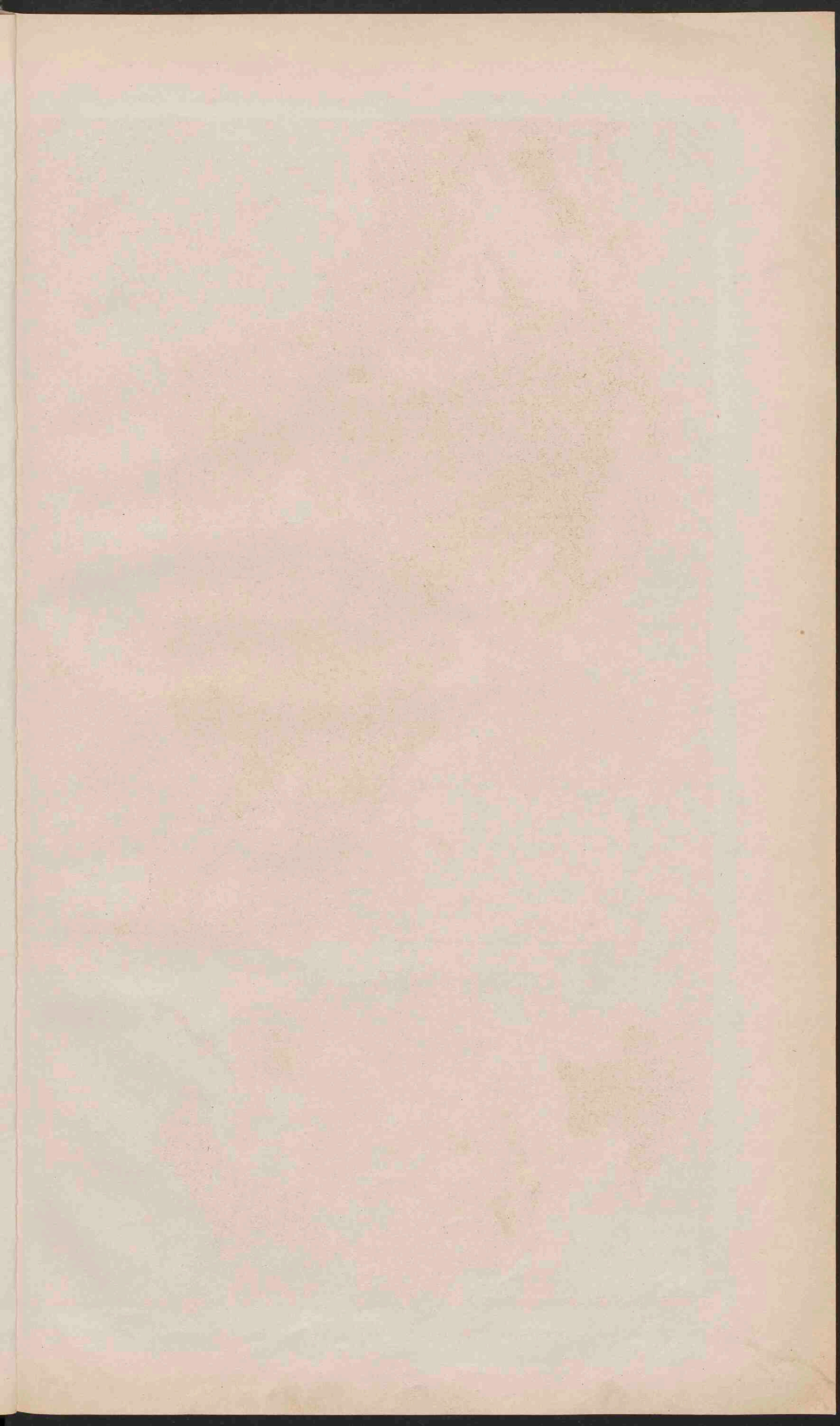
Geogr. mijlen.

REPUBLIC AMERIKA.

Schaal 1:12 000 000

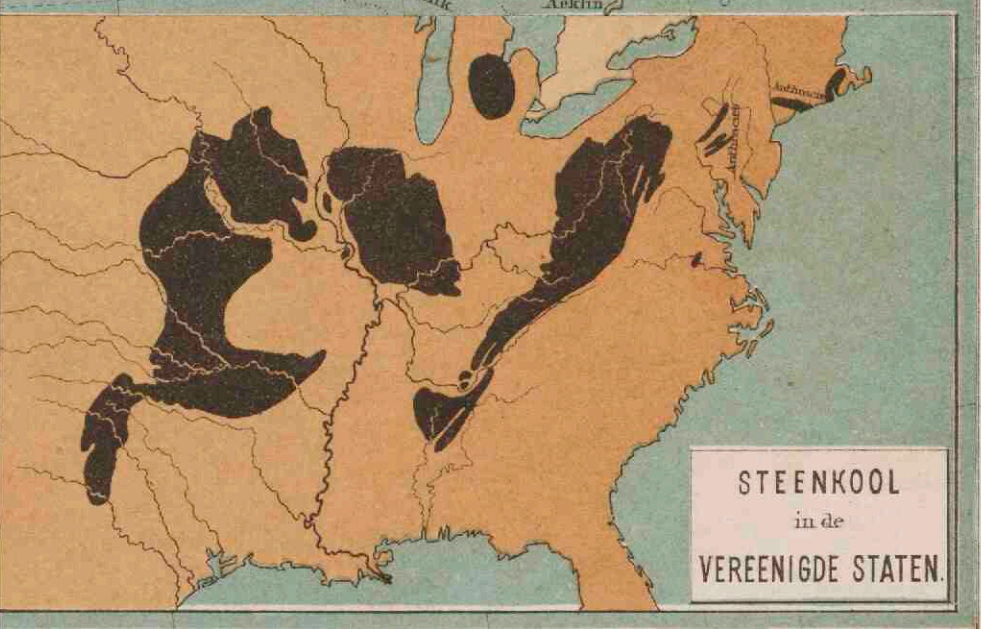
0 10 20 30 40 50 60 70 80 90 100
Geogr. mijlen.

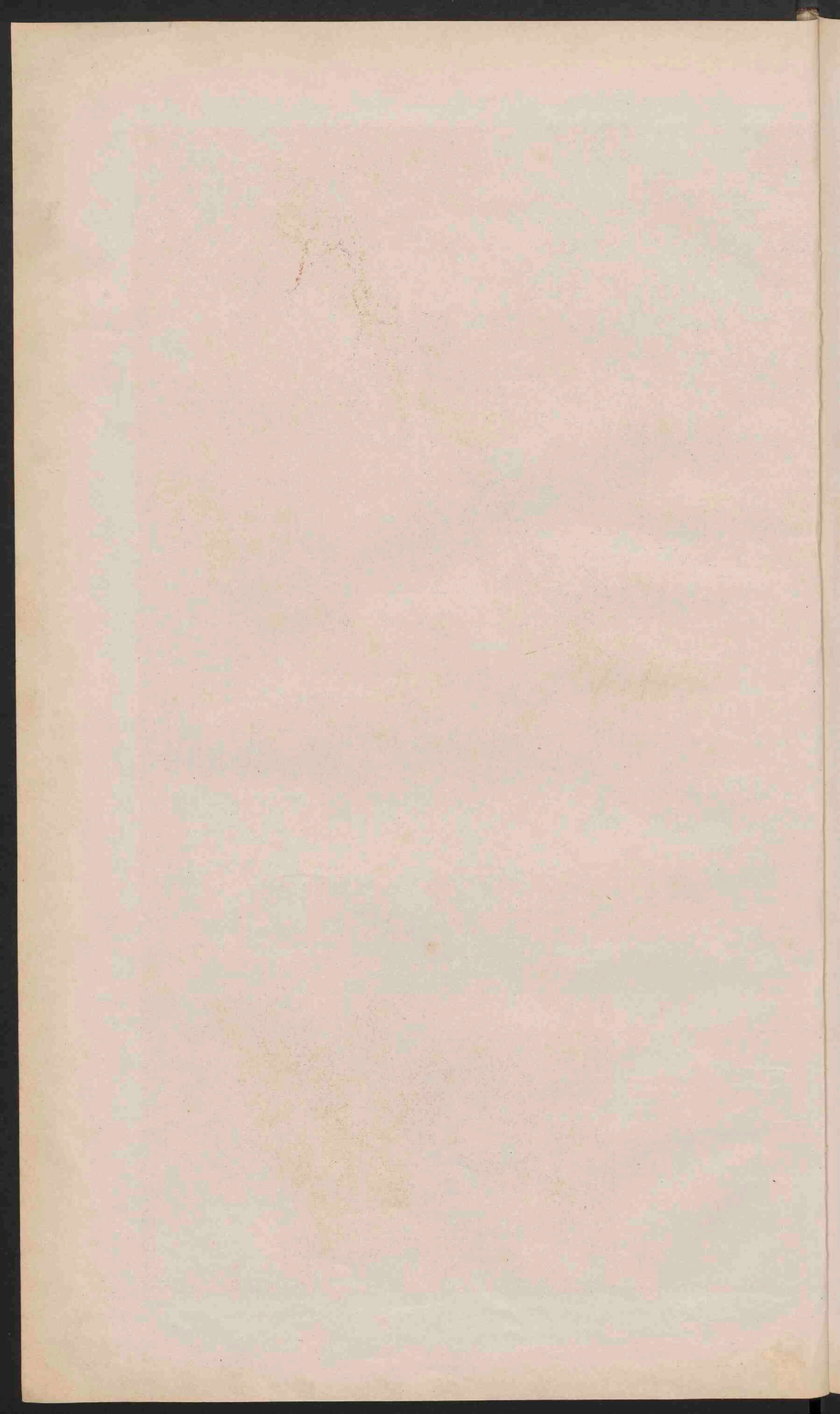

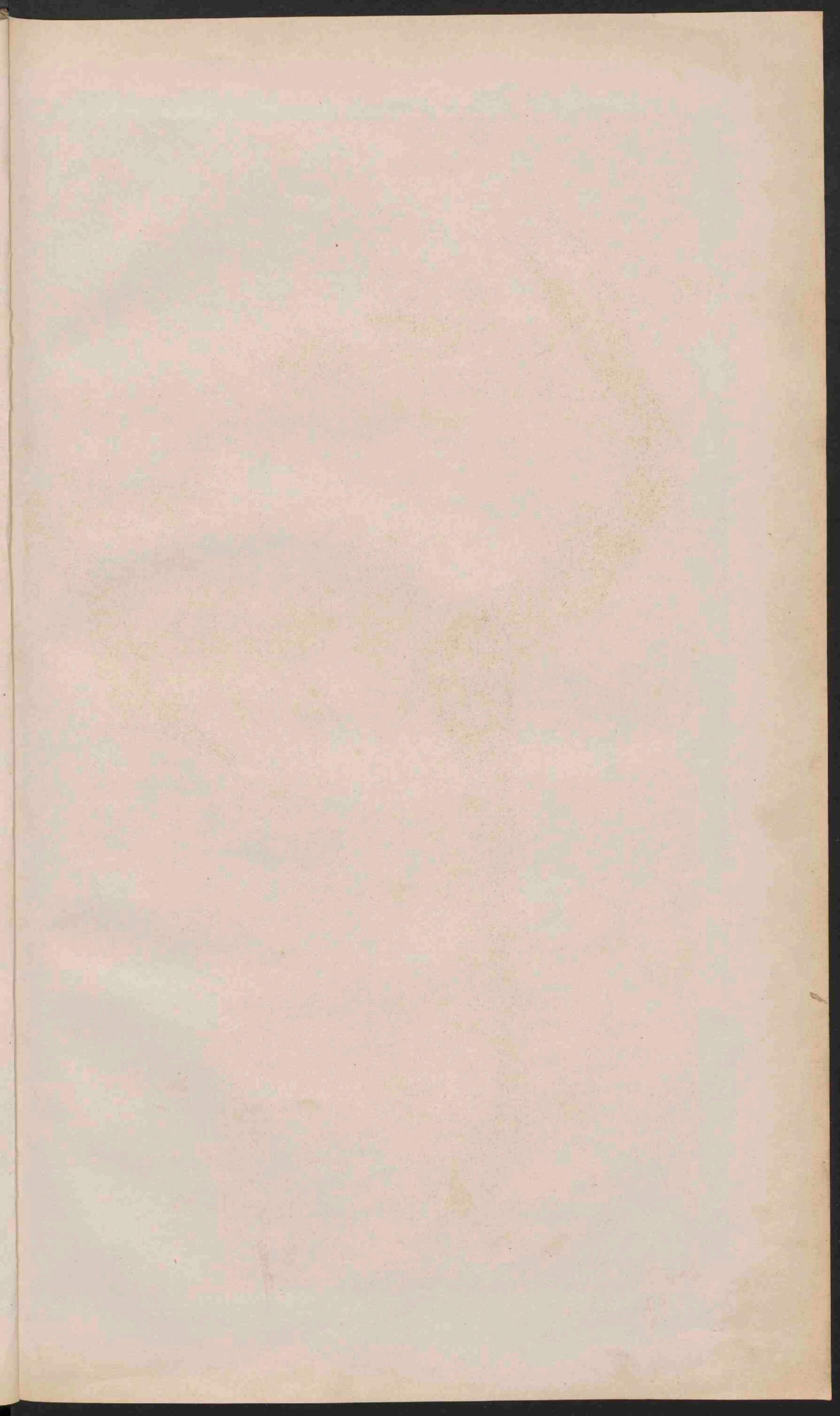
VERKLARING.

Op. Oppervlakte in □ G.M.
 Be. Bevolking per □ G.M.
 Riv. Rivier in m.M. gemidd. effer voor 'ghele stroomgebied.
 Tab. Tabak opbrengst in Kilogr. per hect.
 R. Rijst per □ G.M. over 'ghele stroomgebied.
 T. Tarwe opbrengst in Hechtel. per hect.
 M. Malte per □ G.M. over 'ghele stroomgebied.
 K. Katoen opbrengst in Balen, gemidd. per □ G.M. over 'ghele stroomgebied.
 S. Suiker opbrengst in Ballen, gemidd. per □ G.M. over 'ghele stroomgebied. (1 Gallon = 4.5 liter)
 St. Stroomkracht uitgedrukt in 100 paardenkrachten.
 W. Wiskracht.

(De getallen zijn berekend naar de uitkomsten van den negenden census, 1870.)

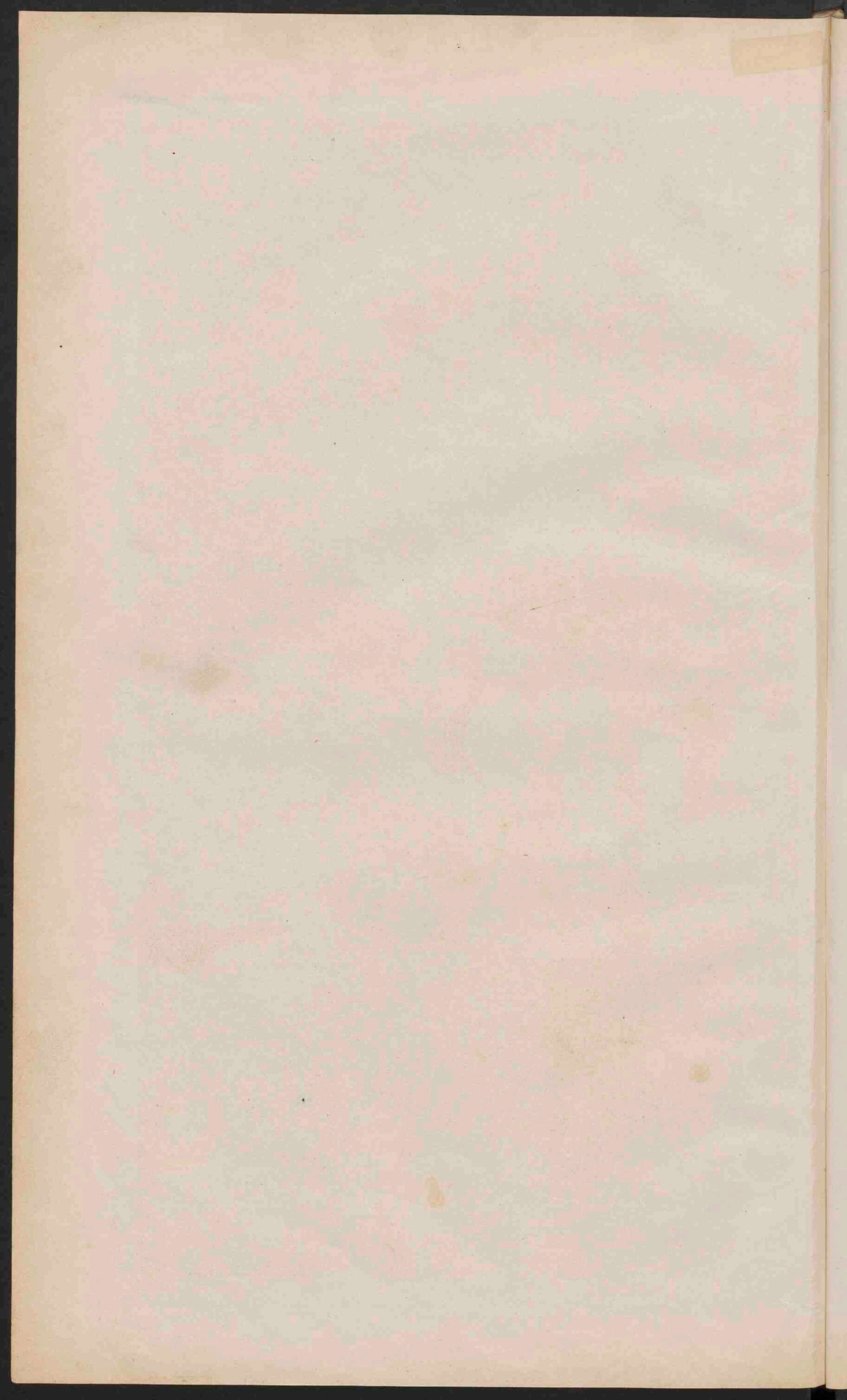

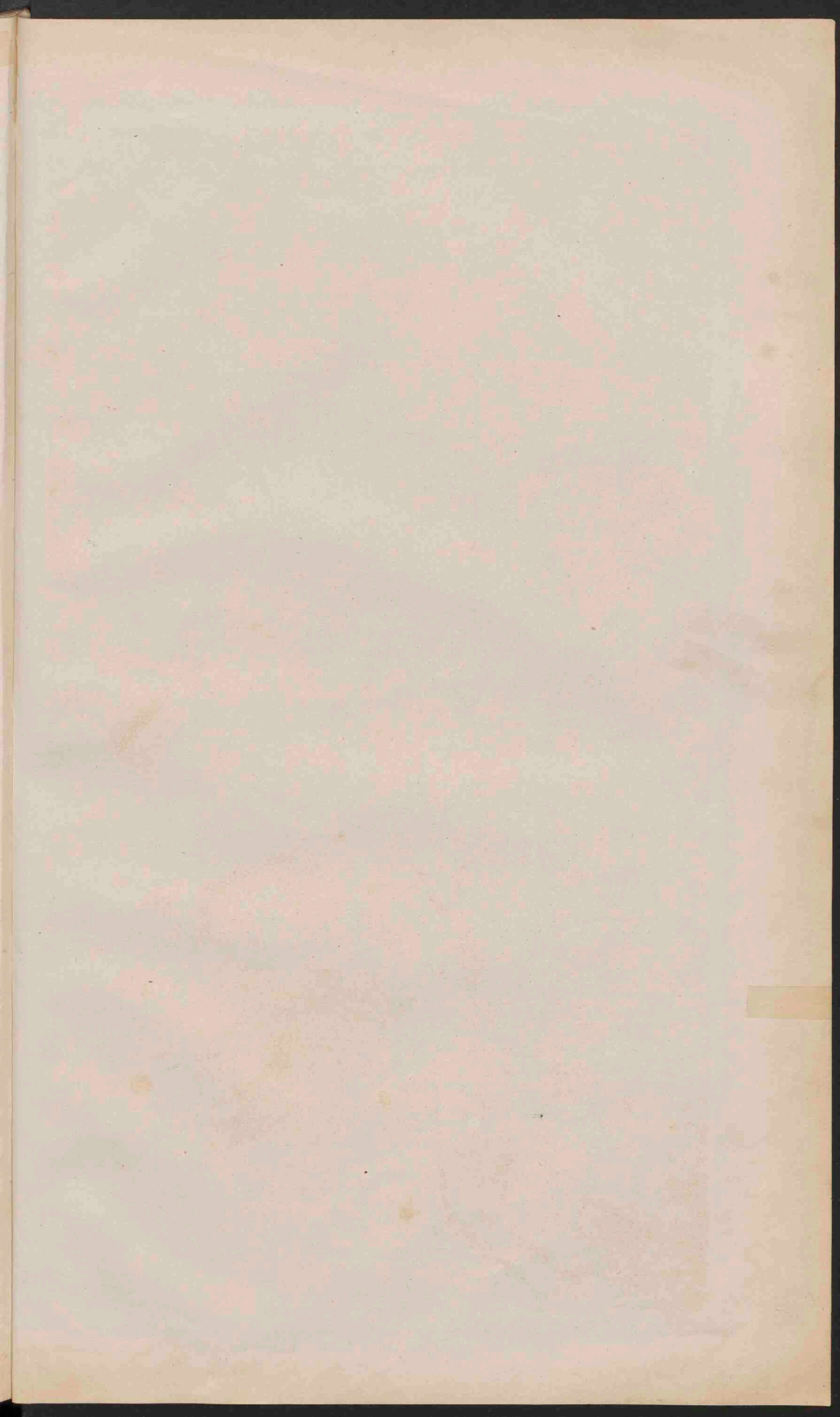
ZUID-AMERIKA.

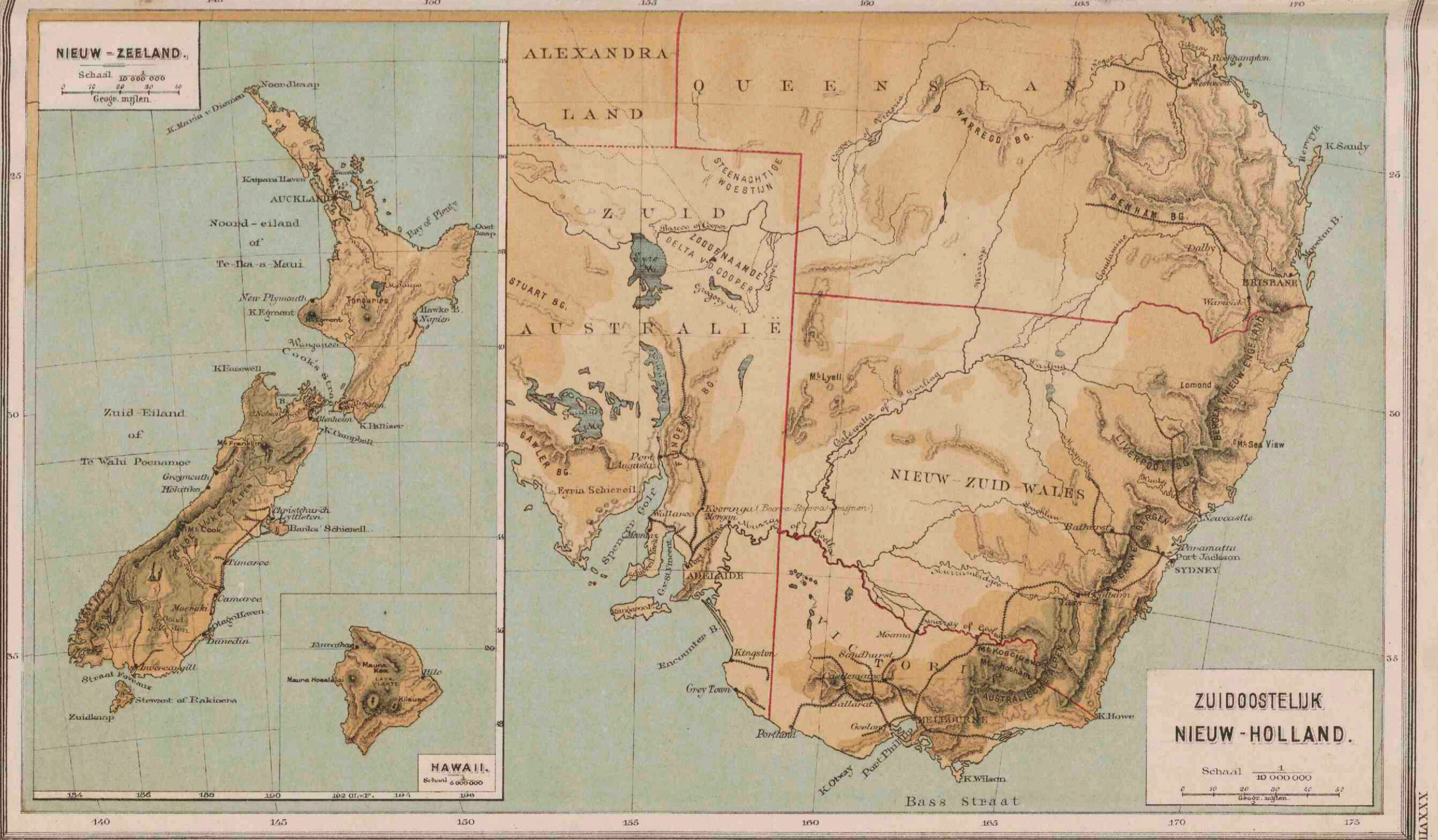
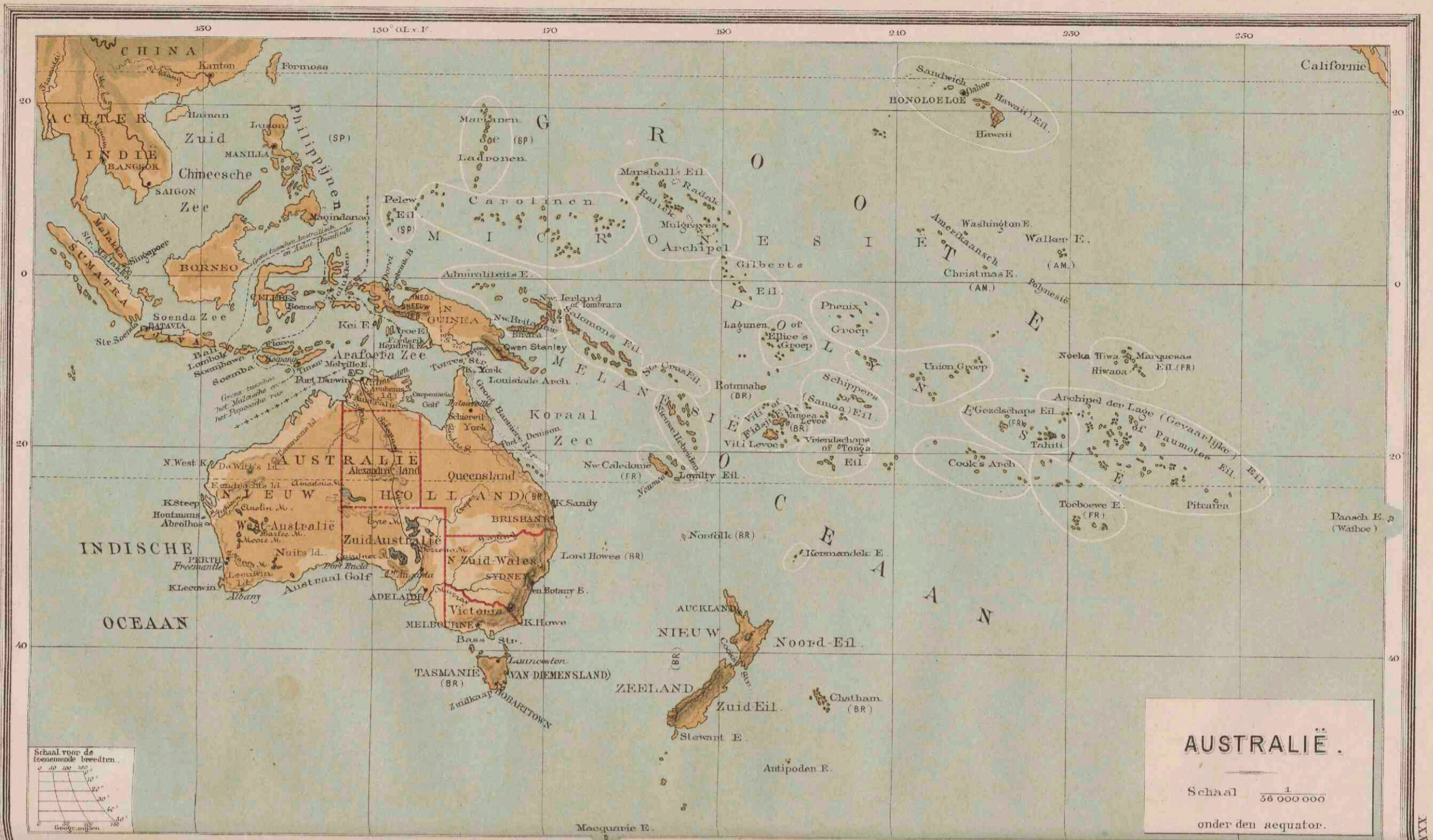
Schaal 1:27 750 000

0 50 100 150 Kilometers

Mr. Slewink, f 17,50

